

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

MBA
Master in Business Administration
U of WA

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ MBA»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Νομοθετικό πλαίσιο- Δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών για την μείωση του ιδιωτικού χρέους στην Ελλάδα την τελευταία 5ετία

ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ (ΑΜ) (MBA20053)

Ονοματεπώνυμο Επιβλέποντα Δρ. Τουρνά Ελένη

Αθήνα 2022

UNIVERSITY OF
WEST ATTICA
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

UNIVERSITY OF WEST ATTICA
School Department of Archival, Library and Information Studies
DEPARTMENT OF BUSINESS ADMINISTRATION
«Master in Business Administration (MBA)»

Diploma Thesis

Legislative Framework- Actions by the Ministry of Finance to reduce private debt in
Greece over the last 5 years

Giannoulis Gavriil MBA20053

Supervisor name and surname Dr. Tourna Eleni

Athens

Athens, 2022

Πηγή εικόνας εξώφυλλου:

<https://www.allianzgi.com/en/insights/investment-themes-and-strategy/private-lending-post-covid-19>

UNIVERSITY OF
WEST ATTICA
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Νομοθετικό πλαίσιο- Δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών για την μείωση του ιδιωτικού χρέους στην Ελλάδα την τελευταία 5ετία

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

A / A	ΟΝΟΜΑ/ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Τουρνά Ελένη	Καθηγήτρια Λογιστικής στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής	
2	Γκίκας Γρηγόριος	Τακτικός Καθηγητής του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής	
3	Ασωνίτου Σοφία	Αναπληρώτρια καθηγήτρια του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Γαβριήλ Γιαννούλης του Κωνσταντίνου, με αριθμό μητρώου MBA20053 φοιτητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Διοικητικών Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο ΔΗΛΩΝ

Γιαννούλης Γαβριήλ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην συγκεκριμένη εργασία πραγματοποιήθηκε μια προσπάθεια προσέγγισης:

- του ελληνικού ιδιωτικού χρέους
- των σημαντικότερων δράσεων για την μείωση αυτού από το αρμόδιο υπουργείο κατά την τελευταία πενταετία συμπεριλαμβάνοντας και το τρέχον έτος και
- τα αποτελέσματα των δράσεων αυτών

Ειδικότερα αναφέρονται οι εξής δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών: α) Ρυθμίσεις δανείων που έγιναν μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, ελευθέρων επαγγελματιών, αγροτών και ομόρρυθμων εταίρων (Ν.4469/2017).

β) Πρόγραμμα κρατικής επιδότησης μέσω της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας (Ν.4605/2019)

γ) Δράση για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού Επιστρεπτέα προκαταβολή, το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης δανείων 1 ης κατοικίας για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ» (Ν.4714/2020), το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης επιχειρηματικών δανείων για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ II» (Ν.4790/2021).

δ) Δράση επίσπευση της ημερομηνίας εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων του Ν.3869/2010 και ε) Ψήφιση του Ν.4738/2020 ρύθμισης οφειλών και παροχής 2ης ευκαιρίας εφαρμόζεται σε εναρμόνιση με την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή Οδηγία (1023/2019). Επίσης, αναπτύσσονται προτάσεις για την διάσωση του ελληνικού ιδιωτικού χρέους.

Συμπερασματικά, η Ελλάδα έχει ένα τεράστιο ιδιωτικό χρέος που αν δεν νομοθετηθούν και νέες μεταρρυθμίσεις-δράσεις δεν θα μπορέσουν οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους. Τέλος, παρόλο τα μέτρα στήριξης που έχουν εφαρμοστεί στην Ελλάδα μέχρι το τρέχον σημείο αναφοράς οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά δεν έχουν καταφέρει να αποπληρώσουν τα χρέη τους σε μεγάλο επίπεδο και να μειωθεί το ιδιωτικό χρέος.

Λέξεις Κλειδιά: Οικονομία – Επιδότηση – Νοικοκυριά – Επιχειρήσεις- Δράσεις

ABSTRACT

In this thesis an attempt was made to approach:

1. Greek private debt,
2. The most important actions to reduce private debt by the ministry of economic over the last five years, including the current year and
3. The results of these actions

More specifically, the following actions of the Ministry of Finance were made:

(a) loan arrangements made through the out-of-court debt settlement mechanism for businesses, freelancers, farmers and corporate partners (Law 4469/2017).

(b) State grant program through the online platform for the protection of the main residence (First residence) (Law 4605/2019).

(c) Actions for those affected by the pandemic of Coronavirus (Refundable deposit), then the State Loan Program for 1st Residence for those affected by the Coronavirus Pandemic "Gefira " (Law 4714/2020), and the State Business Loan Program for those affected again by the pandemic of Coronavirus "Gefira II" (Law 4790/2021)

(d) Actions made to reduce the date of proceedings pending cases of Law 3869/2010 and

e) Vote of Law 4738/2020 regarding debt arrangement and 2nd Opportunity (Law 4738/2020) which applies harmonization with the corresponding European Directive (1023/2019).

Proposals are also being developed to rescue Greek private debt.

In conclusion, Greece has a huge private debt that if we do not legislate new reforms-actions, businesses and households will not be able to meet their obligations. Finally, despite the support measures implemented in Greece until the current reference point, businesses and households have failed to repay their debts and reduce private debt at a large level.

Keywords

Economy- Subsidy- Households- Businesses- Actions

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	vi
ABSTRACT	vii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	1
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ	3
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	5
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	6
Κεφάλαιο 2: Το ιδιωτικό χρέος στην Ελλάδα	8
2.1 Ορισμός χρέους.....	8
2.2 Παράγοντες αύξησης ιδιωτικού χρέους.....	8
2.3 Ιδιωτικό χρέος της Ελλάδος.....	9
2.4 Νομοθετικό Πλαίσιο -Δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών για την μείωση ιδιωτικού χρέους	10
Κεφάλαιο 3: Δράση Ν.4469/2017 Εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης	12
3.1 Εισαγωγή.....	12
3.2 Προϋποθέσεις ένταξης-επιλεξιμότητας	13
3.3. Εμπλεκόμενα μέρη.....	14
3.4 Στατιστικά δεδομένα των Ρυθμίσεων δανείων που έγιναν μέσω του Ν.4469/2017	15
Κεφάλαιο 4: Δράση προστασία Κύριας Κατοικίας	17
4.1 Εισαγωγή.....	17
4.2 Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας – κριτήρια εισοδήματος και περιουσίας:	18
3. Κριτήρια υπαγωγής στο Ν.4605/2019	19
4.3 Στατιστικά στοιχεία πλατφόρμας για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας του ν.4605/2019.....	19
Κεφάλαιο 5: Δράσεις για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού	20
5.1 Εισαγωγή.....	20
5.2 Επίδραση του Covid-19 στις επιχειρήσεις.....	23
5.3. 1 ^η Δράση: Επιστρεπτέα προκαταβολή	26
5.3.1 Εισαγωγή.....	26
5.3.2 Αρχικές προϋποθέσεις ένταξης	27
5.3.3 Ενδεικτικά οι Προϋπολογισμοί και οι Δικαιούχοι Α και Β κύκλου επιστρεπτέας προκαταβολής	31
5.4 2η Δράση: Το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης δανείων 1 ης κατοικίας για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ» (Ν.4714/2020).....	32
5.4.1 Εισαγωγή.....	32
5.4.2 Πληρωμές κρατικής επιδότησης έως 28.02.2022	34
5.4.3 Στατιστικά δεδομένα του προγράμματος «ΓΕΦΥΡΑ » (Ν.4714/2020).....	34
5.5 3η Δράση : Το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης επιχειρηματικών δανείων για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ II» (Ν.4790/2021).....	35
5.5.1 Εισαγωγή.....	35

5.5.2 Πεδίο εφαρμογής και προϋποθέσεις επιλεξιμότητας	36
5.5.3 Στατιστικά δεδομένα του προγράμματος «ΓΕΦΥΡΑ ΙΙ» (Ν.4790/2021)	39
Κεφάλαιο 6: Δράση επίσπευση της ημερομηνίας εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων του Ν.3869/2010	41
6.1 Εισαγωγή.....	41
6.2 Ν.4745/2020.....	41
6.3 Στατιστικά από 1/12/2020 μέχρι 31/12/2021.....	42
Κεφάλαιο 7: Δράση Ν.4738/2020 (Ρύθμιση–απαλλαγή οφειλών 240-420 δόσεις)	44
7.1 Εισαγωγή.....	44
7.2 Ροή Διαδικασιών στον Κώδικα Διευθέτησης Οφειλών & Παροχής 2ης Ευκαιρίας	50
7.3 Στατιστικά στοιχεία Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης οφειλών Ν.4738/2020 (Υπ.Οικ.20.07.2022).....	54
7.4 Εξυγίανση οφειλών επιχειρήσεων	58
7.5 Πτώχευση.....	59
7.5.1 Πτώχευση μικρού αντικειμένου.....	59
7.6 Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης	64
Κεφάλαιο 8: Ρύθμιση οφειλών μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας Ν.4224/2013.....	65
8.1 Εισαγωγή.....	65
8.2 Ο σκοπός του Κώδικα Δεοντολογίας	68
8.3 Στάδια για την εφαρμογή του κώδικα Δεοντολογίας για φυσικά πρόσωπα	68
8.4 Διαδικασία Επίλυσης Καθυστερήσεων για νομικά πρόσωπα	69
Κεφάλαιο 9: Αποτελέσματα των δράσεων για την μείωση ιδιωτικού χρέους και σχετικές μελλοντικές δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών	71
9.1 Εισαγωγή.....	71
9.2 Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.....	71
9.2.1 Αποτελέσματα έως τώρα του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	78
Κεφάλαιο 10: Μεθοδολογία της Έρευνας	81
10.1 Εισαγωγή.....	81
10.2 Είδη έρευνας	82
10.3 Επιλογή ερευνητικής μεθόδου για την παρούσα έρευνα.....	83
Κεφάλαιο 11: Συμπεράσματα, αδυναμίες της έρευνας, προτάσεις για την μείωση του ιδιωτικού χρέους και μελλοντική έρευνα.	85
11.1 Εισαγωγή.....	85
11.2 Προτάσεις πολιτικής για την μείωση του ιδιωτικού χρέους.....	86
11.3 Αδυναμίες έρευνας.....	91
11.4 Μελλοντική έρευνα.....	91
Βιβλιογραφία και Πηγές Διαδικτύου	92
Ελληνόγλωσσες	92
Ξενόγλωσσες.....	107

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ

1.Οι εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ για την πορεία της ελληνικής οικονομίας	10
2.Εμπλεκόμενα μέρη εξωδικαστικού μηχανισμού -Πηγή: Εταιρεία APTION	15
3. Κριτήρια υπαγωγής στο Ν.4605/2019	19
4.Ληξιπρόθεσμες οφειλές ιδιωτικού τομέα	22
5.Μέτρα Δημοσιονομικής στήριξης-Αύξηση καταθέσεων	23
6.Κύκλος εργασιών ελληνικών επιχειρήσεων ανά κλάδο	24
7.Κλάδοι που επλήγησαν από covid-19	24
8. Οι επιχειρήσεις που διέκοψαν την δραστηριότητά τους	24
9.Κύκλοι εργασιών με προστιθέμενη αξία	25
10.Αρχική πρόβλεψη ΑΕΠ 2020	25
11.Συσχέτιση μεταβολής προστιθέμενης αξίας και ΑΕΠ	26
12.Διατάξεις Σχετικές με την Επιστρεπτέα Προκαταβολή	30
13.Κριτήρια επιλεξιμότητας Ν.4714/2020	32
14.Ποσοστό επιδότησης ανά κατηγορία οφειλής Ν.4714/2020	33
15.Ποσό επιδότησης ανά μήνα, ανά αριθμό δικαιούχων και αριθμό δανείων	34
16. Σύνολο αιτήσεων Ν.4714/2020	35
17.Κριτήρια Επιλεξιμότητας Ν.4790/2021	39
18.Σύνολο αιτήσεων στο Ν.4790/2021	40
19. Αιτήσεις στον επαναπροσδιορισμό αιτήσεων του Ν. 3869/2010	42
20. Υποβληθείσες αιτήσεις επαναπροσδιορισμού του Ν. 3869/2010 Α΄εξάμηνο λειτουργίας	43
21. Υποβληθείσες αιτήσεις επαναπροσδιορισμού του Ν. 3869/2010 Β΄εξάμηνο λειτουργίας	43
22. Διάγραμμα Ροής Ν.4738/2020	50
23. Εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών φυσικών προσώπων Ν.4738/2020	51
24. Εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών φυσικών επιχειρήσεων Ν.4738/2020	51
25. Πτωχευτική διαδικασία για φυσικά πρόσωπα Ν.4738/2020	52
26. Πτωχευτική διαδικασία για επιχειρήσεις Ν.4738/2020	53
27. Αιτήσεις στον εξωδικαστικό μηχανισμό Ν.4738/2020	54
28. Οριστικές υποβολές αιτήσεων ανά εβδομάδα εξωδικαστικού μηχανισμού	55
29. Επιτυχείς ρυθμίσεις ανά εβδομάδα εξωδικαστικού μηχανισμού	55

30. Ρυθμίσεις δανείων εξωδικαστικού μηχανισμού	56
31. Αξιολόγηση αιτήσεων από χρηματοδοτικούς φορείς	56
32. Ποσοστό εγκρισιμότητας από πιστωτή	57
33. Ποσά ρυθμίσεων εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών	57
34. Ποσά επιδότησης προγραμμάτων	71
35. Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών	75
36. Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	76
37. Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	77
38. Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	77
39. Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	78
40. Ελλάδα 2.0	78
41. Ελλάδα 2.0	79
42. Ελλάδα 2.0	79
43. Ελλάδα 2.0	80
44. Ελλάδα 2.0	80
45. 4η έκθεση προόδου ΚΕΑΟ	86
46. 4η έκθεση προόδου ΚΕΑΟ	87

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά, την καθηγήτριά μου κ. Δρ. Τουρνά-Γερμανού Ελένη, για την πολύτιμη και σημαντική βοήθειά της σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας εργασίας.

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Στην παρούσα εργασία θα μελετηθούν το Νομοθετικό Πλαίσιο -Δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών για την αντιμετώπιση του ζητήματος της υπερχρέωσης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, για την περίοδο 2017 έως και την εκπόνηση της παρούσας μελέτη εντός του 2022.

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνήσει σε βάθος τα μέτρα-δράσεις που εφάρμοσε τα αρμόδια υπουργείο για την μείωση του ιδιωτικού χρέους και τα αποτελέσματα αυτών. Επιπρόσθετα, θα αναφερθούμε στα αίτια της αύξησης του ιδιωτικού χρέους τα τελευταία πέντε χρόνια.

Στόχοι της εργασίας είναι να εστιάσει α) στις ρυθμίσεις των δανείων που έγιναν μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών (Ν.4469/2017 και Ν.4738/2020), β) στο πρόγραμμα κρατικής επιδότησης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την προστασία της Πρώτης Κατοικίας (Ν.4605/2019), γ) τις σημαντικότερες δράσεις του υπουργείου οικονομικών για την ενίσχυση της οικονομίας σε άτομα και επιχειρήσεις που επλήγησαν από τον Covid 19, δ) στην επίσπευση των ημερομηνιών εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων του (Ν.3869/2010), ε) στην ρύθμιση οφειλών μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας και ζ) στις μελλοντικές δράσεις του υπουργείου Οικονομικών για την μείωση του ιδιωτικού χρέους.

Η παρούσα εργασία αποτελείται από 10 κεφάλαια και συγκεκριμένα:

Το πρώτο κεφάλαιο αποτελεί εισαγωγή στο θέμα.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στο ιδιωτικό χρέος της Ελλάδος

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στις ρυθμίσεις δανείων που έγιναν μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, ελευθέρων επαγγελματιών, αγροτών και ομόρρυθμων εταίρων (Ν.4469/2017).

Το τέταρτο κεφάλαιο εστιάζει στο πρόγραμμα κρατικής επιδότησης μέσω της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας (Ν.4605/2019).

Στο πέμπτο κεφάλαιο περιγράφονται οι σημαντικότερες δράσεις του υπουργείου οικονομικών για την ενίσχυση των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών που επλήγησαν από την πανδημία covid-19.

Συγκριμένα αναφέρεται σε τρεις δράσεις:

α) Στην επιστρεπτέα προκαταβολή,

β) Το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης δανείων 1 ης κατοικίας για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ Ι» (Ν.4714/2020) και

γ) Το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης επιχειρηματικών δανείων για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ ΙΙ» (Ν.4790/2021).

Το έκτο κεφάλαιο αναφέρεται στην επίσπευση της ημερομηνίας εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων του Ν.3869/2010.

Το έβδομο κεφάλαιο εστιάζει στις ρυθμίσεις δανείων που έγιναν μέσω του νέου εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών για φυσικά και νομικά πρόσωπα (Ν.4738/2020).

Στο όγδοο κεφάλαιο αναφέρεται στη ρύθμιση οφειλών μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας

Το ένατο κεφάλαιο αναφέρεται στα αποτελέσματα των δράσεων για την μείωση του ιδιωτικού χρέους και στις μελλοντικές δράσεις του υπουργείου Οικονομικών

Το δέκατο κεφάλαιο εστιάζει στην μεθοδολογία της έρευνας

Στο εντέκατο κεφάλαιο περιγράφονται τα συμπεράσματα της έρευνας ,οι προτάσεις για την μείωση του ιδιωτικού χρέους, οι όποιες αδυναμίες της έρευνας καθώς και μελλοντική σχετική έρευνα που θα μπορούσε να γίνει.

Κεφάλαιο 2: Το ιδιωτικό χρέος στην Ελλάδα

2.1 Ορισμός χρέους

Το χρέος μπορεί να ορισθεί ως μεταβίβαση του πλούτου από τον πιστωτή στον οφειλέτη, ο οποίος οφείλει να επιστρέψει το ποσό – δάνειο στον πιστωτή με κάποιο τόκο. Το χρέος διακρίνεται σε δημόσιο και σε ιδιωτικό. Δημόσιο είναι το χρέος ενός φυσικού προσώπου ή ενός Νομικού Προσώπου στο Δημόσιο (ΕΦΚΑ-ΑΑΔΕ κτλ). Σχετικά με το ιδιωτικό χρέος υπάρχουν διάφορες μορφές όπως στεγαστικά δάνεια, κοινοπρακτικά δάνεια, προσωπικά δάνεια και άλλα. Όταν τα δάνεια αυτά αφορούν μεγάλα ποσά αυτά εξασφαλίζονται με κάποια υποθήκη της περιουσίας του οφειλέτη.

Όταν χορηγείται ένα δάνειο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία στις περισσότερες των περιπτώσεων υπογράφεται συμβατικό έγγραφο μεταξύ οφειλέτη και πιστωτή και απαιτείται να τηρηθούν οι συμβατικοί όροι.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση ο πιστωτής εάν δεν τηρηθούν οι όροι των συμβάσεων (ληξιπροθεσμία- μη εξόφληση του κεφαλαίου και των τόκων) αποκτά εμπράγματο δικαίωμα στην υποθηκευμένη περιουσία του δανειολήπτη. Οι κυριότεροι πιστωτές του ιδιωτικού χρέους είναι οι κάτωθι:

- Οι συστημικές τράπεζες
- Οι χρηματοπιστωτικοί φορείς (Εταιρείες Διαχείρισης)
- Τα funds

2.2 Παράγοντες αύξησης ιδιωτικού χρέους

Οι κυριότεροι παράγοντες που τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα έχει αυξηθεί το ιδιωτικό χρέος είναι :

- η πανδημία covid-19
- η ανεργία,
- το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν
- ο δείκτης τιμών των κατοικιών,
- η μείωση των εισοδημάτων

2.3 Ιδιωτικό χρέος της Ελλάδος

Σύμφωνα με έρευνα του ΙΝΕ / ΓΣΕΕ το Μάρτιο του 2022 το ιδιωτικό χρέος έχει ξεπεράσει τα 260 δις ευρώ, χωρίς να συνυπολογίζονται τα οφειλόμενα χρέη προς τις εταιρείες παροχής ενέργειας.

Στην έκθεση αναφέρεται ότι η κρίση από την πανδημία του COVID-19 είχε μεγάλο αντίκτυπο στο ιδιωτικό και το δημόσιο χρέος. Η αύξηση των δημόσιων δαπανών για την αντιμετώπιση της ύφεσης και την απώλεια εισοδημάτων οδήγησε στην αύξηση των χρεών των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων.

Επίσης κατά τη λήξη του έτους 2020 στην Ελλάδα το οικονομικό καθεστώς ήταν σημαντικά αρνητικό σε σύγκριση με τα άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε λόγω της μείωσης του ΑΕΠ και των εισοδημάτων. Επιπροσθέτως, οι διεθνείς επενδύσεις της Ελλάδος μειώθηκαν σε 2,3% σε σχέση με το τέταρτο τρίμηνο του 2019 και κατά 15,3% σε σχέση με το τέταρτο τρίμηνο του 2017.

Η έναρξη της πανδημίας έφερε σημαντικές αλλαγές στη συμπεριφορά των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Παρατηρήθηκε επίσης μείωση της κατανάλωσης η οποία ήταν μεγαλύτερη της μείωσης του εισοδήματος και έτσι το δεύτερο εξάμηνο του 2020 αυξήθηκαν κατά 1,3 δις. Ευρώ οι αποταμιεύσεις.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Current prices EUR billion	Percentage changes, volume (2015 prices)				
Greece						
GDP at market prices	179.6	1.8	-9.0	6.7	4.8	2.9
Private consumption	124.3	1.8	-7.9	2.1	4.4	2.1
Government consumption	35.5	1.7	2.6	4.6	-2.1	-0.6
Gross fixed capital formation	20.0	-3.3	-0.3	14.0	17.3	10.2
Final domestic demand	179.8	1.2	-4.9	4.1	4.6	2.7
Stockbuilding ¹⁻²	3.6	0.0	1.4	1.7	0.0	0.0
Total domestic demand	183.4	1.0	-4.0	5.8	4.4	2.6
Exports of goods and services	70.0	4.9	-21.5	14.2	13.0	5.1
Imports of goods and services	73.9	3.1	-7.6	10.9	8.1	4.2
Net exports ¹	-3.9	0.6	-5.5	0.2	1.1	0.0
Memorandum items						
GDP deflator	-	0.2	-0.8	2.6	3.1	1.5
Harmonised index of consumer prices	-	0.5	-1.3	0.4	3.1	1.5
Harmonised index of core inflation ³	-	0.8	-1.2	-1.2	1.9	1.6
Unemployment rate (% of labour force)	-	17.3	16.3	14.6	12.9	12.7
General government financial balance ⁴ (% of GDP)	-	1.1	-10.1	-9.6	-4.0	-1.1
General government gross debt (% of GDP)	-	205.0	243.0	228.8	217.3	211.4
General government debt, Maastricht definition ⁵ (% of GDP)	-	180.7	206.3	192.0	180.6	174.6
Current account balance ⁶ (% of GDP)	-	-1.5	-6.6	-7.2	-6.7	-6.5

1. Contributions to changes in real GDP, actual amount in the first column.

2. Including statistical discrepancy.

3. Harmonised index of consumer prices excluding food, energy, alcohol and tobacco.

4. National Accounts basis. Data also include Eurosystem profits on Greek government bonds remitted back to Greece, and the estimated government support to financial institutions and privatisation proceeds.

5. The Maastricht definition of general government debt includes only loans, debt securities, and currency and deposits, with debt at face value rather than market value.

6. On settlement basis.

Source: OECD Economic Outlook 110 database.

1. Οι εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ για την πορεία της ελληνικής οικονομίας

2.4 Νομοθετικό Πλαίσιο -Δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών για την μείωση ιδιωτικού χρέους

Προκειμένου η πολιτεία να παρέχει οικονομική βοήθεια στα φυσικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις με στόχο την μείωση του ιδιωτικού χρέους προέβη σε δράσεις στις οποίες και θα αναφερθούμε στην παρούσα εργασία.

Οι σημαντικότερες αυτών, είναι:

α) Ρυθμίσεις δανείων που έγιναν μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, ελευθέρων επαγγελματιών, αγροτών και ομόρρυθμων εταίρων (Ν.4469/2017).

β) Πρόγραμμα κρατικής επιδότησης μέσω της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας (Ν.4605/2019)

γ) Δράση για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού

- Επιστρεπτέα προκαταβολή
- Το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης δανείων 1 ης κατοικίας για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ Ι» (Ν.4714/2020).
- Το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης επιχειρηματικών δανείων για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ ΙΙ» (Ν.4790/2021).

δ) Δράση επίσπευση της ημερομηνίας εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων του Ν.3869/2010.

ε) Ψήφιση του Ν.4738/2020.

Ο νόμος ρύθμισης οφειλών και παροχής 2ης ευκαιρίας (Ν.4738/2020) εφαρμόζεται σε εναρμόνιση με την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή Οδηγία (1023/2019).

Κεφάλαιο 3: Δράση Ν.4469/2017 Εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης

3.1 Εισαγωγή

Ο νόμος 4469/2017 αφορούσε ρυθμίσεις δανείων που έγιναν μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, ελευθέρων επαγγελματιών, αγροτών και ομόρρυθμων εταίρων.

Ο εξωδικαστικός μηχανισμός αποτελούσε μια εξωδικαστική κατά βάση συλλογική διαδικασία ρύθμισης και διευθέτησης των οφειλών των επιχειρήσεων. Με τον εξωδικαστικό μηχανισμό, όπως προβλέπεται στον Ν. 4469/2017 (ΦΕΚ Α 62/3.5.2017), ρυθμίζονταν για πρώτη φορά το σύνολο των χρηματικών υποχρεώσεων βιώσιμων επιχειρήσεων, μέσω της κατάρτισης συμφωνίας ρύθμισης οφειλών με την πλειοψηφία των πιστωτών τους. Η αίτηση υπαγωγής στη διαδικασία υποβαλλόταν στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (εφεξής «Ε.Γ.Δ.Ι.Χ.»), μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας που είχε αναπτυχθεί για αυτό το σκοπό, και απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της διαπραγμάτευσης της οφειλέτριας εταιρείας και των χρηματοδοτικών Φορέων ήταν η συμφωνία ρύθμισης των οφειλών.

Τα χρέη που ρυθμίζονταν είναι τα κάτωθι:

α) Οφειλές προς το δημόσιο: Οι απαιτήσεις του δημοσίου που είναι ήδη βεβαιωμένες, κατά την 31/12/17, με προσαυξήσεις ή τόκους εκπρόθεσμης καταβολής κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης του αρθ.4.

β) Οφειλές υπέρ τρίτων: Οι βεβαιωμένες οφειλές υπέρ τρίτων πιστωτών, κατά την 31/12/17, οι οποίες βεβαιώνονται και εισπράττονται από τη Φορολογική διοίκηση με τις προσαυξήσεις ή τόκους εκπρόθεσμης καταβολής κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης του αρθ.4.

γ) Οφειλές προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης:

δ) Ειδικότερες Οφειλές: Οφειλές νομικών ή φυσικών προσώπων που προήλθαν από διαδοχή επιχειρήσεων, σύμφωνα με το αρθ.479 του Αστικού Κώδικα.

ε) Οφειλές προς Χρηματοδοτικούς Φορείς, οφειλές νομικών ή φυσικών προσώπων με πτωχευτική ικανότητα από δάνεια ή πιστώσεις.

Εξαιρούνται οι οφειλές από ανακτήσεις κρατικών ενισχύσεων.

3.2 Προϋποθέσεις ένταξης-επιλεξιμότητας

Δυνατότητα να υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής είχαν:

- Τα νομικά πρόσωπα που αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος σύμφωνα με το Ν. 4172/2013, Α' 167 εφόσον ανήκουν φορολογικά στην Ελλάδα.
- Τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική δραστηριότητα και διαθέτουν πτωχευτική ικανότητα.

Στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου δεν εντάσσονταν οι ελεύθεροι επαγγελματίες και γενικά κάθε πρόσωπο που δεν διαθέτει πτωχευτική ικανότητα. Για την υποβολή αίτησης ήταν απαραίτητος ο έλεγχος εάν πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Στο άρθρο 3 του Ν.4469/2017 αναγράφονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας και είναι τα ακόλουθα:

Ο δανειολήπτης- οφειλέτης πριν την υποβολή της αίτησης να έχει σε μία από τις τελευταίες τρεις χρήσεις τα εξής:

- θετικό καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων, στην περίπτωση που τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα,
- θετικά αποτελέσματα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων ή καθαρή θετική θέση (equity), στην περίπτωση που τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.

Επιπλέον προκειμένου να υπαχθούν στον εξωδικαστικό μηχανισμό, τα παραπάνω πρόσωπα απαραίτητη προϋπόθεση ήταν κατά την 31.12.2016 να συγκεντρώνουν μία τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να είχαν οφειλή προς πιστωτή από δάνειο ή πίστωση με καθυστέρηση τουλάχιστον ενενήντα ημερών ή οφειλή που ρυθμίστηκε μετά την 01.07.2016.
ή
- Να είχαν μη εξυπηρετούμενες οφειλές προς τη Φορολογική Διοίκηση ή προς το ΚΕΑΟ ή προς άλλο ΝΠΔΔ (περιλαμβανομένων των Ο.Τ.Α)
ή

- Να υπήρχε βεβαιωμένα η μη πληρωμή επιταγών λόγω μη επαρκούς υπολοίπου σύμφωνα με το άρθρο 40 του Ν. 5960/1933

ή

- Λόγω ληξιπρόθεσμων οφειλών, να είχαν εκδοθεί διαταγές πληρωμής ή δικαστικές αποφάσεις

Περαιτέρω, για να υπαχθεί μια επιχείρηση στο Νόμο θα έπρεπε οι συνολικές προς ρύθμιση οφειλές να υπερβαίνουν το ποσό των 20.000 €.

Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους μπορούσε να υποβάλει αίτηση κάθε φυσικό πρόσωπο με πτωχευτική ικανότητα, καθώς και κάθε νομικό πρόσωπο, το οποίο αποκτά εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα και υπάγεται φορολογικά στην Ελλάδα. Επιπλέον κάθε φυσικό πρόσωπο που αποκτά επιχειρηματικά εισοδήματα αλλά δεν έχει την πτωχευτική ικανότητα και πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 1, 2 της ΠΟΛ1223/29.12.2017 του Υπουργείου Οικονομικών και της Υ.Α. 62134/4100/28.12.2017 του Υπ. Εργασίας.

Πρόσβαση στην πλατφόρμα είχαν οι οφειλέτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία μπορούσαν να υποβάλλουν αίτηση, συνοφειλέτες ή εγγυητές αυτών, καθώς και οι εκπρόσωποί τους. Πρόσβαση είχαν επίσης οι πιστωτές του οφειλέτη (δηλαδή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δημόσιοι φορείς, ασφαλιστικά ταμεία, προμηθευτές και εργαζόμενοι), οι εμπειρογνώμονες και οι συντονιστές που εμπλέκονται σε κάθε αίτηση.

Μετά την υποβολή της αίτησης εάν οι οφειλές αφορούσαν πάνω από δύο πιστωτές, διοριζόταν συντονιστής της διαδικασίας, με έδρα εντός της Περιφερειακής Ενότητας στην οποία έχει έδρα ο οφειλέτης. Ο συντονιστής έλεγχε την πληρότητα της αίτησης και ακολούθως εκκινούσε η διαδικασία διαπραγμάτευσης μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών.

3.3. Εμπλεκόμενα μέρη

Στην εικόνα που ακολουθεί απεικονίζονται τα εμπλεκόμενα μέρη στον Ν.4469/2017

2. Εμπλεκόμενα μέρη εξωδικαστικού μηχανισμού -Πηγή: Εταιρεία APTION

Η πλατφόρμα διαλειτουργούσε με τα πληροφοριακά συστήματα :

α) του ΚΕΑΟ

β) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) και

γ) των Τραπεζών (μέσω της Τειρεσίας Α.Ε.), από όπου και αντλούσε στοιχεία, τα οποία ήταν διαθέσιμα στον οφειλέτη.

3.4 Στατιστικά δεδομένα των Ρυθμίσεων δανείων που έγιναν μέσω του Ν.4469/2017

Σύμφωνα με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους:

- Υποβλήθηκαν 7.223 αιτήσεις (3.463 επιχειρήσεις, 3.362 ελεύθεροι επαγγελματίες και 398 αγρότες), μέχρι 30 Απριλίου 2020, ημερομηνία λήξης της περιόδου υποβολής των αιτήσεων.
- Ολοκληρώθηκαν επιτυχώς 2.305 αιτήσεις ήτοι 31,9% του συνόλου, μέχρι τέλος Φεβρουαρίου 2022.

Αναλυτικότερα:

- 529 επιχειρήσεις και ομόρρυθμοι εταίροι ρύθμισαν οφειλές τους προς όλους τους πιστωτές.
- 1.535 ελεύθεροι επαγγελματίες ρύθμισαν οφειλές τους προς το Δημόσιο.
- 241 αγρότες ρύθμισαν οφειλές τους προς το Δημόσιο και την πρώην Αγροτική Τράπεζα – ΡQH.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τον πρόσφατο νόμο 4941/2022 ΦΕΚ Τεύχος Α' 113/16.06.2022 (Άρθρο 94 Εκκρεμείς αιτήσεις εξωδικαστικού μηχανισμού του ν. 4469/2017 Κεφάλαιο Ζ) ρυθμίζονται και οι τελευταίες ενέργειες της οριστικής λήξης του ν.4469/2017, καθώς καθορίζεται και η διαδικασία περαίωσης των εκκρεμών αιτήσεων του συγκεκριμένου νόμου. Συγκεκριμένα δόθηκε για τις εκκρεμείς αιτήσεις προθεσμία είκοσι ημερών προκειμένου να ολοκληρωθούν και να υπογραφεί και η σχετική σύμβαση αναδιάρθρωσης, σε περίπτωση που υπάρξει έγκριση της πρότασης αναδιάρθρωσης οφειλών. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας αυτής οι αιτήσεις παύουν αυτοδικαίως στο στάδιο που ευρίσκονται και τεκμαίρεται ότι έχουν περατωθεί ως άκαρπες.

Με βάση τα ανωτέρω παύει η λειτουργία της εν λόγω πλατφόρμας.

Κεφάλαιο 4: Δράση προστασία Κύριας Κατοικίας

Πρόγραμμα κρατικής επιδότησης μέσω της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας (Ν.4605/2019).

4.1 Εισαγωγή

Σκοπός του Ν.4605/2019 ήταν η ρύθμιση οφειλών φυσικών προσώπων από στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια, για την προστασία της κύριας κατοικίας τους από την αναγκαστική ρευστοποίηση. Οι οφειλότες που πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας μπορούσαν να υποβάλουν ηλεκτρονικά αίτηση έως και τις 31.07.2020 στον κάτωθι σύνδεσμο:

<https://www.gov.gr/ipiresies/periouisia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/prostasia-kurias-katoikias>

Όλες οι ενέργειες πραγματοποιούνταν μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους στην οποία ήταν διασυνδεδεμένοι όλα τα εμπλεκόμενα μέρη (πιστωτές –φορολογική διοίκηση κτλ). Εκδόθηκαν Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις τον Αύγουστο και το Νοέμβριο του 2019, σύμφωνα με τις οποίες δεν απαιτούνταν η προσκόμιση κανενός δικαιολογητικού για την υποβολή αίτησης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα .

Επιπλέον στις 18.11.2019 έγιναν βελτιώσεις στον ν. 4605/2019 προκειμένου να ενταχθούν περισσότεροι δικαιούχοι στο πρόγραμμα προστασίας της κύριας κατοικίας.

Συγκεκριμένα στο πρόγραμμα μπορούσε να υποβάλει αίτηση κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο είχε στην ιδιοκτησία του ακίνητο το οποίο αποτελούσε την πρώτη-κύρια κατοικία του και βρίσκονταν στην Ελλάδα. Με την αίτηση υπαγωγής εφόσον πληρούνταν τα κριτήρια επιλεξιμότητας μπορούσε ο αιτών να υπαχθεί στο πρόγραμμα επιδότησης αποπληρωμής στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων, εφόσον αυτό το ακίνητο βαρύνεται με υποθήκη/ προσημείωση υποθήκης. Επίσης μπορούσαν να ρυθμισθούν και οφειλές από οποιαδήποτε αιτία προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και οφειλές στεγαστικού δανείου προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Στην επόμενη ενότητα αναφέρονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας του προγράμματος.

4.2 Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας – κριτήρια εισοδήματος και περιουσίας:

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την υπαγωγή στο Ν.4605/2019 ήταν:

- α) να υπάρχει τουλάχιστον μία οφειλή επιδεκτική προς ρύθμιση και
- β) το σύνολο του κεφαλαίου που δεν έχει εξοφληθεί κατά την ημερομηνία που υποβάλλεται ηλεκτρονικά η αίτηση για συναινετική ρύθμιση των οφειλών να ανέρχεται μέχρι του ποσού των 130.000 Ευρώ ανά πιστωτή ή των 100.000 Ευρώ ανά πιστωτή, εφόσον στις οφειλές αυτές συμπεριλαμβάνονται επιχειρηματικά δάνεια.

Δεν μπορούσαν να ρυθμισθούν στο πλαίσιο του παρόντος νόμου:

- α) οι οφειλές φυσικών προσώπων, για τις οποίες υπάρχει εγγύηση από το Ελληνικό Δημόσιο.
- β) οι οφειλές που κατά την ημερομηνία που υποβάλλεται ηλεκτρονικά η αίτηση έχουν ρυθμισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 99 επ. του ν. 3588/2007, τα άρθρα 61-67 του ν. 4307/2014) ή με το ν.4469/2017 ή για τις οποίες υπάρχει εκκρεμής αίτηση ρύθμισης κατά τις διατάξεις αυτές.
- γ) οι οφειλές που δεν τελούσαν σε καθυστέρηση τουλάχιστον 90 ημερών κατά την 31.12.2018.
- δ) οι οφειλές που έχουν ρυθμιστεί με το Ν.3869/2010 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται συνοπτικά τα κριτήρια υπαγωγής στο Ν.4605/2019.

3. Κριτήρια υπαγωγής στο Ν.4605/2019

α/α	Κριτήρια υπαγωγής	Αντληση από το Σύστημα	Κατά δήλωση του αιτούντα	Πλήρωση κριτηρίου
1	Ύπαρξη εμπράγματου δικαιώματος, αποκλειστικής ή κατ' ιδανικό μερίδιο κυριότητας, πλήρους ή ψιλής ή επικαρπίας σε ακίνητο το οποίο αποτελεί την κύρια κατοικία του αιτούντα	✓		Ναι
2	Έκδοση οριστικής απόφασης που απέρριψε την αίτηση του άρθρου 4 του ν. 3869/2010 (Α' 1 30) λόγω δόλιας περιέλευσης σε αδυναμία πληρωμής;		✓	Όχι
3	Έκδοση οριστικής απόφασης που απέρριψε την αίτηση του άρθρου 4 του ν. 3869/2010 (Α' 130) λόγω ύπαρξης επαρκούς περιουσίας;		✓	Όχι
4	Έκδοση οριστικής απόφασης και έκπτωση του οφειλέτη κατά την παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 3869/2010;		✓	Όχι
5	Έκδοση οριστικής απόφασης που δέχθηκε την αίτηση ενώ το σχέδιο διευθέτησης οφειλών καταγγέλθηκε κατά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του ν. 3869/2010;		✓	Όχι
6	Εγγραφή υποθήκης η προσημείωση στην κύρια κατοικία	✓		Ναι
7	Ύπαρξη τουλάχιστον μίας οφειλής επιδεκτικής ρύθμισης	✓		Ναι

Πηγή: www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomothesia/ya%2047158_2019.htm

4.3 Στατιστικά στοιχεία πλατφόρμας για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας του ν.4605/2019

Σύμφωνα με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους:

- Υποβλήθηκαν 7.005 αιτήσεις μέχρι 31 Ιουλίου 2020, ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων.
- Υποβλήθηκαν σε 3.952 αιτήσεις, ήτοι 56,4% του συνόλου, προτάσεις ρύθμισης από τους πιστωτές.
- Οι προτάσεις ρύθμισης των πιστωτών έγιναν αποδεκτές από 3.017 δανειολήπτες, ήτοι 43,06 % του συνόλου όσων υπέβαλαν αίτηση.
- Επιδοτήθηκαν 2.984 δικαιούχοι, ήτοι 42,59% του συνόλου κατά τον μήνα Φεβρουάριο.

Το ποσό επιδότησης από το Δημόσιο που έχει καταβληθεί στους δικαιούχους του ανώτερου προγράμματος ανέρχεται σε 4,37 εκατ. Ευρώ μέχρι σήμερα.

Κεφάλαιο 5: Δράσεις για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού

5.1 Εισαγωγή

Ο ιός, που αναφέρεται ως SARS-CoV-2, προκαλεί μια ασθένεια που έχει επίσημα ονομαστεί COVID-19. Στις 11 Μαρτίου 2020, ο Γενικός Διευθυντής του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) κήρυξε τον COVID-19 παγκόσμια πανδημία. Μέχρι σήμερα η επιδημιολογική τροχιά του παθογόνου ιού παραμένει αβέβαιη. Οι οικονομικές συνέπειες αυτής της πανδημίας είναι πιθανό να ακρωτηριάσουν ακόμη και τις πιο ανθεκτικές αγορές, απειλώντας την εθνική και παγκόσμια ανάπτυξη. Αν και η πανδημία Covid-19 δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η παγκόσμια οικονομία δείχνει ήδη σημάδια επιβράδυνσης. Οι τομείς των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των αερομεταφορών, των ταξιδιών και του τουρισμού, είχαν πληγεί περισσότερο. Η επιχειρηματική δραστηριότητα είχε σταματήσει σε πολλούς τομείς κατά την διάρκεια της πανδημίας. Οι αεροπορικές εταιρείες στην αρχή της πανδημίας είχαν βιώσει μια απότομη πτώση της κίνησης στα διεθνή δρομολόγια τους. Από την πανδημία προκύπτει πρόσθετο κόστος που σχετίζεται είτε με την ασθένεια είτε με τον οικονομικό αντίκτυπο των συμπεριφορών που υιοθετούνται για την αποφυγή μόλυνσης. Αυτές οι συμπεριφορές οδηγούν σε απώλειες παραγωγικότητας που προκύπτουν από απουσίες εργαζομένων λόγω νοσηρότητας και θνησιμότητας, συμπεριλαμβανομένης και της απώλειας μισθών. Επιπλέον προκύπτουν και δευτερογενείς επιπτώσεις στην οικονομία από παρεμβάσεις αποστροφής που είτε είναι κυβερνητικές είτε αυτοεπιβαλλόμενες για την αποφυγή έκθεσης στον ιό. Το αποτέλεσμα αυτών των επιπτώσεων προκαλεί κλυδωνισμούς τόσο της προσφοράς όσο και της ζήτησης. Οι κρίσεις προσφοράς προέκυπταν από το κλείσιμο επιχειρήσεων, ξενοδοχείων, εστιατορίων και άλλων επιχειρήσεων που κρίνονται «μη απαραίτητες». Οι κρίσεις της ζήτησης προέκυπταν από τη μειωμένη κατανάλωση, τα ταξίδια, τις μεταφορές και άλλες περιττές δαπάνες. Οι περιορισμοί στις μετακινήσεις και ως εκ τούτου στις οικονομικές δραστηριότητες είχαν επίσης αντίκτυπο στο εμπόριο και τις επενδύσεις μέσω της μειωμένης ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες. Οι παγκόσμιες μειώσεις της οικονομικής δραστηριότητας μείωσαν το εμπόριο και επηρέασαν τις εισαγωγές καταναλωτικών αγαθών από τις αναπτυσσόμενες χώρες. Ο κλάδος των ταξιδιών και του τουρισμού είχε πληγεί περισσότερο από την οικονομική αναταραχή από την πανδημία του COVID-19,

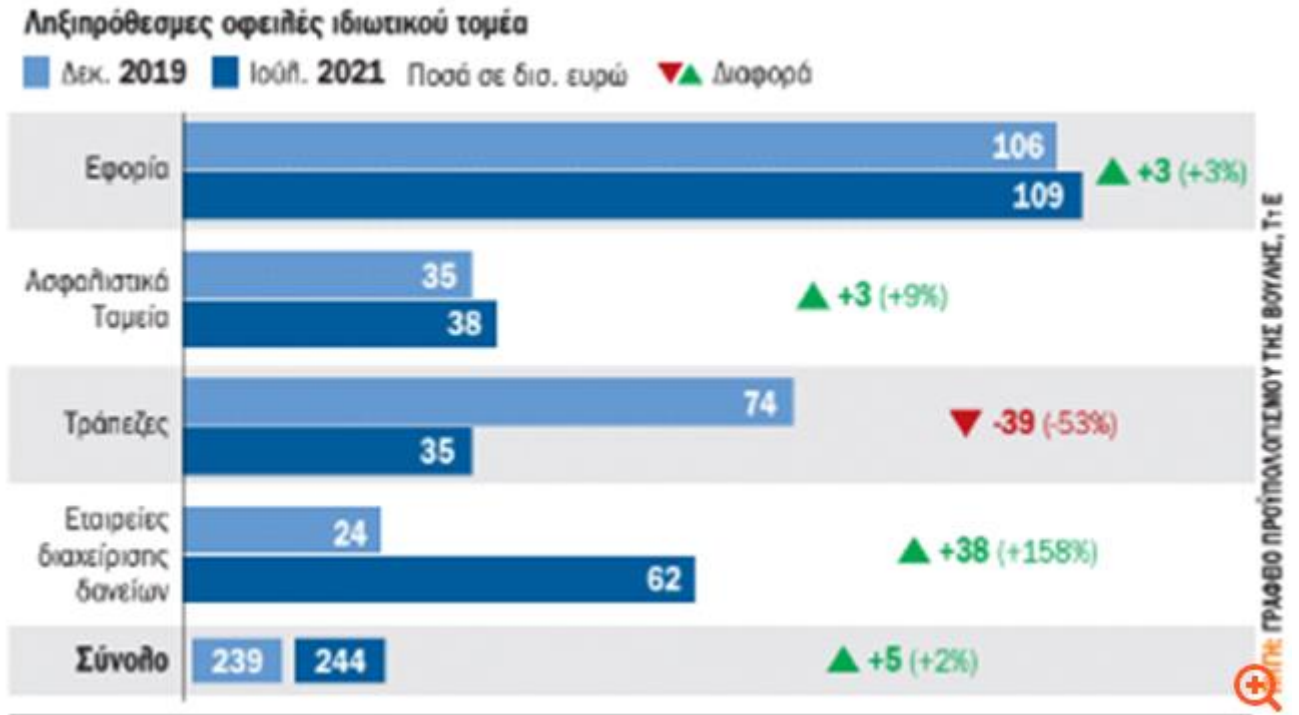
με επιπτώσεις τόσο στην προσφορά όσο και στη ζήτηση ταξιδιών καθώς και τεράστιες απώλειες θέσεων εργασίας. Η παρατεταμένη οικονομική αναταραχή που έχει προκύψει από την πανδημία COVID-19 είναι πιθανό να οδηγήσει σε χαμηλότερη εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων και σε μειωμένες προσωπικές δαπάνες σε ένα ευρύ φάσμα κατηγοριών, με δευτερογενείς επιπτώσεις σε πολλούς άλλους τομείς.

Ο αντίκτυπος του COVID-19 έχει μεταδοθεί από την πραγματική οικονομία στη χρηματοδότηση και στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Η διακοπή των μεταφορών και της παραγωγής είχε δημιουργήσει οικονομικά προβλήματα σε ορισμένες εταιρείες, ιδιαίτερα εκείνες με μεγάλο χρέος.

Από την έναρξη του έτους 2020 που εμφανίστηκε η πανδημία μέχρι και σήμερα παρατηρείται πολύ μεγάλη πτώση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Ένα σημαντικό οικονομικό θέμα είναι η αύξηση του ιδιωτικού χρέους τόσο των νοικοκυριών όσο και των επιχειρήσεων.

Για το λόγο αυτό οι ελληνικές τράπεζες ενισχύθηκαν με έκτακτη ρευστότητα από την ΕΚΤ άνω των 38 δισ. ευρώ, τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης έφτασαν τα 40 δισ. ευρώ, ενώ οι πιστωτές (τράπεζες και εταιρείες διαχείρισης) προχώρησαν σε αναστολές δόσεων, σε διαγραφές δανείων και σε ρυθμίσεις συνολικού ύψους περίπου 50 δισ. ευρώ.

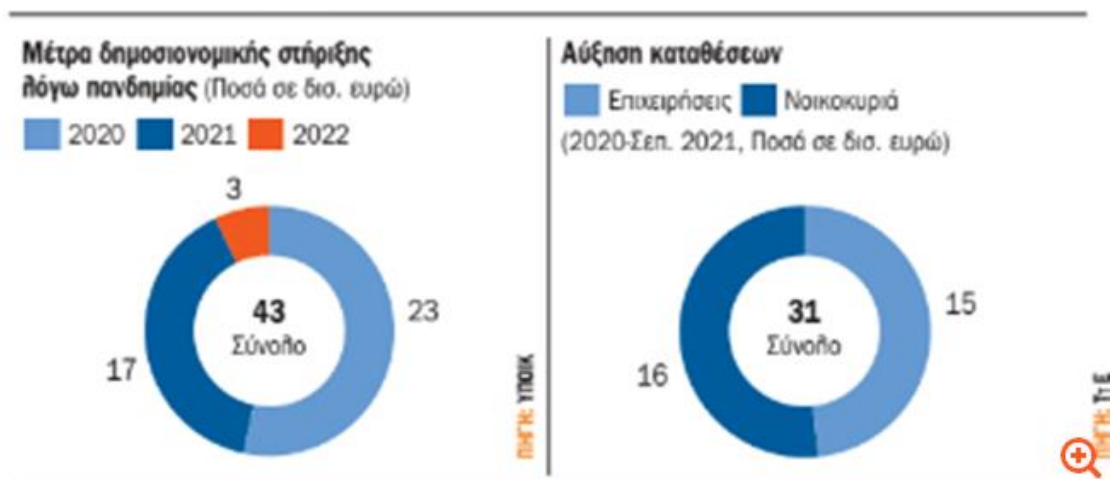
Στον κάτωθι πίνακα αποτυπώνονται οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του ιδιωτικού τομέα από τον Δεκέμβριο του 2019 έως και τον Ιούλιο του 2021.

4. Ληξιπρόθεσμες οφειλές ιδιωτικού τομέα

Πηγή: <https://www.capital.gr/oikonomia/3593423/i-pandimia-fouskose-to-idiotiko-xreos>

Το αρμόδιο υπουργείο πήρε αρκετά μέτρα για την ανακούφιση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων τα οποία θα τα μελετήσουμε κατωτέρω, αλλά η μείωση της κατανάλωσης και των επενδύσεων λόγω του lockdown δεν ήταν ικανά να σταματήσουν την αύξηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών. Εκτός από την αύξηση των οφειλών προς τα πιστωτικά ιδρύματα αυξήθηκαν τα χρέη και προς το Δημόσιο-Εφορία και προς τα ασφαλιστικά ταμεία. Όμως παρατηρήθηκε ότι αυξήθηκαν οι καταθέσεις όπως παρατηρείται στην κάτωθι εικόνα.

5. Μέτρα Δημοσιονομικής στήριξης-Αύξηση καταθέσεων

<https://www.capital.gr/oikonomia/3593423/i-pandimia-fouskose-to-idiotiko-xreos>

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω η πανδημία επηρέασε αρνητικά την παγκόσμια οικονομία και κατά επέκταση η οικονομία του κάθε κράτους ξεχωριστά. Οι περισσότερες κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν λάβει μέτρα στήριξης των πληττόμενων είτε είναι νομικά είτε φυσικά πρόσωπα. Το υπουργείο Οικονομικών της Ελλάδος προκειμένου να ενισχύσει τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά που πλήττονται από τις οικονομικές επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης, εφάρμοσε σημαντικές δράσεις. Στην παρούσα μελέτη θα αναφερθούμε σε τρεις σημαντικές δράσεις του αρμοδίου υπουργείου:

α) στην επιστρεπτέα προκαταβολή

β) στο πρόγραμμα κρατικής επιδότησης δανείων 1 ης κατοικίας για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ» (Ν.4714/2020) και

γ) στο πρόγραμμα κρατικής επιδότησης επιχειρηματικών δανείων για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ II» (Ν.4790/2021).

5.2 Επίδραση του Covid-19 στις επιχειρήσεις

Σύμφωνα με την μελέτη της Grant Thornton για την επίδραση του Covid-19 στις Ελληνικές Επιχειρήσεις & την Ελληνική Οικονομία προκύπτει ότι:

Κύκλος εργασιών συνόλου Ελληνικών επιχειρήσεων, ανά κλάδο

(ποσά σε δις.)	FY2015	FY2016	FY2017	FY2018ε	FY2019ε
Χονδρικό εμπόριο	58,6	58,9	61,8	67,3	64,9
Μεταποίηση	53,8	50,4	55,4	56,9	56,6
Λιανικό εμπόριο	42,1	41,6	42,7	43,6	43,8
Ενέργεια	19,8	18,1	21,4	21,1	19,9
Μεταφορά και αποθήκευση	12,7	13,0	13,4	13,8	14,7
Υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης	11,0	10,8	11,8	12,7	13,0
Ενημέρωση και επικοινωνία	9,8	9,7	9,9	10,1	10,5
Λοιποί κλάδοι (< 10 δις)	59,2	59,2	61,2	62,5	63,8
Σύνολο εγχώριας παραγωγής	267,0	261,8	277,5	287,9	287,1

- Την περίοδο 2015 – 2019 ο κύκλος εργασιών του συνόλου των Ελληνικών επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 7,5% (ή κατά €20,1 δις.).
- Το 58% του συνολικού κύκλου εργασιών συντελείται από τους κλάδους του Χονδρικού & Λιανικού εμπορίου και Μεταποίησης.
- Η διάρθρωση του κύκλου εργασιών παραμένει σχετικά σταθερή την τελευταία πενταετία.
- Οι υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης μολονότι αντιπροσωπεύουν ποσοστό 4%-5% έχουν ιδιαίτερη πολλαπλασιαστική επίδραση.

6. Κύκλος εργασιών ελληνικών επιχειρήσεων ανά κλάδο

Κλάδοι που επλήγησαν από τον Covid-19

(έσοδα σε δις.)	Έσοδα FY2019ε	% Του κλάδου
Χονδρικό εμπόριο	42,0	65%
Μεταποίηση	39,6	70%
Λιανικό εμπόριο	23,6	54%
Ενέργεια	7,4	37%
Μεταφορά και αποθήκευση	14,7	100%
Υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης	13,0	100%
Ενημέρωση και επικοινωνία	4,9	47%
Λοιποί κλάδοι (< 10 δις)	54,0	85%
Κλάδοι που πλήττονται	199,1	69%

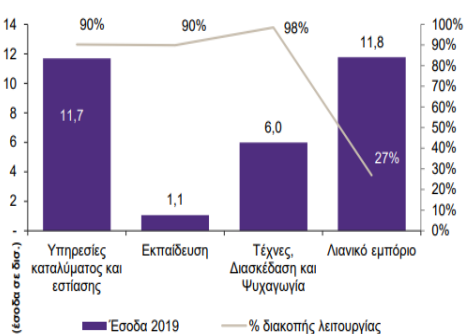
- Στον ανωτέρω πίνακα παρουσιάζεται ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων που επλήγησαν άμεσα από τον COVID-19, με την έννοια ότι περιλαμβάνονται επιχειρήσεις οι οποίες:
  - Είτε περιλαμβάνονται στους ΚΑΔ για τα μέτρα ενίσχυσης που έλαβε η Ελληνική πολιτεία, οι οποίες όμως δεν υποχρεώθηκαν να διακόψουν τη δραστηριότητά τους,
  - Είτε υποχρεώθηκαν να διακόψουν τη λειτουργία τους.
- Το 69% του συνολικού κύκλου εργασιών παράγεται από επιχειρήσεις που πλήττονται από τον Covid-19.
- Το 58% παράγεται από επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στους ΚΑΔ για τα μέτρα ενίσχυσης χωρίς να έχουν υποχρεωθεί να διακόψουν τη δραστηριότητά τους.
- Το 11% παράγεται από επιχειρήσεις που διέκοψαν υποχρεωτικά τη λειτουργία τους.

7. Κλάδοι που επλήγησαν από covid-19

Επίσης σύμφωνα με την ανωτέρω μελέτη:

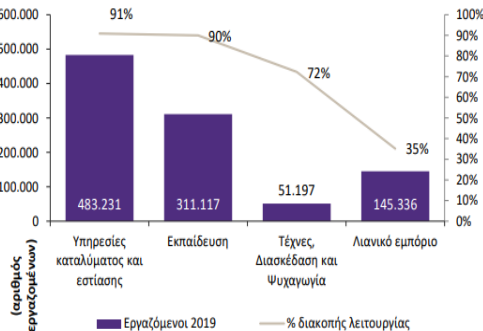
- Οι επιχειρήσεις που διέκοψαν την δραστηριότητά τους απεικονίζονται κάτωθι:

Έσοδα επιχειρήσεων που διέκοψαν την λειτουργία τους

- Συνολικά, επιχειρήσεις που παράγουν κύκλο εργασιών ποσού € 32,9 δις. (11% επί του συνολικού κύκλου εργασιών) και απασχολούν περίπου 1,1 εκ. εργαζομένους (25% επί του συνόλου) διέκοψαν τη δραστηριότητά τους.
- Οι κλάδοι που επλήγησαν περισσότερο, καθώς διέκοπη η δραστηριότητα σχεδόν στο σύνολό τους, αφορούν τις Υπηρεσίες Καταλύματος & Εστίασης, την Εκπαίδευση και την Ψυχαγωγία.

Εργαζόμενοι επιχειρήσεων που διέκοψαν δραστηριότητα

- Στα διαγράμματα, παρουσιάζεται ο κύκλος εργασιών το 2019 και ο αριθμός των εργαζομένων, που απασχολούσαν το 2019, επιχειρήσεις οι οποίες διέκοψαν τη δραστηριότητά τους, σε κλάδους οι οποίοι είχαν τη σημαντικότερη αρνητική επίδραση από τον COVID-19 βάσει των μεγεθών αυτών και του εύρους της διακοπής της δραστηριότητάς τους.
- Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ μόλις το 1,6% των ανωτέρω επιχειρήσεων έχει δυνατότητα διενέργειας ηλεκτρονικών συναλλαγών.

8. Οι επιχειρήσεις που διέκοψαν την δραστηριότητά τους

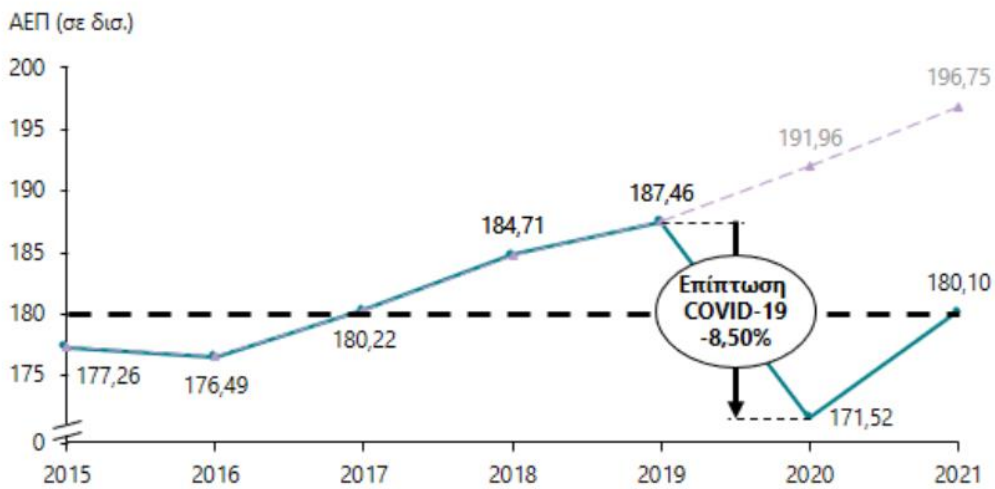
- Εκτιμάται η επίδραση στο ΑΕΠ

Συσχέτιση μεταβολής κύκλου εργασιών με προστιθέμενη αξία (αρχική εκτίμηση, ενδεικτικοί κλάδοι)

9.Κύκλοι εργασιών με προστιθεμένη αξία

Αρχική πρόβλεψη ΑΕΠ για το 2020

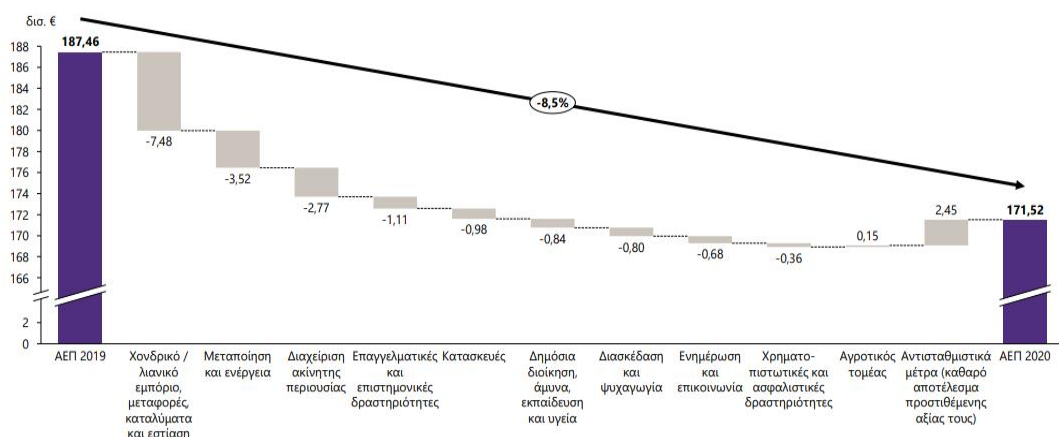

10.Αρχική πρόβλεψη ΑΕΠ 2020

- Μεταβολή προστιθέμενης αξίας κλάδων και ΑΕΠ

Συσχέτιση μεταβολής προστιθέμενης αξίας και ΑΕΠ (αρχική εκτίμηση, βασικοί κλάδοι)

Παράμετροι μεταβολής προστιθέμενης αξίας

- Η εκτίμηση της διασύνδεσης μεταξύ της μεταβολής της προστιθέμενης αξίας και της μεταβολής του κύκλου εργασιών επιτρέπει τον υπολογισμό της επίδρασης που θα υπάρξει σε επίπεδο ΑΕΠ.
- Λαμβάνεται υπόψη το ύψος των αντισταθμιστικών μέτρων που έχουν μέχρι στιγμής αποφασιστεί και γίνεται εκτίμηση της επίδρασής τους σε όρους προστιθέμενης αξίας και ΑΕΠ

11. Συσχέτιση μεταβολής προστιθέμενης αξίας και ΑΕΠ

5.3. 1^η Δράση: Επιστρεπτέα προκαταβολή

5.3.1 Εισαγωγή

Η Δράση «Επιστρεπτέα Προκαταβολή» σύμφωνα με την συνοπτική περιγραφή της δράσης από την Ανεξάρτητης Αρχή Δημοσίων Εσόδων Α.Α.Δ.Ε συνολικού προϋπολογισμού 1,5 δισ. € συγχρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία – ΕΠΑνΕΚ, με πόρους της Ελλάδας και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (900,00 εκ. €) από τον προϋπολογισμό και από το Π.Δ.Ε. Η «Επιστρεπτέα Προκαταβολή», είναι η οικονομική ενίσχυση η οποία χορηγείται σε όλες τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτως κλάδου, οι οποίες επλήγησαν οικονομικά λόγω από την πανδημία του COVID-19. Η προκαταβολή επιστρέφεται, συνολικά ή εν μέρει, με συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Η ενίσχυση αυτή είναι αφορολόγητη, είναι ακατάσχετη και δεν συμψηφίζεται. Για την χορήγηση της επιστρεπτέας προκαταβολής αρμόδια είναι η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) του Υπουργείου Οικονομικών με την με την υποστήριξη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ).

Η εφαρμογή της επιστρεπτέας προκαταβολής βρίσκεται στον σύνδεσμο:

<https://www.aade.gr/mybusinesssupport>

5.3.2 Αρχικές προϋποθέσεις ένταξης

Με την δημοσίευση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 1135/Β/2-4-2020) των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την «Ηλεκτρονική πλατφόρμα για την υλοποίηση του προσωρινού μέτρου ενίσχυσης με τη μορφή Επιστρεπτέας Προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορονοϊού και τη διαδικασία υποβολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος», οι επιχειρήσεις που μπορούσαν να υποβάλουν εκδήλωση ενδιαφέροντος έπρεπε να έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

α) Να είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής και ανεξαρτήτως κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των ατομικών, οι οποίες απασχολούν από 1 έως πεντακόσιους (500) εργαζόμενους, έχουν την έδρα τους ή την εγκατάσταση στην Ελλάδα και έχουν πληγεί οικονομικά αποδεδειγμένα από την πανδημία.

β) Να είναι επιχειρήσεις που:

δεν είναι προβληματικές, κατά την έννοια του Κανονισμού αριθ. 651/2014 ή στις 31 Δεκεμβρίου 2019 εμφάνισαν προβλήματα ή έγιναν προβληματικές στη συνέχεια λόγω του Covid-19 και δεν ήταν προβληματικές, και δεν έχουν λάβει προηγούμενη ενίσχυση, η οποία έχει κηρυχθεί ασυμβίβαστη με απόφαση της Ε. Επιτροπής,

ή

πληρούν τις προϋποθέσεις του Κανονισμού αριθ. 1407/2013 για τις ενισχύσεις de minimis (ΕΕ L351/24.12.2013) και δεν έχουν ήδη εξαντλήσει το τιθέμενο στον Κανονισμό ανώτατο όριο ενίσχυσης, για την τριετία 2018-2020.

γ) Να είναι επιχειρήσεις για τις οποίες όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που τηρούνται στο φορολογικό Μητρώο της ΑΑΔΕ ή κατά την υποβολή μηδενικών δηλώσεων ΦΠΑ όλη αυτή την περίοδο, δεν είναι σε αδράνεια από τον 4^ο του 2019 και μετά.

Επισημαίνεται ότι ακολούθησαν συνολικά έως το τρέχον σημείο αναφοράς **εφτά κύκλοι επιστρεπτέας προκαταβολής** με βάση το γεγονός ότι διαρκούσε και η πανδημία. Επίσης σε κάθε κύκλο επέρχονταν αλλαγές στις προϋποθέσεις. Με βάση το δελτίο τύπου του υπουργείου Οικονομικών (Σάββατο, 20 Νοεμβρίου 2021) μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες των επιχειρήσεων που έχουν επηρεαστεί αρνητικά από την κρίση της πανδημίας του κορονοϊού, αλλά και των επιχειρήσεων που υπέστησαν ζημιές από τις πυρκαγιές του

καλοκαιριού του 2021 και δη εκείνων της Βόρειας Εύβοιας και σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, προχώρησε στην τροποποίηση των αποφάσεων για όλους τους κύκλους της Επιστρεπτέας Προκαταβολής, προκειμένου να γίνουν ευνοϊκότερες οι προϋποθέσεις για τους δικαιούχους.

Επισημαίνεται επίσης ότι σύμφωνα με το δελτίο τύπου, εφόσον οι επιχειρήσεις έχουν τηρήσει τη διατήρηση των εργαζομένων που προβλεπόταν σε κάθε κύκλο Επιστρεπτέας Προκαταβολής, δίνεται η δυνατότητα επιστροφής των κάτωθι ποσοστών της ενίσχυσης:

α) Για επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών πριν την 1η Ιανουαρίου 2019, δεν άνοιξαν υποκατάστημα από την 1η Απριλίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 και έχουν θετικά ακαθάριστα έσοδα το 2019:

- 25% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των ακαθάριστων εσόδων του 2020 της επιχείρησης ξεπερνά το 70%, σε σχέση με το 2019, και η επιχείρηση παρουσιάζει ζημίες προ φόρων ή
- 33,3% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των ακαθάριστων εσόδων του 2020 της επιχείρησης ανέρχεται τουλάχιστον σε 30% και έως 70%, σε σχέση με το 2019, και παρουσιάζει ζημίες προ φόρων ή
- 50% της ενίσχυσης, για τις λοιπές επιχειρήσεις.

β) Για νέες επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ή για επιχειρήσεις που άνοιξαν υποκατάστημα από την 1η Απριλίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 ή έχουν μηδενικά ακαθάριστα έσοδα το 2019:

- 25% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των ακαθάριστων εσόδων του 2020 της επιχείρησης ξεπερνά το 30%, σε σχέση με τα έσοδα του 2019, και η επιχείρηση παρουσιάζει ζημίες προ φόρων ή
- 33,3% της ενίσχυσης, για τις λοιπές επιχειρήσεις.

Επιπλέον οι δόσεις για την αποπληρωμή του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης αυξάνονται σε εξήντα (60) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, οι οποίες είναι θα είναι άτοκες, ενώ εναλλακτικά, παρέχεται η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης, πριν τη λήξη της περιόδου χάριτος (31η Δεκεμβρίου 2021), με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού.

Επίσης ότι το επιστρεπτέο ποσό δεν επιστρέφεται για τις επιχειρήσεις που επλήγησαν αποδεδειγμένα από τις πρόσφατες πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν σε περιοχές της ελληνικής επικράτειας από την 01.05.2021 έως και τις 02.09.2021.

Επίσης αξίζει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με την διαδικασία και προϋποθέσεις χορήγησης ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορονοϊού SARS-CoV- στο δελτίο τύπου την 2 Αυγούστου, 2022- Υπουργείο Οικονομικών μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι:

Για τις επιχειρήσεις που επλήγησαν από τον κορονοϊό SARS-CoV-2, και λόγω λήψης έκτακτων μέτρων στήριξης σχετικά με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις επιστροφής της επιστρεπτέας προκαταβολής, τα εν λόγω ποσά δεν επιβαρύνονται με επιτόκιο.

Επίσης, για το διάστημα ως την 30.06.2022 δίνεται περίοδος χάριτος, κατά την οποία οι επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται να επιστρέψουν κανένα τμήμα της ενίσχυσης. Μετά την ανωτέρω ημερομηνία, το ποσό επιστροφής της ενίσχυσης θα δοθεί σε ενενήντα έξι 96 μηνιαίες δόσεις άτοκες και ισόποσες. Τα δικαιολογητικά θα τα υποβάλουν οι επιχειρήσεις στην ηλεκτρονική πλατφόρμα έως και Οι επιχειρήσεις θα μέχρι τις 31.08. 2022.

Όσο για τις επιχειρήσεις που έχουν υποβάλει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται το μέχρι τις 25.07.2022, δίνεται η δυνατότητα για εφάπαξ καταβολή του ποσού που επιστρέφεται έως και τις 29.06.2022, με έκπτωση 15%. Εάν τα ποσά αυτά βεβαιώνονται μετά τις 25.07.2022 Ιουλίου 2022, οι δύο πρώτες δόσεις θα πρέπει να αποδοθούν έως τις 31.08.2022, ενώ η δυνατότητα για καταβολή εφάπαξ του ποσού επιστροφής με έκπτωση 15% ισχύει μόνο εάν η εφάπαξ καταβολή γίνει έως και τις 31.08.2022.

Με το ΦΕΚ 4092/Β/ 30.07.2022 Απόφαση Αριθμ. ΓΔΟΥ 60 δημοσιεύθηκε νέα απόφαση των υπουργείων Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την επιστρεπτέα προκαταβολή με την οποία τροποποιούνται οι αποφάσεις όλων των κύκλων του μέτρου (1 έως 7).

Η συγκεκριμένη Απόφαση περιλαμβάνει βελτιώσεις που επέρχονται μεταξύ άλλων στους 7 κύκλους της επιστρεπτέας και είναι οι κάτωθι:

- Η πρώτη δόση καθίσταται καταβλητέα την 31η Αυγούστου 2022 μαζί με τη δεύτερη δόση για τους δικαιούχους των οποίων η βεβαίωση του επιστρεπτέου ποσού είχε ολοκληρωθεί μετά την 25η Ιουλίου 2022.
- Παρατείνεται έως και τις 31 Αυγούστου 2022 για τους παραπάνω δικαιούχους η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης με έκπτωση 15%.
- Λύνεται το πρόβλημα σχετικά με την απόρριψη της επιστρεπτέας προκαταβολής σε πολλές περιπτώσεις επιχειρήσεων όπου, η καταγγελία λόγω συνταξιοδότησης (έντυπο Ε6) είχε ληφθεί ως απόλυση. Αυτό είχε ως συνέπεια την απαίτηση για επιστροφή του συνόλου της επιστρεπτέας προκαταβολής για πολλές επιχειρήσεις, λόγω μη τήρησης του επιπέδου απασχόλησης.

Διατάξεις Σχετικές με την Επιστρεπτέα Προκαταβολή

2021

- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 614/30-06-2021 (ΦΕΚ 2841)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 613/30-06-2021 (ΦΕΚ 2840)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 612/30-06-2021 (ΦΕΚ 2839)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 611/30-06-2021 (ΦΕΚ 2838)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 610/30-06-2021 (ΦΕΚ 2837)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 609/30-06-2021 (ΦΕΚ 2836)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 608/30-06-2021 (ΦΕΚ 2835)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 451/10-05-2021 (ΦΕΚ 1876)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 420/25-04-2021 (ΦΕΚ 1689)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 366/02-04-2021 (ΦΕΚ 1290)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 232/01-03-2021 (ΦΕΚ 804)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 177/22-02-2021 (ΦΕΚ 701)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 154/11-02-2021 (ΦΕΚ 540)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 133/10-02-2021 (ΦΕΚ 533)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 38/29-01-2021 (ΦΕΚ 338)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 19/25-01-2021 (ΦΕΚ 236)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 4/15-01-2021 (ΦΕΚ 86)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 1 /04-01-2021 (ΦΕΚ 7)

2020

- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 295 /24-11-2020 (ΦΕΚ 5207)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 282 /17-11-2020 (ΦΕΚ 5081)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 281 /13-11-2020 (ΦΕΚ 5047)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 233 /10-10-2020 (ΦΕΚ 4471)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 207 /10-09-2020 (ΦΕΚ 3867)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 170 /15-07-2020 (ΦΕΚ 2877)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 148 /03-07-2020 (ΦΕΚ 2729)
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 138 /22-06-2020 (ΦΕΚ 2488)
- Ε. 2086 /15-06-2020
- ΚΥΑ ΓΔΟΥ 131 /14-06-2020 (ΦΕΚ 2276)
- Α. 1091 /16-04-2020
- Α. 1080 /09-04-2020
- Α. 1076 /02-04-2020

12. Διατάξεις Σχετικές με την Επιστρεπτέα Προκαταβολή

Πηγή: Α.Α.Δ.Ε

5.3.3 Ενδεικτικά οι Προϋπολογισμοί και οι Δικαιούχοι Α και Β κύκλου επιστρεπτέας προκαταβολής

Για την Επιστρεπτέα Προκαταβολή του Α και Β' κύκλου ο προϋπολογισμός ήταν 900 εκ. ευρώ. Χορηγήθηκαν για τον Α και Β κύκλο 873,78 εκ. ευρώ.

Δράση Α' Κύκλος δικαιούχοι

- Οποιαδήποτε νομικής μορφής ιδιωτικών επιχειρήσεων και ατομικών ανεξαρτήτως κλάδου, οι οποίες στις 31.03.2020 απασχολούσαν έναν έως πεντακόσιους εργαζόμενους, ή
- Επιχειρήσεις ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες, Ε.Π.Ε και ΙΚΕ, ανεξαρτήτως κλάδου, οι οποίες δεν απασχολούσαν εργαζόμενους την 31.3.2020.

Δράση Β' Κύκλος δικαιούχοι

α) Οποιαδήποτε νομικής μορφής ιδιωτικών επιχειρήσεων και ατομικών, με εξαίρεση τις παρακάτω:

- επιχειρήσεις ατομικές που δεν είχαν κανένα εργαζόμενο με σχέση εξαρτημένης εργασίας την 1.06.2020 και οι οποίες δεν διαθέτουν ταμειακή μηχανή,
- επιχειρήσεις οι οποίες την 1.06.2020 που απασχολούσαν πάνω από χίλιους 1.000 εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας,
- επιχειρήσεις που ήταν σε αδράνεια αποδεδειγμένα από τα φορολογικά στοιχεία από τον 4^ο του 2019 και μετά,

β) οι Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης των Δήμων

Ειδική πρόβλεψη υπάρχει και για όλες τις επιχειρήσεις που έχουν έδρα ή υποκατάστημα στους Δήμους Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας και Ιστιαίας-Αιδηψού της Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, οι οποίοι επλήγησαν σοβαρά από τις καταστροφικές πυρκαγιές του Αυγούστου 2021. Συγκεκριμένα, για το σύνολο των εν λόγω επιχειρήσεων προβλέπεται η μη επιστροφή του επιστρεπτέου ποσού που έλαβαν στο πλαίσιο της Επιστρεπτέας Προκαταβολής.

5.4 2ηΔράση: Το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης δανείων 1 ης κατοικίας για τους πληγέντες από την πανδημία του κορονοϊού «ΓΕΦΥΡΑ» (Ν.4714/2020)

5.4.1 Εισαγωγή

Στο πρόγραμμα Γέφυρα μπορούσαν να υποβάλουν αίτηση οι πολίτες στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους έως τις 31.10.2020, οι οποίοι είχαν πληγεί από τον covid-19, προκειμένου να επιδοτηθούν για 9 μήνες από το Δημόσιο. Τα επιδοτούμενα δάνειά τους θα έπρεπε να είχαν εξασφάλιση στην κύρια κατοικία σύμφωνα με το Ν.4714/2020.

Ο σύνδεσμος της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του προγράμματος Γέφυρα είναι ο ακόλουθος:

<https://www.gov.gr/ipiresies/periousia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/epidotese-daneion-kurias-katoikias-plegenton-koronoiou-gephura-i>

Στο πρόγραμμα Γέφυρα εντάσσονταν οι κάτωθι κατηγορίες εργαζομένων:

- Εργαζόμενοι σε κλάδους που έχουν πληγεί
- Άνεργοι με έκτακτη στήριξη
- Εργαζόμενοι με μείωση μισθού

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας-ένταξης για απεικονίζονται συνοπτικά στην κάτωθι εικόνα:

Κατάσταση Οφειλής στις 29/2/2020:	Ανώτατα όρια ανά κατηγορία				
	*Συνολική Αξία Ακίνητης Περιουσίας	Αξία Κύριας Κατοικίας	** Ατομικό Εισόδημα	***Αξία Καταθέσεων/ Επενδυτικών προϊόντων	Ανεξόφλητο Κεφάλαιο Οφειλών
Εξυπηρετούμενη ή Καθυστέρηση≤90 ημέρες	600.000 €	300.000 €	24.000 €	40.000 €	300.000 €
Καθυστέρηση>90 ημέρες	500.000 €	250.000 €	17.000 €	25.000 €	250.000 €
Καταγγελλένη	280.000 €	200.000 €	12.500 €	15.000 €	130.000 €

* Του αιτούντος, τυχόν συζύγου και εξαρτώμενων μελών, συμπεριλαμβανομένης και της κύριας κατοικίας

** Αξιολογείται το εισόδημα του τελευταίου έτους για το οποίο υποβλήθηκε φορολογική δήλωση.

Σε περίπτωση οικογενειακού εισοδήματος, τα ανώτατα όρια εισοδήματος προσαυξάνονται κατά 5.000€ για κάθε εξαρτώμενο μέλος - μέχρι τα 3- και για τον σύζυγο ως εξής:

• Δάνεια Εξυπηρετούμενα ή με καθυστέρηση έως 90 ημέρες: κατά 18.000€

• Δάνεια με καθυστέρηση > 90 ημερών: κατά 13.000€

• Καταγγελλένη δάνεια: κατά 8.500€

*** Του αιτούντος, τυχόν συζύγου και εξαρτώμενων μελών

13.Κριτήρια επιλεξιμότητας Ν.4714/2020

Πηγή: Τράπεζα Πειραιώς

Σύμφωνα με το ανωτέρω νόμο τα κριτήρια επιλεξιμότητας ποικίλουν ανάλογα με την εξυπηρέτηση ή μη των οφειλών. Συγκριμένα τα δάνεια-οφειλές ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες:

- α) δάνεια εξυπηρετούμενα αλλά με καθυστέρηση έως 90 ημέρες
- β) μη εξυπηρετούμενα δάνεια (μη καταγγελλόμενα) με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών και
- γ) καταγγελλόμενα δάνεια

Στην παρακάτω εικόνα απεικονίζεται το ποσοστό επιδότησης ανά κατηγορία οφειλής –δανείου.

Κατάσταση Οφειλής την 29/2/2020:	Συνεισφορά Δημοσίου στη Μηνιαία Δόση			
	α' τρίμηνο	β' τρίμηνο	γ' τρίμηνο	Μέγιστη μηνιαία συνεισφορά δημοσίου ανά οφειλή
Εξυπηρετούμενη ή Καθυστέρηση ≤90 ημέρες	90%	80%	70%	600 €
Καθυστέρηση >90 ημέρες	80%	70%	60%	500 €
Καταγγελλόμενη	60%	50%	30%	300 €

14. Ποσοστό επιδότησης ανά κατηγορία οφειλής Ν.4714/2020

Πηγή: Τράπεζα Πειραιώς

Με τα Αρ. 100-101 του Ν. 4842/2021, (ΦΕΚ 190/Α'/13-10-2021) επεκτάθηκε για 3 μήνες ο χρόνος συνεισφοράς του Δημοσίου για την πληρωμή των δανείων που είχαν εμπράγματα εξασφαλίσεις στην κύρια κατοικία για οφειλέτες που είχαν αποδεδειγμένα πληγεί από τον κορονοϊό COVID-19.

Συγκεκριμένα:

- τα εξυπηρετούμενα ή μέχρι 90 μέρες καθυστέρηση δάνεια επιδοτούνται για 3 μήνες με ποσοστό 40%.
- τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (μη καταγγελλόμενα) με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών επιδοτούνται για 3 μήνες με ποσοστό 35%.
- τα καταγγελλόμενα δάνεια επιδοτούνται για 3 μήνες με ποσοστό 20%.

5.4.2 Πληρωμές κρατικής επιδότησης έως 28.02.2022

Στον κάτωθι πίνακα απεικονίζονται το ποσό επιδότησης ανά μήνα, ανά αριθμό δικαιούχων και αριθμό δανείων.

Πληρωμές κρατικής επιδότησης

Ημ/νία επιδότησης	Ποσό Επιδότησης	Αριθμός Δικαιούχων	Αριθμός Δανείων
28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2022	1,4 εκατ. Ευρώ	7.685	12.670
31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022	1,7 εκατ. Ευρώ	9.672	15.892
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2021	12,3 εκατ. Ευρώ	73.120	114.900
30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2021	15,9 εκατ. Ευρώ	73.233	151.625
31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2021	8,5 εκατ. Ευρώ	50.096	75.632
30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2021	10,6 εκατ. Ευρώ	39.102	60.959
31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2021	14 εκατ. Ευρώ	51.595	81.385
31 ΙΟΥΛΙΟΥ 2021	20,4 εκατ. Ευρώ	73.704	115.447
30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021	23 εκατ. Ευρώ	75.666	124.340
31 ΜΑΪΟΥ 2021	22,4 εκατ. Ευρώ	75.368	117.545
29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2021	23,7 εκατ. Ευρώ	75.370	118.841
31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021	23,7 εκατ. Ευρώ	72.581	113.961
26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2021	24,3 εκατ. Ευρώ	72.134	113.514
29 Ιανουαρίου 2021	24,7 εκατ. ευρώ	69.443	110.037
31 Δεκεμβρίου 2020	13,3 εκατ. ευρώ	38.054	57.205
30/11/2020	9,9 εκατ. Ευρώ	26.059	42.449

15. Ποσό επιδότησης ανά μήνα, ανά αριθμό δικαιούχων και αριθμό δανείων

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

5.4.3 Στατιστικά δεδομένα του προγράμματος «ΓΕΦΥΡΑ » (Ν.4714/2020)

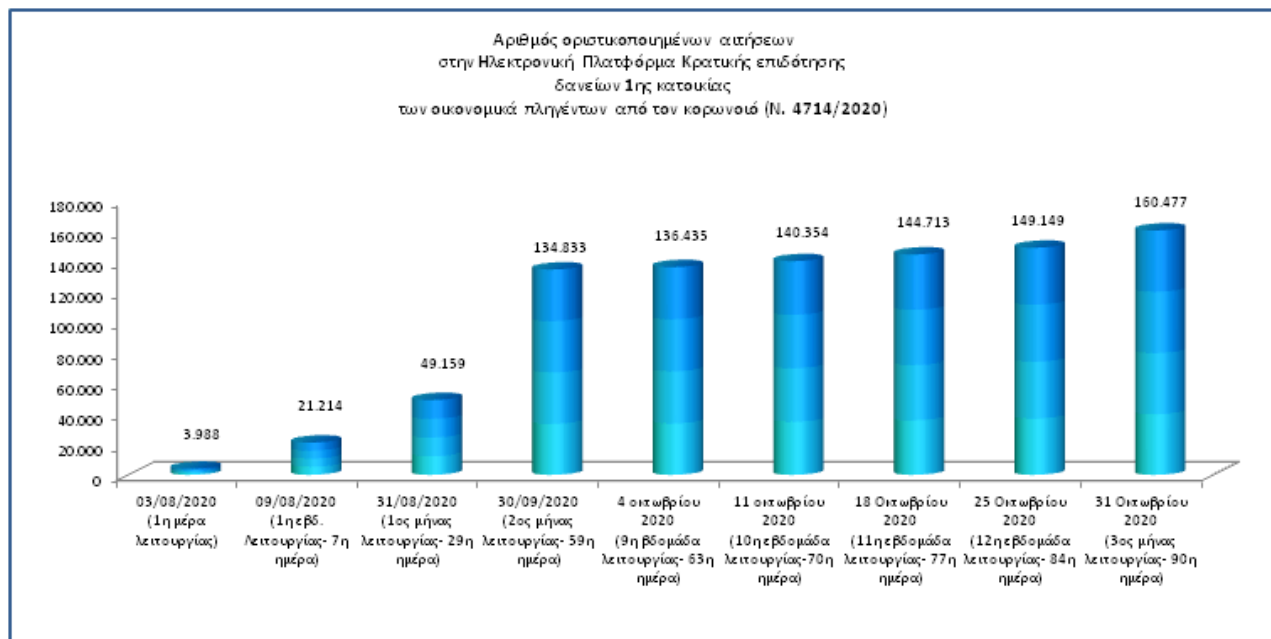
Σύμφωνα με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους:

Στο πρόγραμμα Γέφυρα υποβλήθηκαν 160.477 αιτήσεις μέχρι 31.10.2020

Η επιδότηση που δόθηκε από το Δημόσιο ήταν 1,4 εκατ. ευρώ, για 12.670 δάνεια, για 7.685 οφειλέτες κατά τον 2ο μήνα του 2022.

Το Δημόσιο έχει καταβάλει 250,1 εκατ. ευρώ σε 75.666 οφειλέτες του από τον 11ο μήνα του 2020 έως και τα τέλη του 2ου μήνα του 2022.

Στον κάτωθι πίνακα απεικονίζεται ο αριθμός των οριστικοποιημένων αιτήσεων από 3/8/2020 μέχρι 31/10/2020 (λήξη υποβολής των αιτήσεων)

16. Σύνολο αιτήσεων N.4714/2020

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

5.5 3η Δράση : Το πρόγραμμα κρατικής επιδότησης επιχειρηματικών δανείων για τους πληγέντες από την πανδημία του κορωνοϊού «ΓΕΦΥΡΑ II» (N.4790/2021)

5.5.1 Εισαγωγή

Στο πρόγραμμα Γέφυρα II είχαν την δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα οι επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες, που είχαν υποστεί οικονομική ζημία από τον Covid19, προκειμένου να επιδοτηθούν τα επιχειρηματικά τους δάνεια από το Δημόσιο για χρονικό διάστημα 8 μηνών και με ποσοστό έως 90%. Επισημαίνεται ότι στο πρόγραμμα αυτό μπορούσαν να ρυθμιστούν και εξυπηρετούμενα δάνεια.

Η ο σύνδεσμος της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του προγράμματος Γέφυρα II είναι ο ακόλουθος:

<https://www.gov.gr/ipiresies/peiousia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/epidotese-daneion-epikheireseon-plegenton-koronoiou-gephura-ii>

5.5.2 Πεδίο εφαρμογής και προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

Σύμφωνα με το ανωτέρω νόμο τα κριτήρια επιλεξιμότητας ποικίλουν ανάλογα με την εξυπηρέτηση ή μη των οφειλών. Συγκριμένα τα δάνεια-οφειλές ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες:

- α) δάνεια εξυπηρετούμενα αλλά με καθυστέρηση έως 90 ημέρες
- β) μη εξυπηρετούμενα δάνεια (μη καταγγελλόμενα) με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών και
- γ) καταγγελλόμενα δάνεια στις 31.12.2018

Στους κάτωθι πίνακες απεικονίζονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας ανά κατηγορία:

ΓΕΦΥΡΑ 2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ:							
Α. ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ Ή ΜΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΕΩΣ 90 ΗΜΕΡΕΣ							
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑ ΔΑΝΕΙΟ	(1) ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	(2) ΕΙΣΟΔΗΜΑ ή ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	(3) ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΗΣΙΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	(4) ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (Ελλάδα & ξέωτες)	(5) ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	(6) ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
Ατομική επιχείρηση / Ελεύθερος Επαγγελματίας (χωρίς εργαζομένους): 1 ενήλικας 2 ενήλικες Για κάθε τέκνο (έως 3)	600 €	0	≤ 57 χιλ. € 24 χιλ. € ≤ 42 χιλ. € ≤ χιλ. € +5	-	≤ 40 χιλ. €		≤ 600 χιλ. € (συνολική: υποθηκευμένα και μη)
Ατομική επιχείρηση / Ελεύθερος Επαγγελματίας ή Πολύ μικρή επιχείρηση	5.000 €	1 – 9 0 – 9	≤ 2 εκατ. €	≤ 2 εκατ. €	≤ 1 εκατ. €	≤ 150 χιλ. €	≤ 2,5 εκατ. € (μη υποθηκευμένα)
Ατομική επιχείρηση / Ελεύθερος Επαγγελματίας ή μικρή επιχείρηση	15.000 €	10 – 49	≤ 10 εκατ. €	≤ 10 εκατ. €	≤ 5 εκατ. €	≤ 750 χιλ. €	≤ 10 εκατ. € (μη υποθηκευμένα)

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

Επίσης:

Ατομική επιχείρηση/ Ελεύθερος Επαγγελματίας ή μεσαία επιχείρηση	50.000 €	50 – 249	≤ 50 εκατ. €	≤ 43 εκατ. €	≤ 25 εκατ. €	≤ 3,75 εκατ. €	≤ 50 εκατ. € (μη υποθηκευμένη)

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

ΓΕΦΥΡΑ 2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ:							
B. ΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ (ΜΗ ΚΑΤΑΓΕΛΜΕΝΑ) ΜΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΠΑΝΩ ΑΠΟ 90 ΗΜΕΡΕΣ							
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑ ΔΑΝΕΙΟ	(1) ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	(2) ΕΙΣΟΔΗΜΑ ή ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	(3) ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΗΣΙΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	(4) ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (Ελλάδα & εξωτερικό)	(5) ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	(6) ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
Ατομική επιχείρηση/ Ελεύθερος Επαγγελματίας (χωρίς εργαζομένους): 1 Ενήλικας 2 Ενήλικες Γ. για κάθε τέκνο (έως 3)	500 €	I 0	≤ 45 χιλ. € ≤ 17 χιλ. € ≤ 30 χιλ. € +5 χιλ. €	-		≤ 25 χιλ. €	≤ 500 χιλ. € (συνολική: υποθηκευμένη και μη)
Ατομική επιχείρηση/ Ελεύθερος Επαγγελματίας	5.000 €	0 – 9	≤ 2 εκατ. €	≤ 2 εκατ. €	≤ 850 χιλ. €	≤ 127,5 χιλ. €	≤ 2,25 εκατ. € (μη υποθηκευμένη)

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

ή Πολύ μικρή επιχείρηση		1 – 9					
Ατομική επιχείρηση / Ελεύθερος Επαγγελματίας ή μικρή επιχείρηση	12.500 €	10 – 49	≤ 10 εκατ. €	≤ 10 εκατ. €	≤ 4,25 εκατ. €	≤ 637,5 χιλ. €	≤ 9 εκατ. € (μη υποθηκευμένη)
Ατομική επιχείρηση / Ελεύθερος Επαγγελματίας ή μεσαία επιχείρηση	40.000 €	50 – 249	≤ 50 εκατ. €	≤ 43 εκατ. €	≤ 21,25 εκατ. €	≤ 3,1875 εκατ. €	≤ 45 εκατ. € (μη υποθηκευμένη)

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

ΓΕΦΥΡΑ 2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ:							
Γ. ΚΑΤΑΓΕΛΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ (που έχουν καταγγελλεί μετά την 31/12/2018)							
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑ ΔΑΝΕΙΟ	(1) ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	(2) ΕΙΣΟΔΗΜΑ ή ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	(3) ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΗΣΙΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	(4) ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (Ελλάδα & εξωτερικό)	(5) ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	(6) ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
Ατομική επιχείρηση / Ελεύθερος Επαγγελματίας (χωρίς εργαζομένους): 1 ενήλικας	300 €	0	≤ 36 χιλ. € ≤ 12,5 χιλ. € ≤ 8,5 χιλ. € +5 χιλ. €	-		≤ 15 χιλ. €	≤ 280 χιλ. € (συνολική: υποθηκευμένη και μη)

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

Επίσης:

2 ενήλικες Γ ια κάθε τέκνο (έως 3)							
Ατομική επιχείρηση / Ελεύθερος Επαγγελματίας ή Πολύ μικρή επιχείρηση	5.000 €	0 – 9 1 – 9	≤ 2 εκατ. €	≤ 2 εκατ. €	≤ 550 χιλ. €	≤ 82,5 χιλ. €	≤ 1,25 εκατ. € (μη υποθηκευμένη)
Ατομική επιχείρηση / Ελεύθερος Επαγγελματίας ή μικρή επιχείρηση	7.500 €	10 – 49	≤ 10 εκατ. €	≤ 10 εκατ. €	≤ 2,75 εκατ. €	≤ 412,5 χιλ. €	≤ 7 εκατ. € (μη υποθηκευμένη)
Ατομική επιχείρηση / Ελεύθερος Επαγγελματίας ή μεσαία επιχείρηση	25.000 €	50 – 249	≤ 50 εκατ. €	≤ 43 εκατ. €	≤ 13,75 εκατ. €	≤ 2,0625 εκατ. €	≤ 35 εκατ. € (μη υποθηκευμένη)

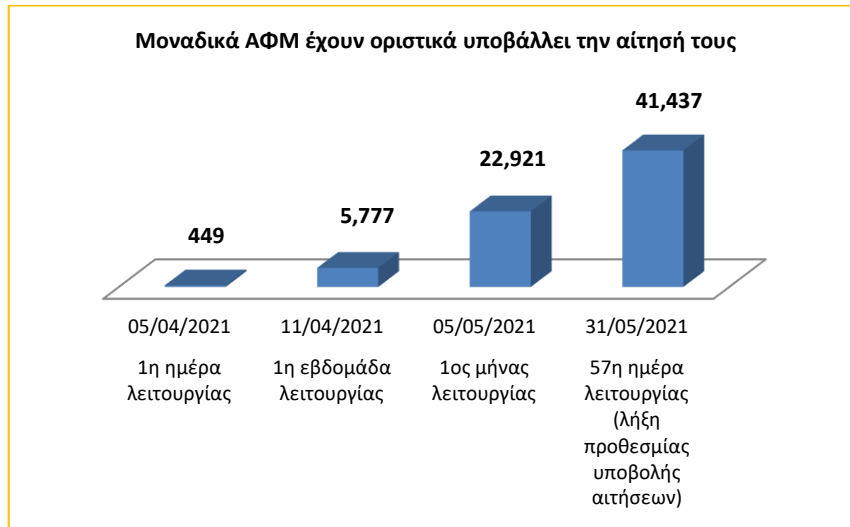
*17.Κριτήρια Επιλεξιμότητας Ν.4790/2021***Πηγή:** Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)**5.5.3 Στατιστικά δεδομένα του προγράμματος «ΓΕΦΥΡΑ ΙΙ» (Ν.4790/2021)**

Σύμφωνα με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους:

Στο πρόγραμμα Γέφυρα ΙΙ υποβλήθηκαν 41.437 αιτήσεις επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων που είχαν εξυπηρετούμενες και μη εξυπηρετούμενες οφειλές και αποδεδειγμένα είχαν πληγεί από την πανδημία του κορονοϊού.

Η επιδότηση αυτών ανέρχεται στα 22 εκατομμύρια ευρώ και αφορούσε 13.454 δάνεια-οφειλές και αφορούσαν σε 7.416 οφειλέτες το Φεβρουάριο του 2022.

Το Δημόσιο έχει καταβάλει στα 302,9 εκατ. Ευρώ σε 10.533 οφειλέτες του από τον 6ο μήνα του 2021 έως και τα τέλη του 2ου μήνα του 2022.

18.Σύνολο αιτήσεων στο Ν.4790/2021

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

Κεφάλαιο 6: Δράση επίσπευση της ημερομηνίας εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων του Ν.3869/2010

6.1 Εισαγωγή

Οι οφειλέτες που είχαν υποβάλει αίτηση στον ν. 3869/2010, η οποία δεν είχε εκδικαστεί ακόμη και είχε λάβει ημερομηνία εκδίκασης μετά τις 15.06.2021, θα έπρεπε έως 15.7.2021 να υποβάλουν αίτηση στην κάτωθι πλατφόρμα της Ειδικής Γραμματείας Ιδιωτικού Χρέους:

<https://www.gov.gr/ipiresies/periouisia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/aite-se-epanaprosdiorismou-dikasimou-ekkremon-upotheseon-n-3869-2010>

Σκοπός του ανωτέρου προγράμματος ήταν ο επαναπροσδιορισμός των αιτήσεων τους, έτσι ώστε να εκδικαστούν εντός του 2021 και να γίνει η επικαιροποίηση των στοιχείων τους.

Ο Ν. 3869/2010 αφορά τη «Ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'130/3-8-2010). Επισημαίνεται ότι ο Ν. 3869/2010, ΦΕΚ Α 130/3-8-2010 όπως τροποποιήθηκε με τους εξής νόμους: Ν. 3996/2011 (ΦΕΚ Α 170/5.8.2011), Ν. 4161/2013 (ΦΕΚ Α 143/14.6.2013), Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α 94/14-8-2015), Ν. 4346/2015 (ΦΕΚ Α 152 20.11.2015), και Ν.4745/2020 αναφέρεται στην επίσπευση της διαδικασίας των εκκρεμών υποθέσεων του Ν.3869 2010.

6.2 Ν.4745/2020

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν.4745/2020- Προσθήκη άρθρων 4Α ως 4Κ για την επιτάχυνση της εκδίκασης εκκρεμών υποθέσεων υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων - Τροποποίηση του ν. 3869/2010 Μετά το άρθρο 4 του ν. 3869/2010 (Α' 130) προστίθενται άρθρα 4Α ως 4Κ στα οποία στο οποίο αναφέρεται ότι οι αιτήσεις που εκκρεμούσαν σε πρώτο βαθμό και η εκδίκαση αυτών είχε οριστεί για μετά τις 15.6.2021, εισάγονται προς συζήτηση υποχρεωτικά και αποκλειστικά σύμφωνα με τα άρθρα 4Α έως 4Κ. Επίσης αναφέρεται ότι εάν η αίτηση επαναπροσδιορισμού δεν υποβληθεί εμπροθέσμως λογίζεται ότι δεν υποβλήθηκε ουδέποτε.

Επίσης σύμφωνα με τον Νόμο 4798/2021 άρθρο 237 οι αιτήσεις ρύθμισης οφειλών του ν. 3869/2010 (Α' 130), στο οποίο αναφέρεται ότι οι αιτήσεις που εκκρεμούσαν σε πρώτο βαθμό και η εκδίκαση αυτών η ματαιώθηκε κατά τη διάρκεια της αναστολής

λειτουργίας των δικαστηρίων, λόγω των έκτακτων μέτρων του κορονοϊού COVID-19 και έχει οριστεί νέα ημέρα και ώρα συζήτησης μετά τις 30.6.2021, εισαγόταν προς συζήτηση υποχρεωτικά και αποκλειστικά σύμφωνα με τα άρθρα 4Α έως 4Κ του ν. 3869/2010. Η αίτηση επαναπροσδιορισμού του παρόντος υποβάλλονταν έως και τις 15.7.2021.

Στον κάτωθι πίνακα απεικονίζεται η καταληκτική προθεσμία υποβολής της αίτησης επαναπροσδιορισμού στην ηλεκτρονική πλατφόρμα καθοριζόταν με βάση την αρχική ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης υπαγωγής στο Ν. 3869/2010 στο Ειρηνοδικείο.

Συγκριμένα :

ΑΙΤΗΣΗ ΣΤΟ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ	ΑΙΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ
Έως 31.12.2014	Έως 15.1.2021
1.1.2015 έως 30.6.2015	Έως 31.1.2021
1.7.2015 έως 31.12.2015	Έως 15.2.2021
1.1.2016 έως 30.6.2016	Έως 28.2.2021
1.7.2016 έως 31.12.2016	Έως 15.3.2021
1.1.2017 έως 30.6.2017	Έως 31.3.2021
1.7.2017 έως 31.12.2017	Έως 15.4.2021
1.1.2018 έως 30.6.2018	Έως 30.4.2021
1.7.2018 έως 31.12.2018	Έως 15.5.2021
1.1.2019 και μετά	Έως 31.5.2021

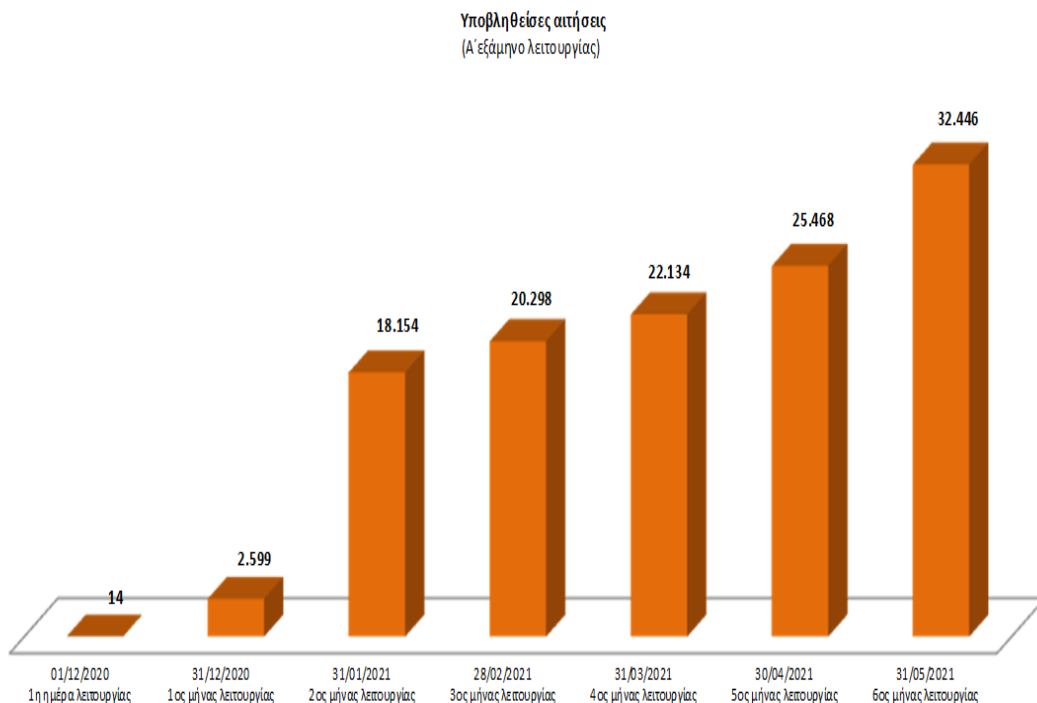
19. Αιτήσεις στον επαναπροσδιορισμό αιτήσεων του Ν. 3869/2010

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

6.3 Στατιστικά από 1/12/2020 μέχρι 31/12/2021

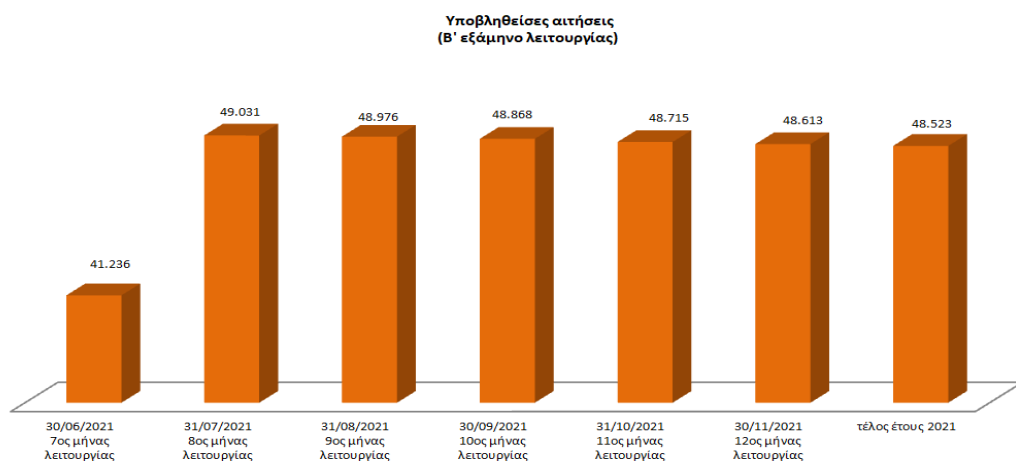
Σύμφωνα με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους:

Συνολικά, 48.523 αιτήσεις είχαν υποβληθεί οριστικά, στην ηλεκτρονική πλατφόρμα για την επικαιροποίηση στοιχείων και τον επαναπροσδιορισμό ημερομηνίας εκδίκασης υποθέσεων υπερχρεωμένων νοικοκυριών.

20. Υποβληθείσες αιτήσεις επαναπροσδιορισμού του Ν. 3869/2010 Α' εξάμηνο λειτουργίας

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

(Οι μειώσεις αριθμών οφείλονται σε ακυρώσεις αιτήσεων από τους χρήστες)

21. Υποβληθείσες αιτήσεις επαναπροσδιορισμού του Ν. 3869/2010 Β' εξάμηνο λειτουργίας

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

Κεφάλαιο 7: Δράση Ν.4738/2020 (Ρύθμιση–απαλλαγή οφειλών 240-420 δόσεις)

7.1 Εισαγωγή

Η Οδηγία (ΕΕ) 2019/1023 για τα πλαίσια προληπτικής αναδιάρθρωσης, για την εκκαθάριση του χρέους και τις εκπτώσεις και για μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, αφερεγγυότητας και αποπληρωμής χρέους είχε ως σκοπό να δώσει μία δεύτερη ευκαιρία στις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες.

Διευκολύνει τις βιώσιμες εταιρείες να έχουν πρόσβαση σε μέτρα αναδιάρθρωσης σε πρώιμο στάδιο για να αποτραπεί η αφερεγγυότητα τους.

Επίσης τροποποιεί την οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δικαίου σχετικά με τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης .

Τα βασικά σημεία είναι τα εξής:

Η οδηγία θεσπίζει κανόνες σχετικά με:

- αναδιάρθρωση για τους οφειλέτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες για να αποφευχθεί η χρεοκοπία τους και να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους·
- εκκαθάριση χρέους αφερέγγυων επιχειρηματιών ·
- μέτρα για να καταστεί αποτελεσματικότερη η αναδιάρθρωση, η αφερεγγυότητα και η εκκαθάριση των διαδικασιών χρέους.

Επίσης η παραπάνω προβλέπει για τους οφειλέτες:

- σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και διαδικτυακές πληροφορίες που υπογραμμίζουν κάθε πιθανότητα αφερεγγυότητας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει:
  1. ειδοποιήσεις όταν ορισμένες πληρωμές δεν πραγματοποιούνται·
  2. δημόσιες και ιδιωτικές συμβουλευτικές υπηρεσίες·
  3. κίνητρα για τρίτους, όπως λογιστές και φορολογικές αρχές και αρχές κοινωνικής ασφάλισης, για να επισημάνουν πιθανά προβλήματα·

4. ένα προληπτικό πρόγραμμα που τους επιτρέπει να αναδιαρθρώσουν τα οικονομικά τους για να αποφύγουν τη χρεοκοπία και να διατηρήσουν θέσεις εργασίας και επιχειρηματική δραστηριότητα·
5. τη δυνατότητα να παραμείνουν πλήρως ή εν μέρει υπό τον έλεγχο των περιουσιακών τους στοιχείων και της καθημερινής επιχειρηματικής τους δραστηριότητας κατά την αναδιάρθρωση·
6. αναστολή επιμέρους ενεργειών επιβολής για μέγιστο 4 μήνες αρχικά, με πιθανή παράταση έως και 12 μήνες, ενώ είναι υπό διαπραγμάτευση σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Σχέδια αναδιάρθρωσης :

- περιέχει βασικές πληροφορίες όπως η ταυτότητα του οφειλέτη και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις του, τα επηρεαζόμενα μέρη και οι όροι του σχεδίου·
- μπορεί να υποβληθεί από οφειλέτες, πιστωτές και εμπειρογνώμονες στον τομέα·
- πρέπει να επιβεβαιωθεί από δικαστική ή διοικητική αρχή ότι είναι δεσμευτική εάν:
  1. επηρεάζει τις αξιώσεις ή τα συμφέροντα των διαφωνούντων επηρεαζόμενων μερών·
  2. να προβλέπει νέα χρηματοδότηση·
  3. συνεπάγεται απώλεια άνω του 25% του εργατικού δυναμικού·
  4. δεν επηρεάζουν τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα των εργαζομένων, όπως τα δικαιώματα σε συλλογικές διαπραγματεύσεις, εργατικές ενέργειες, ενημέρωση και διαβούλευση.

Χώρες της ΕΕ :

- μπορεί να εφαρμόζει πρόσθετους όρους σε ρυθμίσεις προληπτικής αναδιάρθρωσης, αναστολές μεμονωμένων ενεργειών επιβολής, έγκριση σχεδίων αναδιάρθρωσης και αποπληρωμή χρέους·

- πρέπει να διασφαλίσει ότι οι νέες και ενδιάμεσες χρηματοδοτήσεις σε πράξεις αναδιάρθρωσης προστατεύονται επαρκώς·
- να δώσει στους χρεοκοπημένους επιχειρηματίες τουλάχιστον μία διαδικασία που τους επιτρέπει να εξοφλήσουν πλήρως το χρέος τους εντός 3 ετών·
- να διασφαλίσει ότι τυχόν επαγγελματικές εκπτώσεις που μπορεί να έχει ένας αφερέγγυος επιχειρηματίας διαγράφονται μόλις εξοφληθεί το χρέος του·
- να παρέχει κατάλληλη εκπαίδευση για τις δικαστικές και διοικητικές αρχές και τους επαγγελματίες που εμπλέκονται στην αναδιάρθρωση, την αφερεγγυότητα και την εκκαθάριση χρεών·
- συλλέγει δεδομένα ετησίως για τις διάφορες διαδικασίες που χρησιμοποιούνται.

Η οδηγία δεν ισχύει για:

- ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρείες (όπως ορίζονται στην Οδηγία 2009/138/EK).
- πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων ή οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013).
- κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 648/2012).
- κεντρικά αποθετήρια τίτλων (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 909/2014).
- άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (Οδηγία 2014/59/ΕΕ).
- δημόσιοι φορείς βάσει του εθνικού δικαίου·
- ιδιώτες (φυσικά πρόσωπα) που δεν είναι επιχειρηματίες (εκτός εάν μια χώρα της ΕΕ επεκτείνει ρητά την εφαρμογή των κανόνων για την αποπληρωμή του χρέους στα πρόσωπα αυτά).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή , το αργότερο στις 17 Ιουλίου 2026 και στη συνέχεια κάθε 5 χρόνια, υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο , το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας.

Ισχύς της Οδηγίας

Η οδηγία εφαρμόζεται στις χώρες της ΕΕ από τις 17 Ιουλίου 2021, εκτός από τους κανόνες για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (άρθρο 28) που ισχύουν από τις 17 Ιουλίου 2024 και τις 17 Ιουλίου 2026.

Η Ελλάδα ψήφισε το Νόμο 4738/2020 για την ρύθμιση οφειλών και παροχή 2ης ευκαιρίας σε εναρμόνιση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 1023/2019.

Σύμφωνα με το Ν.4738/2020 δίνεται η δυνατότητα σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά να ρυθμίσουν όλες τις οφειλές τους ως προς το Δημόσιο, τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και τους οι χρηματοδοτικοί φορείς είτε μέσω ρύθμισης ή μέσω απαλλαγής.

Πιο συγκεκριμένα:

A. Ρύθμιση των οφειλών: δίνεται η δυνατότητα σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά να ρυθμίσουν όλες τις οφειλές τους ως προς το Δημόσιο, τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και τους οι χρηματοδοτικοί φορείς διαχειριστές δανείων και λοιπούς ιδιώτες πιστωτές.

Η δυνατότητα ρύθμισης μπορεί να γίνει:

- μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του νέου εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών
- μέσω της διαδικασίας της εξυγίανσης επιχειρήσεων.

Οι οφειλέτες κατά την διαπραγμάτευση με τους πιστωτές-διαχειριστές δανείων-λοιπούς πιστωτές έχουν την δυνατότητα της χρήσης διαμεσολαβητή με σκοπό να βοηθηθούν στην σύνταξη ενός πλάνου ρύθμισης και αποπληρωμής οφειλών που θα ανταποκρίνεται στην απόσβεση των χρεών.

Ακολουθεί ο σχετικός σύνδεσμος της ηλεκτρονικής πλατφόρμας:

<https://www.gov.gr/ipiresies/periouisia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/exodikastikos-mekhanismos-ruthmises-opheilon>

B. Απαλλαγή από τις οφειλές-2η ευκαιρία: παρέχεται η δυνατότητα σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά εφόσον δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν μια μακροχρόνια ρύθμιση οφειλών, να διαγράψουν όλες τις οφειλές τους, έναντι όλων των πιστωτών τους. Σε αυτή την περίπτωση ο οφειλέτης απαιτείται να υποβάλει αίτηση πτώχευσης στο

δικαστήριο για ρευστοποίηση της περιουσίας του, προκειμένου να απαλλαχθεί από όλες τις οφειλές έτσι ώστε να λάβει τη 2η ευκαιρία.

Στο Νόμο 4738/2020 δίνεται η δυνατότητα και ειδικής πρόνοιας για την 1η κατοικία των ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να εξαιρεθεί της διαδικασίας ρευστοποίησης της υπόλοιπης περιουσίας.

Η απαλλαγή οφειλών επέρχεται:

σε ένα έτος από την έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης, εάν ο οφειλέτης διαθέτει περιουσία και ρευστοποιηθεί κατά τη διαδικασία της πτώχευσης. Στην περίπτωση αυτή ο αιτών απαιτείται να πληρώνει στους αντίστοιχους πιστωτές για ένα έτος το ποσό των εισοδημάτων του, το οποίο υπερβαίνει το 5-πλάσιο των εύλογων δαπανών διαβίωσης, ή

σε τρία έτη από την έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης, εάν ο οφειλέτης δεν διαθέτει περιουσία ή έχει περιουσία μικρής αξίας, η οποία κατά την πτώχευση και θα ρευστοποιηθεί. Σε αυτή την περίπτωση ο αιτών απαιτείται να πληρώνει στους αντίστοιχους πιστωτές για τρία έτη το ποσό των εισοδημάτων του, του που υπερβαίνει τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις ο οφειλέτης δεν είναι υποχρεωμένος να πληρώσει στους πιστωτές για τα ακατάσχετα ποσά.

Η διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσει ο οφειλέτης που επιθυμεί να λάβει τη 2η ευκαιρία είναι να απευθυνθεί σε δικηγόρο ο οποίος θα υποβάλει την αίτηση για λογαριασμό του, στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας.. Κατόπιν της υποβολής της αίτησης ένας πιστοποιημένος του Μητρώου Διαχειριστών Αφερεγγυότητας (<https://www.gov.gr/ipiresies/perioussia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/metroo-diakheiriston-apheregguoetetas>), αναλαμβάνει την υπόθεση. Επισημαίνεται ότι κάποιες πληροφορίες της αίτησης δημοσιεύονται στη Λίστα Δημοσιεύσεων, με σκοπό την διαφάνεια.

Πρώτη κατοικία: Σύμφωνα με το Νόμο 4738/2020 ([ΚΥΑ 96550/2021](#)/ΦΕΚ 3571/Β'/4.8.21) υπάρχει κρατική στήριξη της 1ης κατοικίας των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, τόσο στο στάδιο της ρύθμισης οφειλών, όσο και στο στάδιο της απαλλαγής οφειλών - 2η ευκαιρία.

Πιο συγκριμένα:

• **Στο στάδιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών** επιδοτούνται για πέντε χρόνια τα δάνεια πρώτης κατοικίας, εφόσον πληρούνται όλες οι κάτωθι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας :

α) το σύνολο των οφειλών προς όλους τους πιστωτές να είναι τουλάχιστον είκοσι χιλιάδες ευρώ προς

β) να είναι ευάλωτο το νοικοκυριό, (συγκεκριμένα κριτήρια επιλεξιμότητας,) δηλαδή να έχει μειωθεί το οικογενειακά εισόδημα του νοικοκυριού και να μην έχουν περιουσία μεγάλης αξίας.

γ) μετά τη συνολική αναδιάρθρωση των οφειλών ο οφειλέτης θα πρέπει να είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερος ως προς τις υποχρεώσεις του.

Εάν ο οφειλέτης έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές σε έναν ή περισσότερους πιστωτές τότε θα πρέπει πρώτα να ρυθμίσει όλες οφειλές αυτές και κατόπιν θα εγκριθεί η σχετική Κρατική επιδότηση. Δηλαδή οι οφειλές του αιτούντα απαιτείται να είναι ενήμερες.

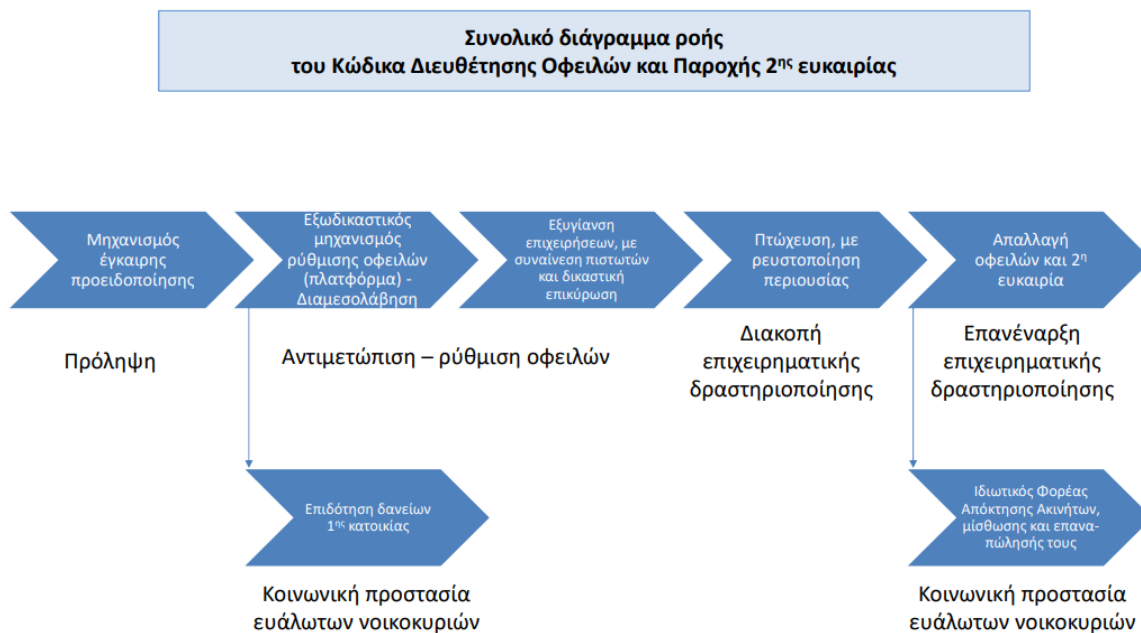
• **Στο στάδιο της απαλλαγής οφειλών-2η ευκαιρία:** όταν ο οφειλέτης δεν έχει την δυνατότητα μακροχρόνιας ρύθμισης των οφειλών του είτε μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού είτε μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί στη διαδικασία της απαλλαγής οφειλών, ήτοι να διαγράψει όλες τις οφειλές του, με ρευστοποίηση της περιουσίας του έτσι ώστε να λάβει τη 2η ευκαιρία. Έπειτα σύμφωνα με το νόμο Ιδιωτικός Φορέας αγοράζει την πρώτη κατοικία του και ακολούθως του την ενοικιάζει για δώδεκα χρόνια. Ο οφειλέτης έχει το δικαίωμα να αγοράσει εκ νέου την εν λόγω κατοικία, στο μέλλον εάν έχει την οικονομική δυνατότητα. Έτσι ο οφειλέτης είναι υποχρεωμένος να πληρώνει ενοίκιο προς το Φορέα .Ο ευάλωτος οφειλέτης πρέπει να εισέλθει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, με σκοπό να εκδώσει βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, που αποδεικνύει ότι πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις του Νόμου.

Ακολουθεί ο σχετικός σύνδεσμος της ηλεκτρονικής πλατφόρμας:

<https://www.gov.gr/ipiresies/perioussia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/bebaiose-eualotou-opheilete>

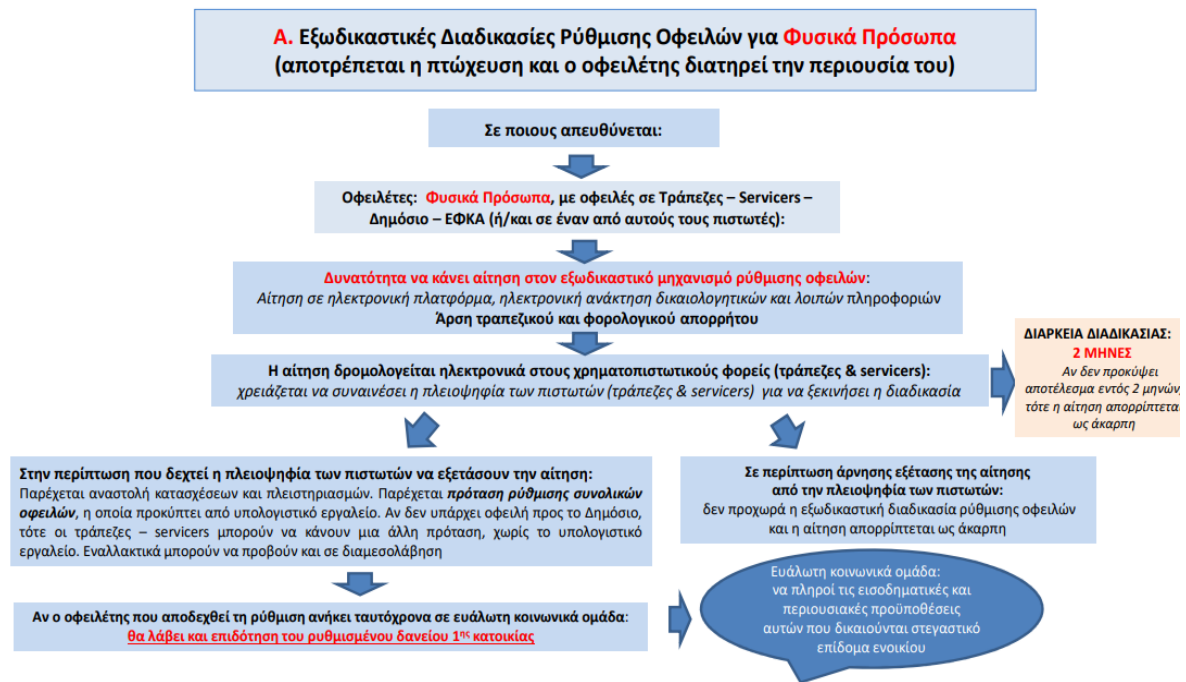

7.2 Ροή Διαδικασιών στον Κώδικα Διευθέτησης Οφειλών & Παροχής 2ης Ευκαιρίας

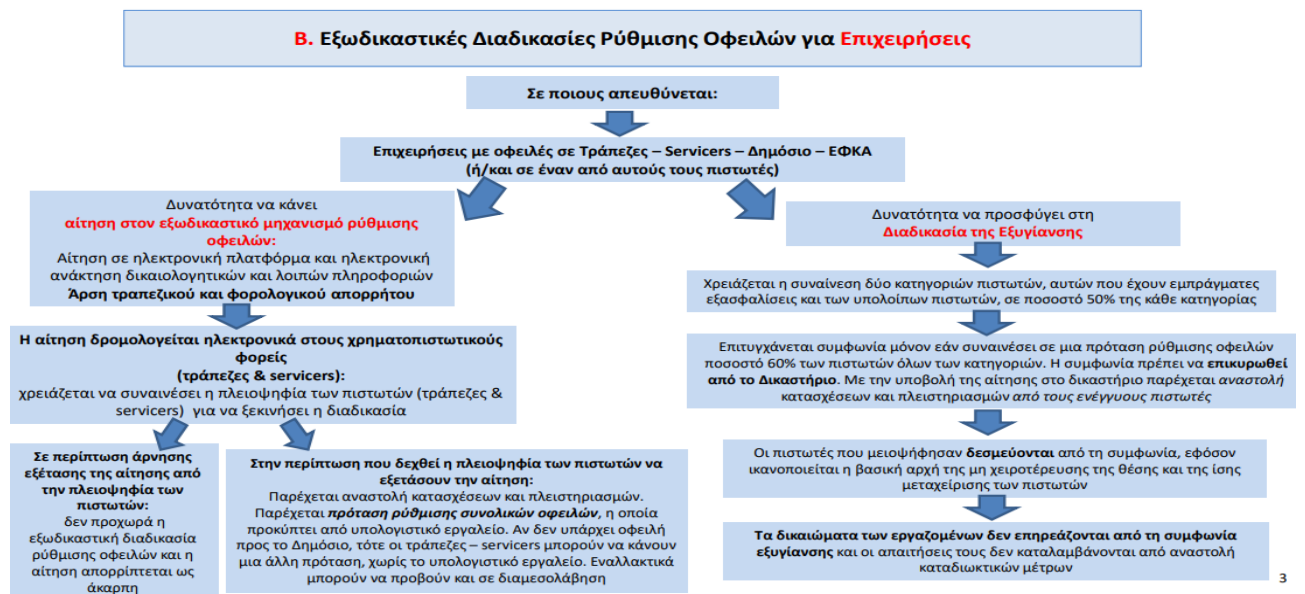
22. Διάγραμμα Ροής Ν.4738/2020

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

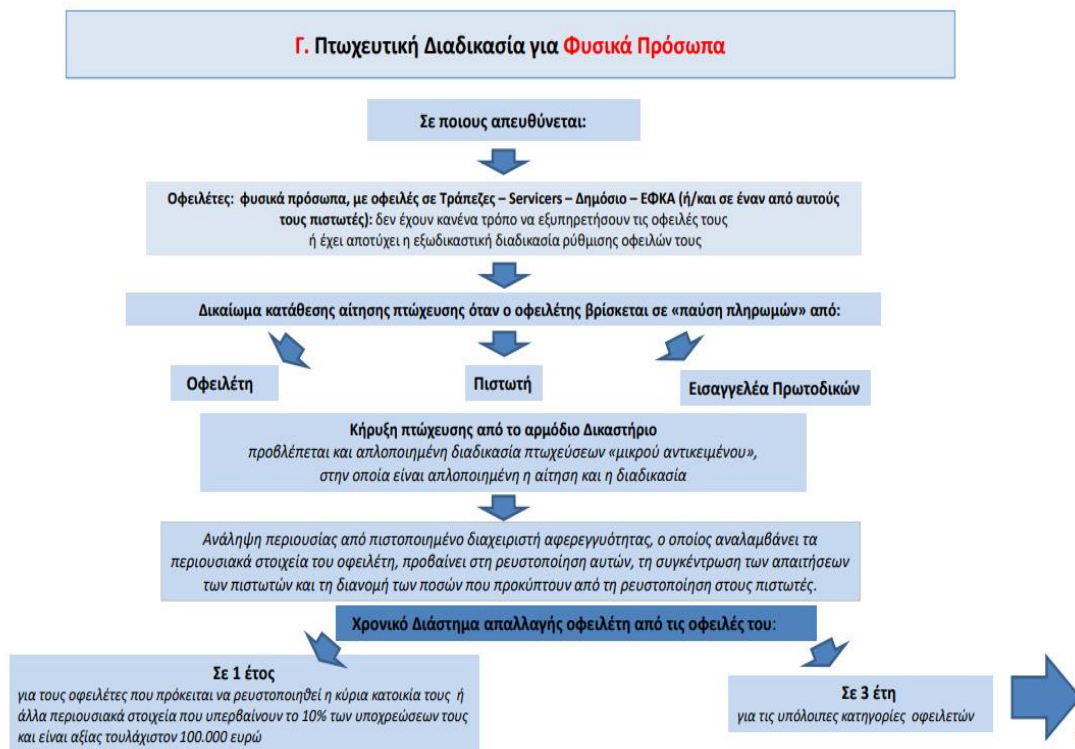
23. Εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών φυσικών προσώπων Ν.4738/2020

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

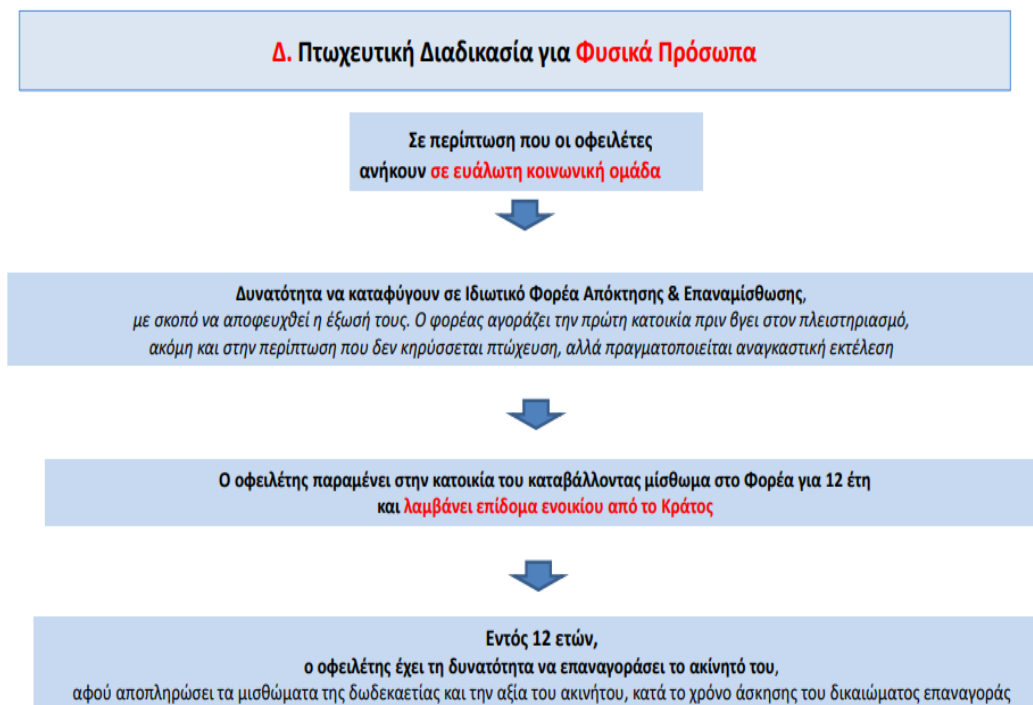

24. Εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών φυσικών επιχειρήσεων Ν.4738/2020

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

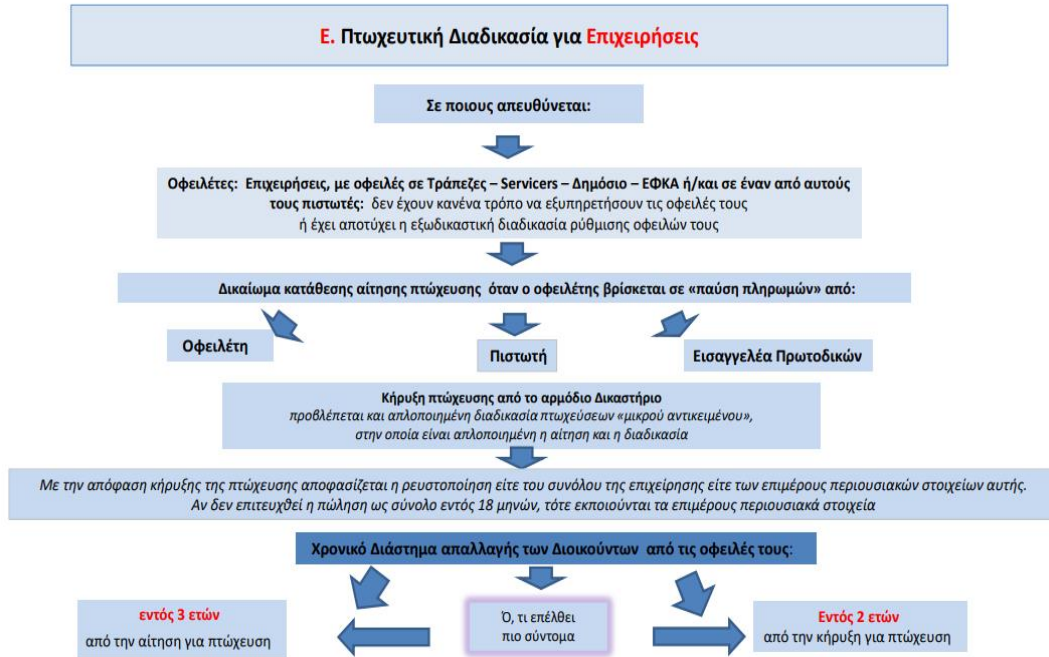

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

25. Πτωχευτική διαδικασία για φυσικά πρόσωπα Ν.4738/2020

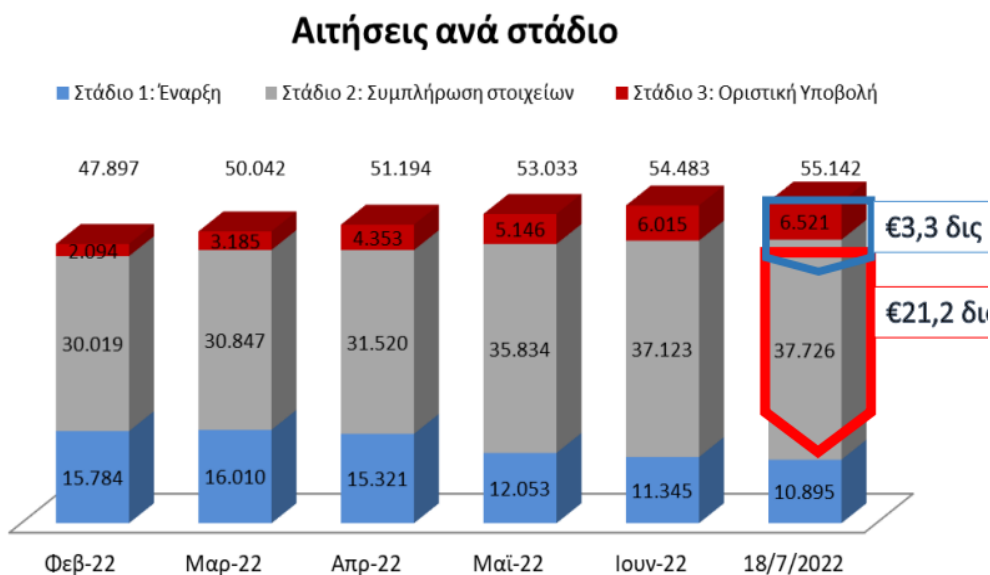
Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

26. Πτωχευτική διαδικασία για επιχειρήσεις Ν.4738/2020

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

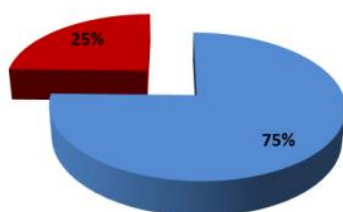
7.3 Στατιστικά στοιχεία Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης οφειλών Ν.4738/2020 (Υπ.Οικ.20.07.2022)

- Αιτήσεις κυρίως από φυσικά πρόσωπα προς χρηματοδοτικούς φορείς

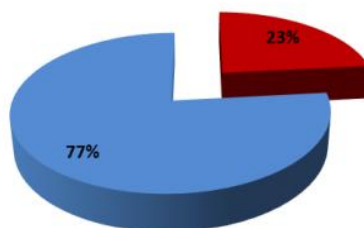
Οφειλές ανά τύπο αιτούντα

■ Φυσικά Πρόσωπα   ■ Νομικά Πρόσωπα

Οφειλές ανά Πιστωτή

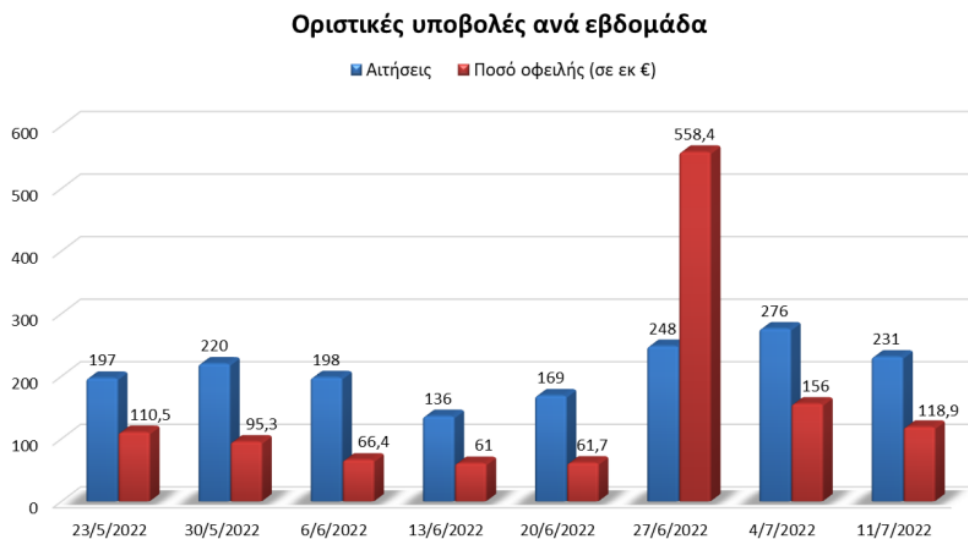
■ Δημόσιο   ■ Χρηματοδοτικοί Φορείς

27. Αιτήσεις στον εξωδικαστικό μηχανισμό Ν.4738/2020

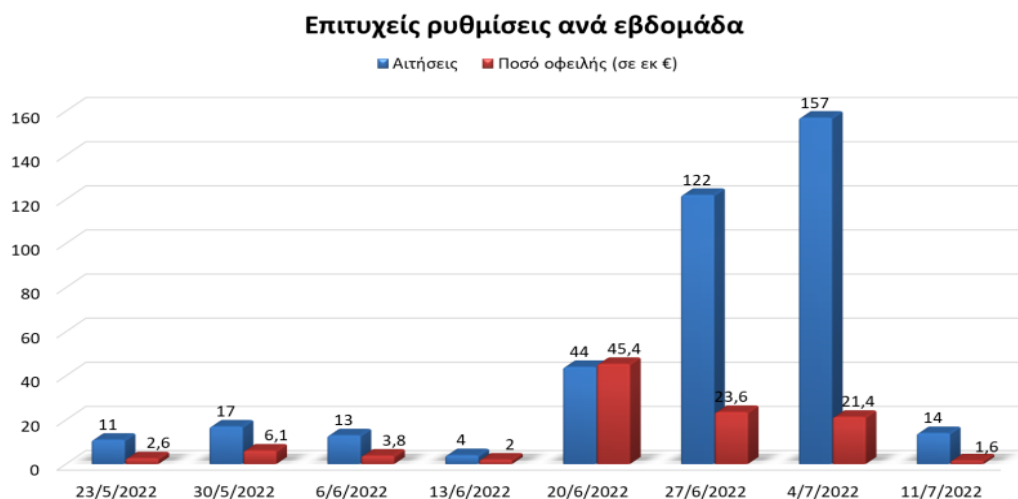
Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

- Οι οριστικές υποβολές παρουσιάζουν θετική δυναμική τις τελευταίες εβδομάδες

28. Οριστικές υποβολές αιτήσεων ανά εβδομάδα εξωδικαστικού μηχανισμού

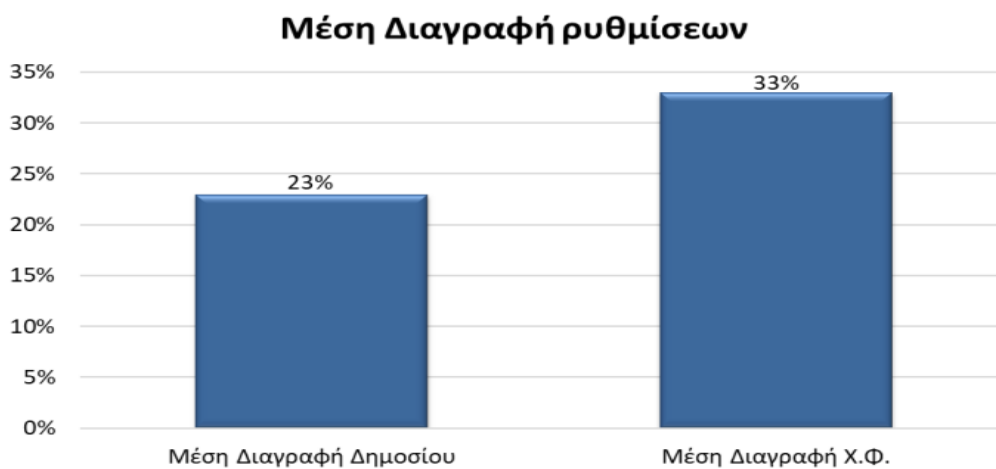
Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

29. Επιτυχείς ρυθμίσεις ανά εβδομάδα εξωδικαστικού μηχανισμού

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

- **Μέση Διαγραφή και Διάρκεια Αποπληρωμής**

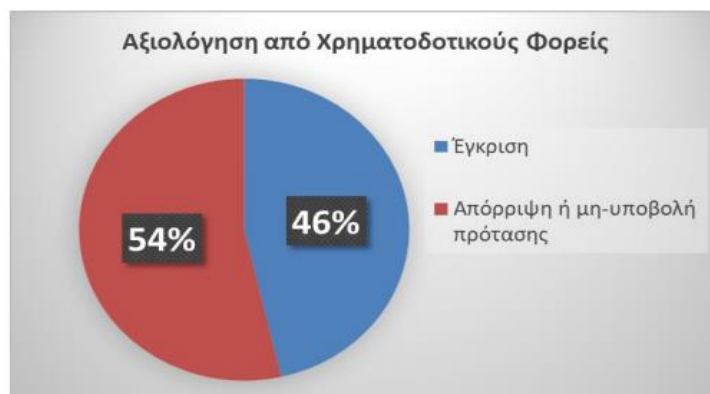
Μέση Διάρκεια Αποπληρωμής Δημοσίου: 221 μήνες

Μέση Διάρκεια Αποπληρωμής Χ.Φ.: 253 μήνες

30. Ρυθμίσεις δανείων εξωδικαστικού μηχανισμού

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

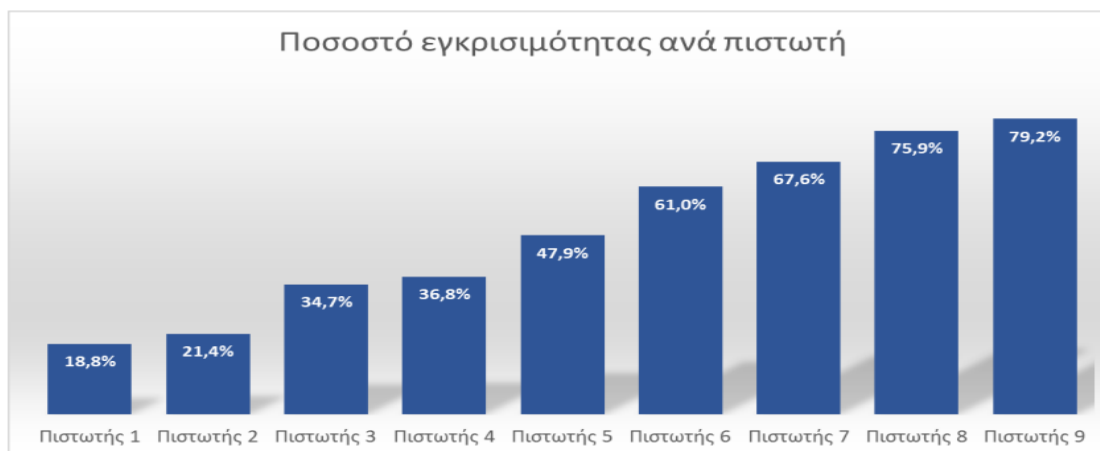
- Η αξιολόγηση από τους Χ.Φ. είναι θετική σε ποσοστό
- Από τα €914 εκ που έχουν αξιολογήσει οι Χ.Φ., έχοι με τις απορρίψεις να αποτιμώνται σε €610εκ

31. Αξιολόγηση αιτήσεων από χρηματοδοτικούς φορείς

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

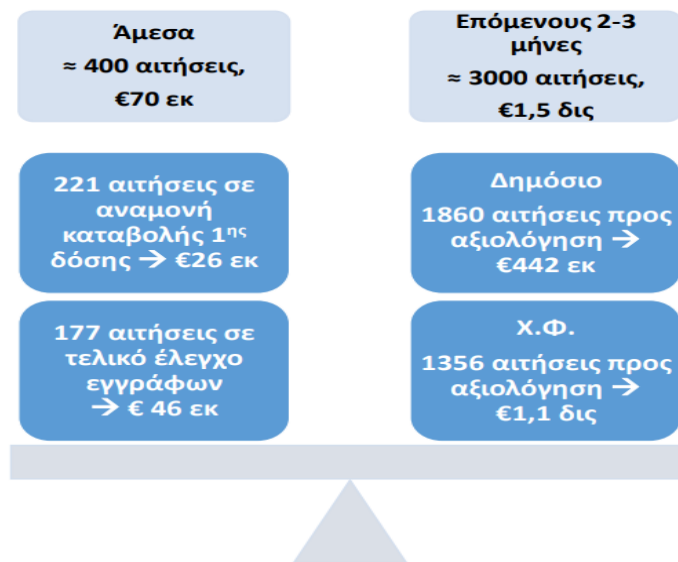
- Η εγκρισιμότητα των ρυθμίσεων από Πιστωτή σε Πιστωτή παρουσιάζει σημαντική μεταβλητότητα, από 19-79%

32. Ποσοστό εγκρισιμότητας από πιστωτή

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

- Στο επόμενο διάστημα αναμένουμε ρυθμίσεις που υπερβαίνουν το €1,5 δις

33. Ποσά ρυθμίσεων εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

7.4 Εξυγίανση οφειλών επιχειρήσεων

Η εξυγίανση οφειλών των επιχειρήσεων αποτελεί ένα καινοτόμο εργαλείο διαχείρισης οφειλών με το οποίο τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα δηλαδή ελεύθεροι επαγγελματίες καθώς και οι επιχειρήσεις, μπορούν να ρυθμίσουν όλες τις οφειλές τους προς όλους τους πιστωτές.

Προκειμένου μία επιχείρηση να μπει στην διαδικασία της εξυγίανσης ακολουθεί τα εξής βήματα:

- Ο οφειλέτης επιλέγει εμπειρογνώμονα μέσω της ειδικής πλατφόρμας Εξυγίανσης οφειλών Επιχειρήσεων από τον κάτωθι σύνδεσμο:

<https://www.gov.gr/ipiresies/perioussia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/demiourgia-kai-egkrise-skhediou-sumphonias-exugianses>

Ο επιλεγμένος εμπειρογνώμονας προβαίνει:

1. στην ανάλυση των οικονομικών της επιχείρησης.
  2. στην κατάρτιση Χρηματοοικονομικής Έκθεσης και σύνταξη Σχεδίου Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης Οφειλών. Η έκθεση απαιτείται να είναι σύμφωνη με την ΥΑ 26400 ΕΞ 2021/ΦΕΚ 865/Β' /5-3-2021 και εμπεριέχει μεταξύ άλλων το οικονομικό προφίλ της επιχείρησης., δηλαδή τις οφειλές ανά πιστωτή, την βιωσιμότητα ή μη καθώς και την πρόταση συμφωνίας για την εξυγίανση της επιχείρησης
- στη συνέχεια γίνεται αξιολόγηση των παραδοτέων του εμπειρογνώμονα από τους πιστωτές και ψήφιση ή όχι του Σχεδίου Συμφωνίας Εξυγίανσης από τους πιστωτές: Στη φάση αυτή ακολουθούν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ πιστωτών και οφειλέτη με στόχο της εξεύρεσης μίας αποδεκτής λύσης για την ρύθμιση των οφειλών. Οι αιτούντες έχουν την δυνατότητα να ζητήσουν συνδρομή ενός πιστοποιημένου διαμεσολαβητή, με στόχο τη δημιουργία μίας συγκεκριμένης - προσωποποιημένης πρότασης ρύθμισης οφειλών ίσως και με ενδεχόμενη μερική ρευστοποίηση της περιουσίας., στο στάδιο αυτό οι εμπλεκόμενοι πιστωτές ψηφίζουν ηλεκτρονικά στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα η οποία εξάγει τα αποτελέσματα. Εάν υπερψηφίσει η πλειονότητα των πιστωτών η διαδικασία είναι επιτυχής.

- υποβάλλεται αίτησης εξυγίανσης στο αρμόδιο δικαστήριο και δημοσιεύεται περίληψη της αίτησης στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας. Στη φάση αυτή παρέχεται προστασία του οφειλέτη από κατασχέσεις κτλ.
- Επικυρώνεται η συμφωνία εξυγίανσης των οφειλών από το δικαστήριο και δημοσιεύεται η δικαστική απόφαση από τον οφειλέτη στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας. Με αυτή τη δικαστική απόφαση επιβάλλεται η συμφωνία εξυγίανσης οφειλών με όλους τους πιστωτές και σε αυτούς που δεν συμφώνησαν κατά την ανωτέρω ψηφοφορία).

Το ηλεκτρονικό μητρώο φερεγγυότητας βρίσκεται στον κάτωθι σύνδεσμο :

<https://www.gov.gr/ipiresies/periouisia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/katakhorise-sto-elektroniko-metroo-phereggoutetas>

και σε αυτό πραγματοποιούνται οι σχετικές δημοσιεύσεις ήτοι:

- Αίτηση επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης.
- Αίτηση προληπτικών μέτρων πριν από την κατάθεση επικύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης
- Απόφαση επικύρωσης συμφωνία εξυγίανση
- Απόφασης ακύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης

7.5 Πτώχευση

7.5.1 Πτώχευση μικρού αντικειμένου

Στο Ν.4738/2020 για την παροχή δεύτερης ευκαιρίας και ρύθμισης οφειλών υπάρχει και πρόβλεψη για την πτώχευση και φυσικών προσώπων οι οποίοι δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα, που μέχρι την ψήφιση του Ν.4738/2020 δεν προβλεπόταν.

Συγκεκριμένα υπάρχει πρόβλεψη για τη ρύθμιση των πτωχεύσεων μικρού αντικειμένου, δηλαδή μία γρήγορη διαδικασία η οποία γίνεται του κατά τόπο αρμοδίου Ειρηνοδικείου. Υποβάλλεται ηλεκτρονική αίτηση στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας, όπου η αίτηση δημοσιοποιείται για διάστημα τριάντα ημερών.

Ειδικότερα στο άρθρο 78 παρ. 2 του Ν.4738/2020 υπάρχει πρόβλεψη για την ρύθμιση η πτωχεύσεων μικρού αντικειμένου, όταν ο οφειλέτης ικανοποιεί τα κριτήρια

προσδιορισμού της πολύ μικρής οντότητας σύμφωνα με το του άρ. 2 του Ν. 4308/2014. Σύμφωνα με την διάταξη αυτή:

Πολύ μικρές οντότητες είναι αυτές που κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν ξεπερνούν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων: 350.000 ευρώ,
- Το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών: 700.000 ευρώ καθώς και
- Ο μέσος όρος απασχολούμενων προ της κήρυξης της πτώχευσης περιόδου 10 άτομα.

Η διαδικασία που εφαρμόζεται στις πτωχεύσεις μικρού αντικειμένου, αποκαλούμενη και ως απλοποιημένη διαδικασία, διεξάγεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 172 έως και 188 του Ν. 4738/2020, εφαρμοζόμενων παράλληλα των λοιπών γενικών διατάξεων του ιδίου νόμου στις περιπτώσεις έλλειψης ειδικότερων ρυθμίσεων.

Όπως αναφέρεται άρ. 76 παρ. 1 του Ν.4738/2020, τα φυσικά πρόσωπα έχουν πτωχευτική ικανότητα τα οποία εφόσον δεν έχουν επιχείρηση και δεν είναι υποχρεωμένοι να συντάσσουν ισολογισμούς, το κριτήριο της ένταξής τους στη πτώχευση είναι μικρού αντικειμένου, περιορίζεται στην αξία του συνόλου της περιουσίας τους, η οποία που δεν θα πρέπει να υπερβαίνει -κατ' αντιστοιχία, προς το ως άνω όριο του ενεργητικού των πολύ μικρών οντοτήτων-, το ύψος των 350.000 ευρώ.

Σε πτώχευση μικρού αντικειμένου κηρύσσεται ο οφειλέτης ο οποίος που βρίσκεται σε παύση πληρωμών δηλαδή δεν έχει την δυνατότητα να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες χρηματικές υποχρεώσεις του. Συγκεκριμένα σύμφωνα με το αρ. 176 του νέου ΠτΚ τεκμαίρεται ότι, στις περιπτώσεις πτωχεύσεων μικρού αντικειμένου ο οφειλέτης βρίσκεται σε παύση πληρωμών, όταν δεν μπορεί να καταβάλει τις οφειλές του προς το Δημόσιο, τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, ή και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα, σε ύψος τουλάχιστον 60% των συνολικών ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του για περίοδο τουλάχιστον έξι μηνών, εφόσον η μη εξυπηρετούμενη υποχρέωσή του υπερβαίνει το ποσό των τριάντα χιλιάδων ευρώ. Επίσης η επιλεκτική εκπλήρωση κάποιων από τις ληξιπρόθεσμες χρηματικές υποχρεώσεις του οφειλέτη δεν αίρει την παύση πληρωμών του.

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω η ηλεκτρονική αίτηση υποβάλλεται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας, όπου η αίτηση δημοσιοποιείται για διάστημα τριάντα

ημερών. Αν εντός των τριάντα ημερών δεν υποβληθεί παρέμβαση κατά της αίτησης του οφειλέτη ή εάν υποβληθεί παρέμβαση που για διορισμό συνδίκου, η αίτηση γίνεται αποδεκτή με μόνο τη διαπίστωση παρέλευσης του χρονικού διαστήματος των τριάντα ημερών από το πτωχευτικό δικαστήριο.

Το δικαστήριο με την ίδια απόφαση ορίζεται ο εισηγητής της υπόθεσης. Ο εισηγητής έπειτα διορίζει τον σύνδικο, εφόσον δεν αναφέρεται στην αίτηση.

Ο αιτών, στη συνέχεια επισυνάπτει σε πρωτότυπο, με ποινή απαραδέκτου της αίτησης, γραμμάτιο κατάθεσης διακόσια πενήντα ευρώ από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων διακοσίων για τα αρχικά έξοδα της πτώχευσης.

Τα **απαιτούμενα έγγραφα** για την αίτηση πτώχευσης είναι τα εξής:

- τελευταία φορολογική δήλωση φυσικού προσώπου
- δήλωση στοιχείων ακινήτων
- κατάσταση συνόλου πιστωτών
- βεβαίωση χρεών προς το Δημόσιο

Τα ανωτέρω έγγραφα υποβάλλονται σε ηλεκτρονικό αντίγραφο.

Άσκηση Παρέμβασης

Η άσκηση παρέμβασης υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας. Εάν είναι κύρια παρέμβαση τα αντίγραφα των ανωτέρω εγγράφων κατατίθενται σε έντυπη μορφή ή ηλεκτρονικά στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο, με μέριμνα του επιμελέστερου των διαδίκων.

Το αντίγραφο της αίτησης πτώχευσης επιδίδεται, εντός δέκα εργάσιμων ημερών, με επιμέλεια του διαδίκου που επισπεύδει τη διαδικασία, στα λοιπά διάδικα μέρη (αν δεν γίνει παρέμβαση, τότε η αίτηση γίνεται δεκτή, ως άνω).

Εντός προθεσμίας εξήντα ημερών από την κατάθεση της αίτησης για πτώχευση, τα διάδικα μέρη απαιτείται να καταθέσουν ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου τις προτάσεις τους και το σύνολο των αποδεικτικών εγγράφων. Ύστερα από την παρέλευση της ως παραπάνω προθεσμίας δίνεται επιπλέον προθεσμία πέντε εργάσιμων ημερών στα διάδικα μέρη, για την κατάθεση τυχόν προσθήκης αντίκρουσης. Έπειτα εντός προθεσμίας δύο 2 μηνών, το Δικαστήριο εκδίδει απόφαση.

Εφόσον γίνει αποδεκτή η αίτηση πτώχευσης, ο εισηγητής της υπόθεσης διατάσσει τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας και προσδιορίζει την ημέρα παύσης πληρωμών.

Στη συνέχεια της διαδικασίας εάν παραιτηθεί ο σύνδικος που έχει υποδειχθεί από πιστωτή, ο ίδιος πιστωτής υποδεικνύει τον νέο σύνδικο, εφόσον κοινοποιήσει στον εισηγητή τα στοιχεία του υποδεικνυομένου και την έγγραφη αποδοχή από τον τελευταίο του διορισμού του, εντός δεκαπέντε ημερών από την παραίτηση.

Επαληθεύσεις και αναγγελίες των πιστώσεων:

- Πρόσκληση για αναγγελία: ο σύνδικός παίρνει τα στοιχεία από τον κατάλογο του οφειλέτη και ενημερώνει εγγράφως όλους τους πιστωτές, τους ενημερώνει τους κάνουν αναγγελία την απαίτησή τους και να καταχωρήσουν τα σχετικά έγγραφα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας.
- Προθεσμία αναγγελίας και ανακοπή: ο πιστωτής έχει την δυνατότητα να προβεί στην αναγγελία εντός τριών μηνών από τη δημοσιοποίηση της κήρυξης της πτώχευσης και εξαίρεση Δημοσίου μέχρι τη σύνταξη του τελευταίου πίνακα διανομής.

Η αναγγελία πραγματοποιείται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας

Σε περίπτωση που ο πιστωτής έχει εμπράγματη ασφάλεια και παραλείπει την αναγγελία των απαιτήσεών ή ειδικό προνόμιο, δεν χάνει την εμπράγματη αγωγή.

Σε περίπτωση που ο πιστωτής δεν έκανε αναγγελία, με ανακοπή έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την επαλήθευση της απαίτησής του.

Η ανακοπή γίνεται εναντίον του συνδίκου και ασκείται μέχρι την τελευταία διανομή και όχι περισσότερο από έξι μήνες από την προθεσμία αναγγελίας. Με την διαδικασία της ανακοπής δεν αναστέλλονται διανομές που έχουν ήδη διαταχθεί.

Επαλήθευση:

Ο σύνδικος επαληθεύει τις απαιτήσεις που έχουν αναγγελθεί, από την τα έγγραφα του πιστωτή και του οφειλέτη η οποία γίνεται με αντιπαραβολή των εγγράφων του Έπειτα ο σύνδικος συντάσσει τον πίνακα των επαληθευθεισών απαιτήσεων των πιστωτών.

Επομένως η αναγγελία είναι πολύ σημαντική για να συμπεριληφθεί η απαίτηση και να επέλθει απαλλαγή.

Έπειτα ο εισηγητής, αφού παρακολουθήσει τους ενδιαφερομένους, αποφαινεται με συγκεκριμένη αιτιολογημένη διάταξή του για τις ανακοπές κατά του πίνακα κατάταξης των πιστωτών του άρθρου 156.

Επιτρέπεται η προσφυγή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου κατά της πράξης αυτής του εισηγητή επιτρέπεται, εντός δέκα ημερών, προσφυγή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου, το οποίο αποφαινεται αμετάκλητα.

Τέλος για να ολοκληρωθεί η διαδικασία και να κηρυχθεί η πτώχευση από το πτωχευτικό δικαστήριο απαιτείται με βάση τα οικονομικά στοιχεία που τίθενται υπόψη του να θεωρεί ότι η περιουσία ή το εισόδημα του οφειλέτη, επαρκούν για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας. Διαφορετικά, το δικαστήριο διατάσσει την καταχώριση του ονόματος ή της επωνυμίας, κατά περίπτωση, του οφειλέτη στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας (α. 77 § 4, 178 ν.4738/2020) και επιστρέφεται, το παράβολο, εφόσον είχε κατατεθεί.

Οι αποφάσεις του πτωχευτικού δικαστηρίου υπόκεινται **μόνο σε έφεση (και όχι σε αναίρεση)**.

Με την διαδικασία της πτώχευσης μικρού αντικειμένου εφόσον γίνει αποδεκτή ο οφειλέτης μπορεί να απαλλαγθεί από τα χρέη του για τρία έτη μετά την κήρυξη της πτώχευσης ή την εγγραφή στο Η.Μ.Φ. ανεξαρτήτως της αναγγελίας των απαιτήσεων (ά.192 ν.4738/2020). Επίσης, υπάρχει και η δυνατότητα απαλλαγής στο ένα έτος, όταν η περιουσία που εκποιείται περιλαμβάνει την κύρια κατοικία του οφειλέτη ή/και άλλα πάγια περιουσιακά του στοιχεία που υπερβαίνουν σε αξία το δέκα τοις εκατό των συνολικών του υποχρεώσεων και η ελάχιστη αξία τους δεν υπολείπεται των εκατό χιλιάδων ευρώ, εξαιρουμένων όσων έχουν αποκτηθεί στην διάρκεια των δώδεκα μηνών που προηγούνται της υποβολής της αίτησης πτώχευσης (α. 92 § 3).

Ο οφειλέτης απαλλάσσεται από οφειλές ατομικές βεβαιωμένες στον ΑΦΜ του ή οφειλές με συνυπευθυνότητα βεβαιωμένες στον ΑΦΜ τρίτου προσώπου, για τις οποίες ο οφειλέτης ευθύνεται εις ολόκληρον με το πρόσωπο αυτό, οι οποίες υπήρχαν σε χρόνο πριν την υποβολή της αίτησης πτώχευσης, ανεξαρτήτως χρόνου έκδοσης του νόμιμου τίτλου είσπραξης και ανεξαρτήτως αν οι οφειλές έχουν αναγγελθεί ή όχι. Επίσης το προνόμιο της απαλλαγής δεν είναι εξασφαλισμένο, διότι οποιοδήποτε πρόσωπο με έννομο συμφέρον μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατά της απαλλαγής του οφειλέτη. Το περιεχόμενο της προσφυγής μπορεί να έγκειται σε δόλιες ενέργειες του οφειλέτη που

συνίστανται σε απόκρυψη εισοδημάτων ή περιουσιακών στοιχείων και, γενικότερα, τη μη συνεργασία κατά τη διαδικασία της πτώχευσης (α. 173 § 1 ν.4738/2020).

7.6 Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης

Σύμφωνα με πρώτο μέρος του Ν.4738/2020 άρθρο 1 με τίτλο προειδοποίηση αφερεγγυότητας- έγκαιρη προειδοποίηση, θεσπίζεται η διαδικασία προσβασιμότητας των οφειλετών σε ηλεκτρονική πλατφόρμα προκειμένου να προειδοποιείται ο οφειλέτης για αφερεγγυότητα και επισημαίνεται η ανάγκη για άμεση αντίδραση. Η πρόσβαση για την εφαρμογή είναι η κάτωθι:

<https://www.gov.gr/ipiresies/perioussia-kai-phorologia/diakheirise-opheilon/mekhanismos-egkaires-proeidopoeses-opheileton>

Ο μηχανισμός αυτός είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τις επιχειρήσεις και νοικοκυριά για ενημέρωση των οφειλετών εφόσον υπάρχει αδυναμία πληρωμής των οφειλών τους έτσι να μπορούν να γνωρίζουν και να αντιμετωπίσουν τις οφειλές τους.

Για την υποβολή της αίτησης ο αιτών ακολουθεί τα εξής σημαντικά βήματα:

- Ακολουθεί τον ανωτέρω σύνδεσμο, προβαίνει σε άρση απορρήτου με στόχο την αναζήτηση και την συλλογή των δεδομένων του.
- Η εφαρμογή επεξεργάζεται τα αντληθέντα οικονομικά στοιχεία, και με βάση αριθμοδείκτες.. Ανάλογα με τα αντληθέντα στοιχεία ο οφειλέτης βγαίνει το αποτέλεσμα-βαθμός κινδύνου αφερεγγυότητας χαμηλός – μέτριος – υψηλός.
- Σε περίπτωση που ο οφειλέτης έχει καταταχθεί σε μέτριο ή υψηλό προγραμματίζει συνάντηση με εμπειρογνώμονες για δωρεάν υπηρεσίες ενημέρωσης.

Κεφάλαιο 8: Ρύθμιση οφειλών μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας Ν.4224/2013

8.1 Εισαγωγή

Ο αναθεωρημένος Κώδικας Δεοντολογίας Αριθμ. απόφ. 392/1/31.5.2021 Αναθεώρηση του Κώδικα Δεοντολογίας του ν. 4224/2013 - Κατάργηση της υπ' αρ. 195/1/29.7.2016 απόφασης της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (Β' 2376) δίνει την δυνατότητα πολύ μικρές επιχειρήσεις και σε νοικοκυριά, να ρυθμίσουν τα δάνειά τους απευθείας με την τράπεζα ή τον διαχειριστή Δανείου σε διμερές επίπεδο. Το νομοθετικό πλαίσιο του Κώδικα Δεοντολογίας καθορίζεται από το Ν. 4224/2013 και σχετικές οδηγίες της Τράπεζας της Ελλάδος και της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας αφορά σε δανειολήπτες, όπως συνταξιούχοι, μισθωτοί, ελεύθεροι επαγγελματίες, εργαζόμενοι, αυτοαπασχολούμενοι, εταίροι και μικρές επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών έως 1 εκατ. ευρώ, ενώ δεν αφορά τις μεγάλες και μεσαίες τις επιχειρήσεις.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας παρέχει λύσεις όπως προσωρινή ή η οριστική διευθέτηση των δανείων-οφειλών Ως διευθέτηση δανείων θεωρείται η ρύθμιση των οφειλών για παράδειγμα την επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής του δανείου, τη μειωμένη δόση πληρωμής, την προσωρινή καταβολή μόνο τόκων, τη διαγραφή μέρους της συνολικής απαίτησης, το διαχωρισμό της οφειλής.

Η διαδικασία έχει ως εξής: ο οφειλέτης όπως και οι διαμένοντες μαζί του στο ίδιο σπίτι - σύζυγος, ή εξαρτώμενα ενήλικα μέλη καθώς και οι εγγυητές και οι συνοφειλέτες του, πρέπει να προβούν στα παρακάτω βήματα:

- να συμπληρώσουν το ένα συγκεκριμένο έντυπο Τυποποιημένης Οικονομικής Κατάστασης και την υποβολή αυτού στην αρμόδια τράπεζα ή διαχειριστή δανείου
- να έρθουν σε διαπραγμάτευση με τον πιστωτή επί της ρύθμισης που θα προταθεί

1. Η πλήρης και ορθή συμπλήρωση του εντύπου Τυποποιημένης Οικονομικής Κατάστασης δηλαδή πλήρη καταγραφή όλων των

οικονομικών και λοιπών στοιχείων (εσόδων / εισοδημάτων και όλων των εξόδων που απαιτούνται για τη διαβίωση όλων όσοι διαμένουν στο ίδιο σπίτι), καθώς επίσης και η επισύναψη όλων των σχετικών δικαιολογητικών, είναι υποχρέωση και είναι προς όφελος του δανειολήπτη.

Στην περίπτωση οφειλέτη με επιχειρηματική δραστηριότητα, θα πρέπει να κατατεθούν και όλα τα οικονομικά της στοιχεία όπως και ένα επιχειρηματικό σχέδιο (business plan) για την τεκμηρίωση των εσόδων - εξόδων.

Εάν το έντυπο Τυποποιημένης Οικονομικής Κατάστασης είναι ελλιπή τότε ο πιστωτής (τράπεζα ή ο διαχειριστής δανείου) έχει την δυνατότητα να τον κατατάξει τον οφειλέτη, συνοφειλέτη και εγγυητή στην κατηγορία του μη συνεργάσιμου δανειολήπτη. Δηλαδή δε συνεργάζεται για την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών, με σκοπό να διαπιστωθεί αν όντως έχει οικονομική αδυναμία ή αποτελεί στρατηγικό κακοπληρωτή. Αυτή η περίπτωση δυσχεράνει την θέση του οφειλέτη, καθώς θα διακόψει την διαδικασία ένταξης του στον Κώδικα Δεοντολογίας. Ο οφειλέτης απαιτείται να είναι συνεργάσιμος, δηλαδή να δίνει στον πιστωτή όλες οι σχετικές πληροφορίες χωρίς αυτό να σημαίνει ότι έχει την υποχρέωση αποδοχής σε καθετί που ζητεί η τράπεζα, αφού αρκετά θέματα αποτελούν σημείο διαπραγμάτευσης μεταξύ πιστωτή και οφειλέτη.

2. Διαπραγμάτευση επί της πρότασης ρύθμισης οφειλών

Μετά την ορθή επισύναψη του εντύπου Τυποποιημένης Οικονομικής Κατάστασης ο πιστωτής εξετάζει το έντυπο και τα σχετικά στοιχεία εξετάζει και επικοινωνεί με τον οφειλέτη, συνοφειλέτη και εγγυητή του, βάσει τυποποιημένης διαδικασίας, με σκοπό την παροχή μιας πρότασης που περιέχει συγκεκριμένη λύση ή εναλλακτικές λύσεις ρύθμισης οφειλών. Για την εξεύρεση της λύσης ρύθμισης, λαμβάνονται υπόψη τα διαθέσιμα εισοδήματα δηλαδή έσοδα μείον τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης, καθώς επίσης και η περιουσία του οφειλέτη όπως επίσης και όσων διαμένουν μαζί του στο ίδιο σπίτι π.χ. σύζυγος, εξαρτώμενα ενήλικα μέλη και η περιουσία των εγγυητών και των συνοφειλετών του. Οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης δηλαδή των αποδεκτών εξόδων της οικογένειας, έχουν καθοριστεί από την ΕΛΣΤΑΤ.

Τέλος η ρύθμιση των οφειλών επιτυγχάνεται, μέσω διαπραγμάτευσης μεταξύ πιστωτή και οφειλέτη. Ο πιστωτής δεν είναι δυνατό να λάβει από όλους τους ανωτέρω

εμπλεκόμενους χρήματα που είναι λιγότερα από την αξία ρευστοποίησης όλων των περιουσιακών στοιχείων τους.

Επομένως το ποσό που πρέπει να καταβάλλει ο οφειλέτης εάν:

- εφάπαξ, προκύπτει από την αξία ρευστοποίησης ολόκληρης της περιουσίας - υποθηκευμένης και μη- τόσο του οφειλέτη, όσο και των συνοφειλετών και εγγυητών του.
- σε δόσεις, προσαύξηση με τους αντίστοιχους τόκους.

Ο οφειλέτης και δύο ανωτέρω περιπτώσεις παραπάνω περιπτώσεις έχει την δυνατότητα να προβεί συναινετική παράδοση ή πώληση κάποιων περιουσιακών του στοιχείων ώστε να μπορέσει να αποπληρώσει το χρέος του .

Μερική Διαγραφή Χρέους επιτρέπεται σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας όταν:

- το χρέος είναι μικρότερο από το σύνολο της αξίας της περιουσίας όλων των ανωτέρω εμπλεκόμενων μερών και
- το χρέος μπορεί να αποπληρωθεί από τα χρήματα που περισσεύουν από τα εισοδήματα τους μετά την αφαίρεση των εύλογων δαπανών διαβίωσης, σε ένα μακροχρόνιο διάστημα.

Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας κώδικα δεοντολογίας ο οφειλέτης μπορεί να υποβάλλει αίτηση υπαγωγής στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, όμως για το διάστημα αυτό αναστέλλεται η εν εξελίξει διαδικασία του Κώδικα Δεοντολογίας. Επίσης εάν δεν βρεθεί λύση ρύθμισης μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, τότε υπάρχει η δυνατότητα να συνεχιστεί η διαδικασία του Κώδικα Δεοντολογίας. Τέλος στην περίπτωση που ο οφειλέτης, συνοφειλέτης και εγγυητής αδυνατούν να αποπληρώσουν τις οφειλές τους, τότε κατατάσσονται στους μη βιώσιμους οφειλέτες και οι πιστωτές εκκινούν τα αναγκαστικά μέτρα εναντίον τους .

Με την υπ.. Αριθμ. απόφ. 392/1/31.5.2021 (Φεκ_2411_7_06_21) πραγματοποιήθηκε Αναθεώρηση του Κώδικα Δεοντολογίας και θεσπίστηκε κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν.4224/2013

8.2 Ο σκοπός του Κώδικα Δεοντολογίας

Με βάση τον Ν.4224/2013 του κώδικα δεοντολογίας και της αναθεώρησης αυτού με την υπ.. Αριθμ. απόφ. 392/1/31.5.2021 (Φεκ_2411_7_06_21) τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είχαν την υποχρέωση να εναρμονιστούν με τον κώδικα του Ν.4224/2013 τόσο για τα φυσικά πρόσωπα όσο και για τα Νομικά πρόσωπα. Ο σκοπός του ανωτέρου κώδικα είναι η ανάπτυξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης και δέσμευσης μεταξύ δανειολήπτη και πιστωτή. Αφορά περιπτώσεις μη εξυπηρετούμενων οφειλών και αναζήτησης από κοινού μίας λύσης για την αποπληρωμή αυτών.

Στον κώδικα δεοντολογίας εντάσσονται:

- Τα στεγαστικά δάνεια
- Οι πιστωτικές κάρτες και τα καταναλωτικά δάνεια
- Οι ανοιχτές γραμμές και οι υπεραναλήψεις

Από τον κώδικα δεοντολογίας εξαιρούνται:

- Χρέη για που έχουν καταγγελθεί πριν από την 01.01.2015.
- Απαιτήσεις έναντι δανειολήπτη που δεν υπερβαίνουν:
  1. Τα 1.000€ για φυσικά πρόσωπα
  2. Τα των 5.000€, για Νομικά πρόσωπα
- Χρέη έναντι νομικών προσώπων που δεν εντάσσονται στις μικρές επιχειρήσεις.

8.3 Στάδια για την εφαρμογή του κώδικα Δεοντολογίας για φυσικά πρόσωπα

Πρώτο στάδιο: Επικοινωνία του πιστωτή με τον δανειολήπτη ή του δανειολήπτη με τον πιστωτή.

Ο οφειλέτης ενημερώνεται από τον πιστωτή πλήρως για την διαδικασία επίλυσης της καθυστέρησης των οφειλών με στόχο την εξεύρεση από κοινού μίας αποδεκτής λύσης και από τα δύο μέρη.

Δεύτερο Στάδιο: Ο οφειλέτης συγκεντρώνει όλα τα οικονομικά στοιχεία και τις πληροφορίες που ζητά ο πιστωτής. Εάν στην σύμβαση υπάρχουν και εγγυητές ή συνοφειλέτες συγκεντρώνονται και τα οικονομικά στοιχεία αυτών.

Εάν ο κώδικας δεοντολογίας αφορά φυσικό πρόσωπο απαιτείται η προσκόμιση Τυποποιημένης Οικονομικής Κατάστασης, πλήρως συμπληρωμένης και υπογεγραμμένης όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή του κεφαλαίου.

Τρίτο στάδιο: Αξιολόγηση από τον πιστωτή των οικονομικών στοιχείων του οφειλέτη. Κατά την αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη τα οικονομικά στοιχεία και οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης,

- Ιστορικό συνέπειας του δανειολήπτη
- Χρέη σε άλλους πιστωτές
- Την ικανότητα αποπληρωμής των οφειλών του δανειολήπτη
- Εμπορική αξία της περιουσίας του οφειλέτη

Τέταρτο στάδιο: Πρόταση διευθέτησης αποπληρωμής των χρεών και την αποδοχή από τον οφειλέτη.

8.4 Διαδικασία Επίλυσης Καθυστερήσεων για νομικά πρόσωπα

Η διαδικασία διευθέτησης των οφειλών νομικών προσώπων μπορεί να αφορά πρωτοφειλέτες, συνοφειλέτες και εγγυητές συμβάσεων δανείων για πολύ μικρές επιχειρήσεις, με μέσο όρο κύκλου εργασιών δεν υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000€ κατά τα τελευταία 3 φορολογικά έτη.

Τα δάνεια μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων με μέσο όρο κύκλου εργασιών που υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000€ κατά τα τελευταία 3 φορολογικά έτη διέπονται μόνο από τις γενικές αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας. Για αυτή την κατηγορία δεν είναι υποχρεωτική η εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας δεν είναι υποχρεωτική γι' αυτήν την κατηγορία δανείων. Συνήθως ακολουθούνται τα προβλεπόμενα του Ν.4307/2014, άρθρο 99 και επ. Ν.3588/2007, ως ισχύει.

Ο αναθεωρημένος κώδικας του Ν.4224/2013 αφορά Συμβάσεις σε καθυστέρηση που δεν έχουν καταγγελθεί.

Πρώτο στάδιο: Στο στάδιο αυτό ενημερώνεται από τον πιστωτή πλήρως το Νομικό Πρόσωπο για την διαδικασία επίλυσης της καθυστέρησης των οφειλών με στόχο την εξεύρεση από κοινού μιας αποδεκτής λύσης και από τα δύο μέρη.

Δεύτερο Στάδιο: Το Νομικό συγκεντρώνει όλα τα οικονομικά στοιχεία και τις πληροφορίες που ζητά ο πιστωτής. Εάν στις συμβάσεις υπάρχουν και εγγυητές ή συνοφειλέτες συγκεντρώνονται και τα οικονομικά στοιχεία αυτών.

Τρίτο στάδιο: Αξιολόγηση από τον πιστωτή των οικονομικών στοιχείων του Νομικού Προσώπου καθώς και των εγγυητών και συνοφειλέτων εάν υπάρχουν.

Κατά την αξιολόγηση συνήθως λαμβάνονται υπόψη :

- Το ιστορικό συνέπειας του νομικού προσώπου απέναντι στον πιστωτή
- Συνολικό χρέος στον ίδιο πιστωτή
- Την τρέχουσα ικανότητα αποπληρωμής των οφειλών της εταιρείας
- Εμπορική αξία της περιουσίας του νομικού προσώπου

Τέταρτο στάδιο: Πρόταση διευθέτησης αποπληρωμής των χρεών και την αποδοχή αυτής από το νομικό πρόσωπο.

Κεφάλαιο 9: Αποτελέσματα των δράσεων για την μείωση ιδιωτικού χρέους και σχετικές μελλοντικές δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών

9.1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού χρέους στην κάτωθι εικόνα απεικονίζονται τα αποτελέσματα των προγραμμάτων ΓΕΦΥΡΑ (Ν.4714/2020) , ΓΕΦΥΡΑ ΙΙ (Ν.4790/2021), του Ν.4605/2019 και του Εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών του Ν. 4738/2020 έως τον 8^ο του 2022.

Αναλυτικότερα, από 3/2017 έως 08/2022 οι ωφελούμενοι από τις υπηρεσίες της ΕΓΔΙΧ είναι:

ΚΕΝΤΡΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ	ΚΕΥΔ – ΓΕΥΔ 3/2017 – 08/2022
Πολίτες που εξυπηρετήθηκαν	67.750

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ	ΓΕΦΥΡΑ 1 Ρύθμιση και Επιδότηση δανείων κορωνόπληκτων νοικοκυριών (Ν. 4714/2020) 8/2020 – 8/2022	ΓΕΦΥΡΑ 2 Ρύθμιση και Επιδότηση δανείων κορωνόπληκτων επιχειρήσεων (Ν. 4790/2021) 4/2021 – 8/2022	Ρύθμιση και Επιδότηση δανείων 1 ^{ης} Κατοικίας (Ν. 4605/2019) 7/2019 – 8/2022	Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών (Ν.4738/2020) 6/21-8/22
Νοικοκυριά που έλαβαν κρατική επιδότηση	81.900		2.900	
Επιχειρήσεις που έλαβαν κρατική επιδότηση		13.100		
Φυσικά και νομικά πρόσωπα που ρύθμισαν τις οφειλές τους				840
Συνολικό ποσό ρυθμίσεων				176 εκ.
Συνολική επιδότηση σε ευρώ	252,3 εκ.	331,7 εκ.	4,3 εκ.	

34. Ποσά επιδότησης προγραμμάτων

Πηγή: Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (<http://www.keyd.gov.gr/>)

9.2 Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Το σχετικό Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 εγκρίθηκε στις 13 Ιουλίου 2021 από το Συμβούλιο Οικονομικών Δημοσιονομικών Θεμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ecofin). Το «Ελλάδα 2.0» περιλαμβάνει 106

επενδύσεις και 68 μεταρρυθμίσεις, κατανεμημένες σε 4 πυλώνες και συγκεντρώνει 31,16 δισ. ευρώ εκ των οποίων ευρωπαϊκοί πόροι 30,5 δισ. Ευρώ (18,43 δισ. ευρώ ενισχύσεις και 12,73 δισ. ευρώ δάνεια) για να κινητοποιήσει 60 δισ. ευρώ συνολικές επενδύσεις στη χώρα στα επόμενα πέντε χρόνια.

Το σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και συγκεκριμένα στον άξονα 4.4 με τίτλο: Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών έχει ως στόχο την ενίσχυση της ικανότητας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να υποστηρίξει την ανάπτυξη της οικονομίας, μέσω της χρηματοδότησης εταιρειών και ατόμων σε νέες επιχειρήσεις. Οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται χαρακτηρίζονται ως μεταρρυθμίσεις λόγω ότι εφαρμόζουν ένα νέο ενοποιημένο πλαίσιο αφερεγγυότητας για την αναδιάρθρωση του ιδιωτικού χρέους και «Επιτάχυνση διαδικασιών αναδιάρθρωσης ιδιωτικού χρέους – δεύτερη ευκαιρία»

- Επιπλέον, Ο άξονας αυτός περιλαμβάνει το νέο πλαίσιο φερεγγυότητας που θα ενισχύσει την επαρκή παροχή πιστώσεων και προβλέπει:
- τη δημιουργία μιας Υπηρεσίας Πιστοληπτικής Αξιολόγησης και
- τη δημιουργία ενός Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων προκειμένου να αντιμετωπιστεί η υπάρχουσα ασύμμετρη πληροφόρηση και να ενισχυθεί η πρόσβαση στις πιστώσεις.

Συγκεκριμένα:

- Η ανάπτυξη Μητρώου Παρακολούθησης του Ιδιωτικού Χρέους, της Υπηρεσίας Πιστοληπτικής Αξιολόγησης, του Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων και του Παρατηρητηρίου Ρευστότητας

Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων

Σύμφωνα και με δημοσίευμα της καθημερινής στην Τράπεζα της Ελλάδος θα δημιουργηθεί το Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων (Central Credit Registry – CCR). Το ανωτέρω μητρώο θα αποτελεί μια βάση δεδομένων (πληροφοριακό σύστημα) στην οποία θα καταγράφεται το ιστορικό πληρωμών κάθε δανείου που χορηγείται προκειμένου να παρακολουθείται το ιδιωτικό χρέος στη χώρα. Επίσης και με την Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης η οποία θα συγκεντρώνει τα χρέη του ιδιωτικού τομέα προς το Δημόσιο, θα υπάρχει πλήρης καταγραφή των χρεών.

Το συγκεκριμένο Μητρώο θα ενημερώνεται ηλεκτρονικά από τους χρηματοπιστωτικούς φορείς που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και παρέχουν πίστωση ύψους πάνω από 2.000 ευρώ σε ιδιώτες-καταναλωτές και πάνω από 5.000 ευρώ σε επαγγελματίες και επιχειρήσεις.

Το έργο έχει ενταχθεί προς χρηματοδότηση στο Ταμείο Ανάκαμψης. Το Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων θα συμπληρώνει το υπάρχον σύστημα του ιδιωτικού «Τειρεσία» (που συγκεντρώνει τα χρέη προς τις τράπεζες) και με την προτεινόμενη Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης. Πρόσβαση στο μητρώο θα έχουν και οι επενδυτές που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε τιτλοποιήσεις είτε μέσω του προγράμματος «Ηρακλής» είτε μέσω αγορών δανειακών χαρτοφυλακίων από τις τράπεζες ή funds

Οι στόχοι του άξονα 4.4 με τίτλο: Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών περιγράφονται στον ακόλουθο πίνακα:

Σχετικό μέτρο (μεταρρύθμιση ή επένδυση)	Ορόσημο / Στόχος	Όνομα	Ποιοτικοί δείκτες (για ορόσημο)	Ποσοτικοί δείκτες (για στόχους)			Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης		Περιγραφή κάθε Ορόσημου / Στόχου
				Μονάδα μέτρησης	Βάση	Στόχος	Τρίμηνο	Χρονολογία	
15 - 4.4. Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών - 16581_Ανάπτυξη κεφαλαιαγοράς	Ορόσημο	Κεφαλαιογρές, εποπτεία, ψηφιοποίηση διαδικασιών, Ένωση Κεφαλαιογρών	Έναρξη ισχύος της νομοθεσίας (δημοσίευση σε ΦΕΚ)				4ο τρίμηνο	2021	Έναρξη ισχύος νέου νόμου για την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ο οποίος θα τροποποιεί εσωτερικές διαδικασίες και οργάνωση.

15 - 4.4. Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών - 16580_Επιτάχυνση διαδικασιών αναδιάρθρωσης ιδιωτικού χρέους – δεύτερη ευκαιρία	Ορόσημο	Εποπτεία, ψηφιοποίηση των εποπτικών διαδικασιών, Ένωση Κεφαλαιογρών, κεφαλαιογρές, προληπτική αναδιάρθρωση χρέους	Εκθέσεις που πιστοποιούν την έναρξη λειτουργίας των σχετικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσμων προς δικτυακούς τόπους, κατά περίπτωση.				4ο τρίμηνο	2024	Αναβάθμιση της έγκαιρης προειδοποίησης και του μηχανισμού προληπτικής αναδιάρθρωσης χρέους, που θα επιτρέψει σε ιδιώτες και επιχειρήσεις να αποφύγουν την υπερχρέωση, καθώς και να αντιμετωπίσουν τη διευθέτηση χρέους χρησιμοποιώντας εξωδικαστικές διαδικασίες. Ο ανάδοχος θα αναβαθμίσει τα συστήματα πληροφορικής έγκαιρης προειδοποίησης και προληπτικής αναδιάρθρωσης χρέους, τα οποία διαχειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών / ΕΓΔΙΧ μετά από αξιολόγηση της λειτουργίας τους.
15 - 4.4. Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών - 16576_Παρατηρητήριο πιστοληπτικής επέκτασης	Ορόσημο	Κεφαλαιογρές, εποπτεία, ψηφιοποίηση των εποπτικών διαδικασιών, Ένωση Κεφαλαιογρών	Εκθέσεις που πιστοποιούν την έναρξη λειτουργίας των συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσμων προς δικτυακούς τόπους, κατά περίπτωση.				4ο τρίμηνο	2024	Το σύστημα πληροφορικής του Παρατηρητηρίου Ρευστότητας θα ολοκληρωθεί και θα τεθεί σε λειτουργία, αποτελούμενο από ένα σύστημα πληροφορικής συλλογής δεδομένων, το οποίο θα παρακολουθεί την πιστωτική επέκταση, ως εκ τούτου, θα ενισχύσει τον κρατικό μηχανισμό κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και χάραξης πολιτικής.
15 - 4.4. Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών - 16581_Ανάπτυξη κεφαλαιαγοράς	Ορόσημο	Κεφαλαιογρές, εποπτεία, ψηφιοποίηση των εποπτικών	Έναρξη λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος της Ένωσης Κεφαλαιογρών.				4ο τρίμηνο	2025	1. Ολοκλήρωση του επανασχεδιασμού και του οδικού χάρτη σε νέα οργανωτική δομή, διαχείριση δεδομένων, εκπαίδευση προσωπικού, 2. Ανάπτυξη ή / και απόκτηση υποδομής πληροφορικής και εφαρμογών για τη συστηματική παραλαβή, αποθήκευση,

		διαδικασίων , Ένωση Κεφαλαιαγο ρών.							ανάκτηση και διαχείριση συναλλαγών στα δεδομένα χρηματιστηρίου. και βοηθητικές πληροφορίες για την παραγωγή και διαχείριση ειδοποιήσεων και εκθέσεων ελέγχου 3. Εισαγωγή μεγάλης κλίμακας συστήματος πληροφορικής και ολοκλήρωση όλων των δεδομένων που συλλέγονται επί του παρόντος (και στο μέλλον) από το προσωπικό της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, επιτρέποντας την πολυδιάστατη ανάλυση, αναθεώρηση και επισκόπηση των τρεχουσών συνθηκών της αγοράς, επιτρέποντας τον καλύτερο συντονισμό διαδικασιών και παρεμβάσεων.	
15 - 4.4. Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών - 16957_ Εθνική στρατηγική παρακολούθησης και αντιμετώπισης ιδιωτικού χρέους, ίδρυση γραφείου δημοσίων πιστώσεων και ίδρυση κεντρικού μητρώου πιστώσεων	Ορόσημο	Εξυγίανση χρέους, εξυγίανση μη εξυπηρετούμενων δανείων, πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων, χρηματοπιστωτική σταθερότητα, Γραφείο Δημοσίων Πιστώσεων,	Έκθεση για την επαλήθευση της ολοκλήρωσης των 33 έργων που σχεδιάστηκαν στο πλαίσιο της στρατηγικής.					4ο τρίμηνο	2025	Η εθνική στρατηγική επίλυσης ιδιωτικού χρέους έχει τεθεί σε εφαρμογή και λειτουργεί πλήρως, μέσω της ίδρυσης Υπηρεσία Πιστοληπτικής Αξιολόγησης και του Μητρώου Παρακολούθησης Ιδιωτικού Χρέους. Το Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων (ΚΜΠ) που σχετίζεται στενά με τα παραπάνω έργα, συμπληρώνει την εθνική στρατηγική για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την αύξηση της διαφάνειας και την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών. Αυτές οι δράσεις αποσκοπούν στην αποτροπή μελλοντικής συσσώρευσης ιδιωτικού χρέους και στην ενδυνάμωση της αγοράς μη εξυπηρετούμενων δανείων, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της ασύμμετρης πληροφόρησης, της

		φερεγγυότητα στρατηγική για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, μητρώο παρακολούθησης του ιδιωτικού χρέους.								διευκόλυνσης της τη λήψης πιστωτικών αποφάσεων και αυξάνει τη διαφάνεια του ιστορικού των πληρωμών και του ύψους των εξασφαλίσεων. Γραφείο Δημοσίων Πιστώσεων: Ανάπτυξη του πληροφοριακού συστήματος αξιολόγησης της φερεγγυότητας και ολοκλήρωση της πιλοτικής λειτουργίας του. Έναρξη του συστήματος πληροφορικής του μητρώου παρακολούθησης ιδιωτικού χρέους. Επιτυχής ολοκλήρωση της εθνικής στρατηγικής μη εξυπηρετούμενων δανείων, συμπεριλαμβανομένων δράσεων που διευκολύνουν τις συναλλαγές χαρτοφυλακίων μη εξυπηρετούμενων δανείων: (i) ζύνταξη, διαβούλευση και ισχύς νέας νομοθεσίας για την εξάλειψη φορολογικών αντικινήτρων στις μεταφορές μη εξυπηρετούμενων δανείων, (ii) δημιουργία κοινού προτύπου δεδομένων για τις συναλλαγές μη εξυπηρετούμενων δανείων, (iii) δημιουργία κοινού προτύπου για την εξέταση και αξιολόγηση χαρτοφυλακίου, (iv) σχεδιασμός πλατφόρμας συναλλαγών για χαρτοφυλάκια μη εξυπηρετούμενων δανείων με σκοπό να βοηθηθούν οι πωλητές και οι αγοραστές στην ανταλλαγή πληροφοριών και

										στην υποβολή προσφορών με αποτελεσματικό και εμπιστευτικό τρόπο. Δημιουργία της απαραίτητης υποδομής πληροφορικής για το Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων. Το Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων θα είναι μια εθνική βάση δεδομένων, που θα φιλοξενείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, υποστηρίζοντας έτσι τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντά της όσον αφορά την εποπτεία του χρηματοπιστωτικού τομέα και τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων και διασφαλίζει την εφαρμογή αυστηρών πρωτοκόλλων ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων με σκοπό τη διαφύλαξη των πληροφοριών των δανειοληπτών που υποβάλλονται από τους δανειστές στο Κεντρικό Μητρώο Πιστώσεων. Άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους) επωφελούνται επίσης από την πιθανή διαλειτουργικότητα του συστήματος (στον βαθμό που απαιτείται) με το Γραφείο Δημοσίων Πιστώσεων και το μητρώο παρακολούθησης ιδιωτικού χρέους. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης (ως συναρμόδιο για το ηλεκτρονικό μητρώο εξασφαλίσεων) θα μπορεί επίσης να αντλεί οφέλη. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης θα μπορούσε να

									αποτελέσει βασικό παράγοντα στον σχεδιασμό και τη λειτουργία του Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων.

35. Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών

Πηγή: <https://greece20.gov.gr>

Στην Ελλάδα το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα συμβάλει ουσιαστικά στην ενίσχυση της Ελληνικής εγχώριας οικονομίας, με την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Ο ουσιαστικός σκοπός είναι η ανασυγκρότηση και η ανασύσταση της οικονομίας, μέσα από τους άξονες της πράσινης μετάβασης και του ψηφιακού μετασχηματισμού, την ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού της χώρας και την θεμελίωση μίας ανταγωνιστικής οικονομίας.

Με το Ταμείο Ανάκαμψης, η Ελλάδα θα έχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε πόρους 31 δισ. ευρώ, τα οποία θα διατεθούν με τη μορφή δανείων και επιδοτήσεων, και τα οποία αποσκοπούν στην υλοποίηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων. Συγκεκριμένα, οι επιδοτήσεις θα αντιπροσωπεύουν το 60% των πόρων και θα ανέρχονται σε 18,4 δισ. ευρώ ενώ τα δάνεια θα αποτελούν το 40% και θα ανέρχονται σε 12,7 δισ. ευρώ.

Για να ολοκληρωθούν οι παραπάνω διαδικασίες απαιτείται να ολοκληρωθούν τα σχετικά νομικά κείμενα με χρονικό ορίζοντα έως τις 31.12.2023 αναφορικά με τις επιδοτήσεις και έως 31.12.2026 για την εκταμίευση του συνόλου των σχετικών πόρων.

Υπάρχουν τρεις άξονες για την αξιοποίηση των πόρων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας:

Δάνεια: χορήγηση δανείων ύψους € 12,7 δισ. μέσω των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για την υλοποίηση των κάτωθι αξόνων:

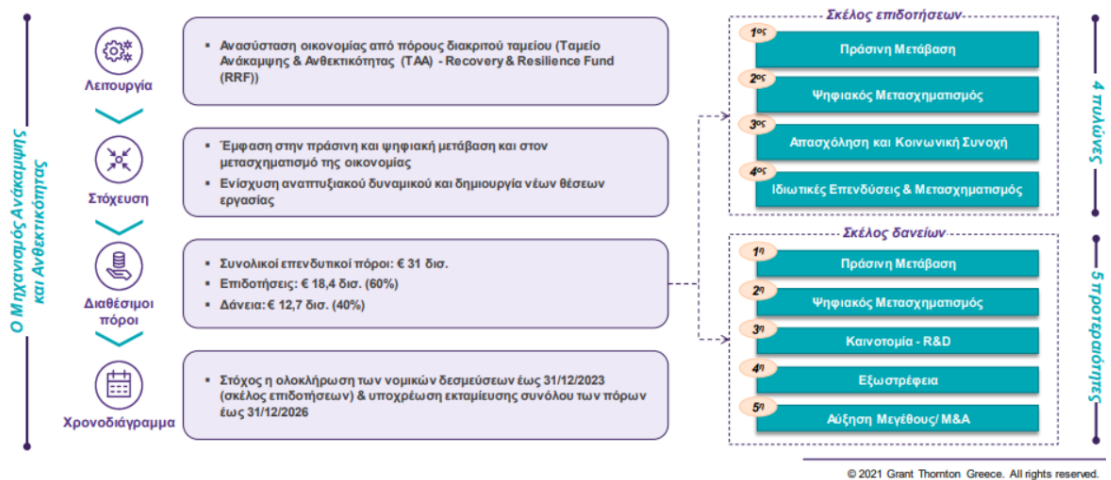
- πράσινη μετάβαση
- ψηφιακή μετάβαση
- έρευνα & καινοτομία,
- εξωστρέφεια και
- συγχωνεύσεις και εξαγορές

Επιδοτήσεις: για την υλοποίηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων θα χορηγηθούν επιδοτήσεις που θα ανέρχονται σε 18,4 δισ. για τους κάτωθι άξονες:

- πράσινη μετάβαση,
- ψηφιακή μετάβαση,
- απασχόληση, τις δεξιότητες και την κοινωνική συνοχή και
- ιδιωτικές επενδύσεις και τον μετασχηματισμό της οικονομίας

Υλοποίηση έργων: Κάθε επιχείρηση με κριτήρια θα μπορεί να αξιοποιήσει τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης ως:

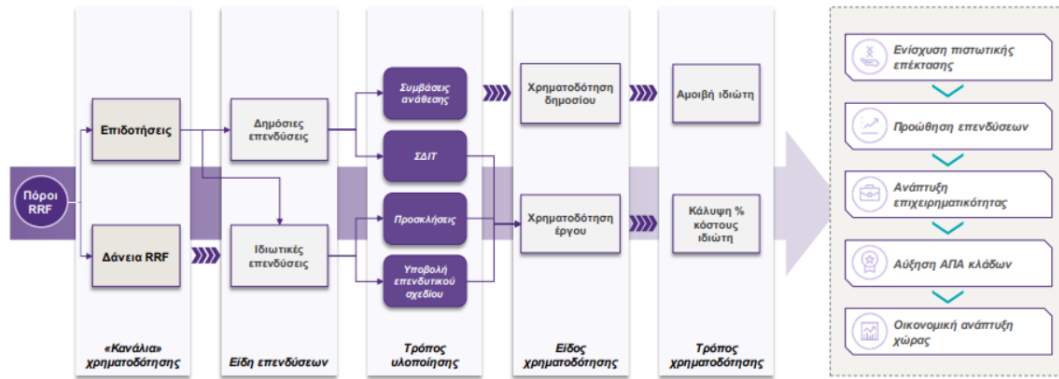
- ανάδοχος,
- υπεργολάβος και
- προμηθευτής σε δημόσια και ιδιωτικά έργα.

36. Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Πηγή: <https://www.capital.gr/oikonomia/3593513/grant-thornton-ethniko-sxedio-anakampsis-xrimatodotikes-dunatotites-kai-eukairies-ton-tameion-summetoxon>

Οι ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις που κινητοποιούνται από το RRF θα οδηγήσουν στη δημιουργία πολλαπλασιαστικών ωφελειών στην οικονομία

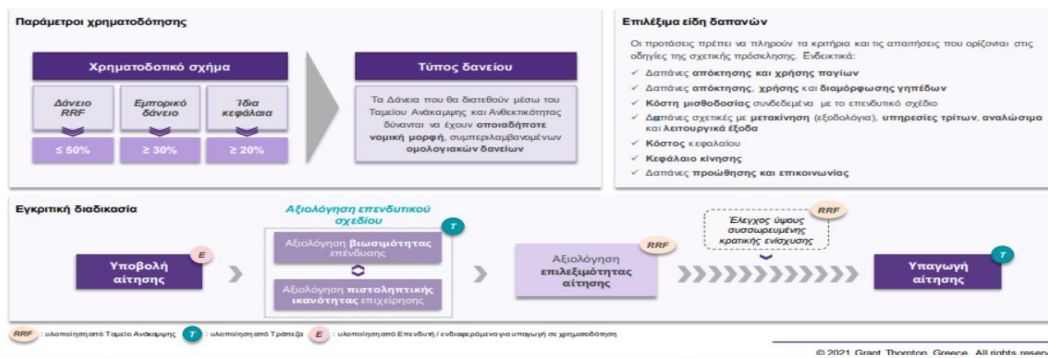

© 2021 Grant Thornton Greece. All rights reserved.

37. Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Πηγή: <https://www.capital.gr/oikonomia/3593513/grant-thornton-ethniko-sxedio-anakamptsis-xrimatodotikes-dunatotites-kai-eukairies-ton-tameion-summetoxon>

Οι πόροι των δανείων θα διοχετευθούν στη βάση συγκεκριμένου χρηματοδοτικού σχήματος για τη χρηματοδότηση επιλέξιμων δαπανών

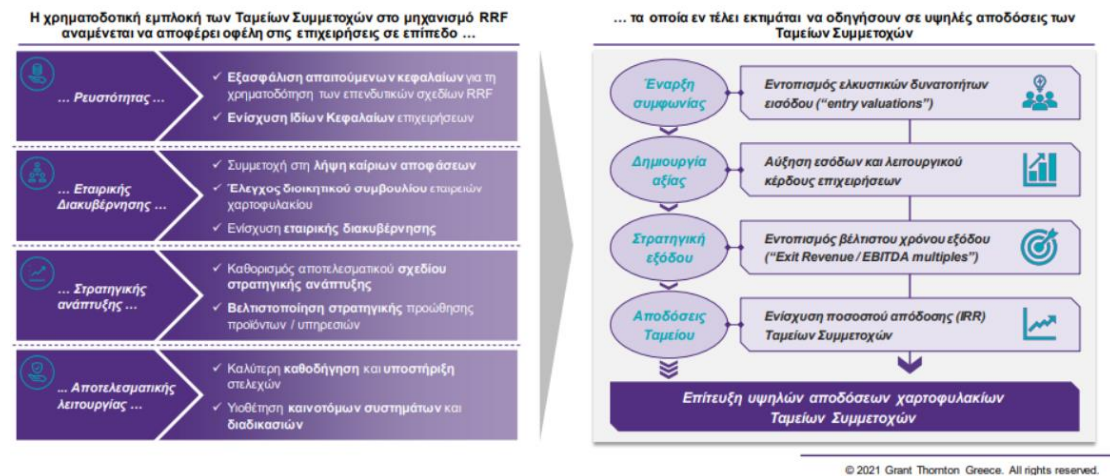

© 2021 Grant Thornton Greece. All rights reserved.

38. Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Πηγή: <https://www.capital.gr/oikonomia/3593513/grant-thornton-ethniko-sxedio-anakamptsis-xrimatodotikes-dunatotites-kai-eukairies-ton-tameion-summetoxon>

Η χρηματοδοτική υποστήριξη των επενδυτικών σχεδίων του RRF εκτιμάται να οδηγήσει σε περαιτέρω ενίσχυση των αποδόσεων των Ταμείων Συμμετοχών

39. Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Πηγή: <https://www.capital.gr/oikonomia/3593513/grant-thornton-ethniko-sxedio-anakamptsis-xrimatodotikes-dunatotites-kai-eukairies-ton-tameion-summetoxon>

9.2.1 Αποτελέσματα έως τώρα του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

40. Ελλάδα 2.0

Πηγή: <https://greece20.gov.gr/>

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης NextGenerationEU

Φαρμακευτικές επενδύσεις ύψους 519,3 εκατ. ευρώ μέσω του «Ελλάδα 2.0»

41. Ελλάδα 2.0

Πηγή: <https://greece20.gov.gr/>

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης NextGenerationEU

ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ «ΕΛΛΑΔΑ 2.0» 2021-2022 (έως Ιούνιο)

ΠΛΗΡΩΜΕΣ 2021: 306,54 εκατ. € ΠΛΗΡΩΜΕΣ 2022: 898,65 εκατ. € (έως και Ιούνιο)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ: 1,20 δισ. €

ΔΑΝΕΙΑΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

57 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ έχουν λάβει προέγκριση

ΑΦΟΡΟΥΝ 30 ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ οικονομικής δραστηριότητας

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ Π/Υ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ: 2,64 δισ. €

ΔΑΝΕΙΑ Ταμείου Ανάκαμψης: 1,23 δισ. € ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ επενδυτών: 614,96 εκατ. € ΚΕΦΑΛΑΙΑ Τραπεζών: 796,64 εκατ. €	ΠΡΑΣΙΝΗ μετάβαση: 890,33 εκατ. € ΨΗΦΙΑΚΟΣ μετασχηματισμός: 215,51 εκατ. € ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ-ΕΡΕΥΝΑ-ΑΝΑΠΤΥΞΗ: 41,18 εκατ. € ΕΞΟΣΤΡΕΦΕΙΑ: 87,31 εκατ. €

42. Ελλάδα 2.0

Πηγή: <https://greece20.gov.gr/>

Ψηφιακός
Μετασχηματισμός
Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Επιδότησεις 445 εκατ. € για τον ψηφιακό μετασχηματισμό μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

Σε λειτουργία η πλατφόρμα υποβολής των αιτήσεων

Ελλάδα 2.0 Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης NextGenerationEU

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΥΣΤΙΚΤΗΤΑΣ

43. Ελλάδα 2.0

Πηγή: <https://greece20.gov.gr/>

Εγγυοδοτικός μηχανισμός 500 εκατ. € για δάνεια επενδυτικά και κεφαλαίου κίνησης 2,5 δισ. € σε ΜμΕ από το 2023

Ελλάδα 2.0 Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης NextGenerationEU

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΥΣΤΙΚΤΗΤΑΣ

44. Ελλάδα 2.0

Πηγή: <https://greece20.gov.gr/>

Κεφάλαιο 10: Μεθοδολογία της Έρευνας

10.1 Εισαγωγή

Η έννοια της επιστήμης σχετίζεται με την απόκτηση γνώσης που βασίζεται στην έρευνα και έχει ως βάση την επιστημονική μεθοδολογία. Υπάρχουν διάφοροι τομείς επιστημονικής προσέγγισης όπως οι ανθρωπιστικοί, οι θετικοί, οι εφαρμοσμένοι καθώς και οι κοινωνικοί. Πρόκειται για μια συστηματική προσέγγιση ενός θέματος η οποία διευρύνει τους επιστημονικούς τομείς σε βάθος χρόνου. Η έρευνα είναι ένα εργαλείο της επιστήμης που περιλαμβάνει ένα σύνολο ενεργειών που έχει ως σκοπό της διερεύνηση της γνώσης και να συμβάλει στην εξέλιξη της επιστήμης. Η επιστημονική προσέγγιση ενός θέματος ακολουθεί κανόνες και συγκεκριμένη μεθοδολογία. Σύμφωνα με τον Παρασκευόπουλο (1993), έρευνα είναι η εργασία που έχει σαν σκοπό την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης που βασίζεται σε διεθνείς επιστημονικές θεωρίες ή η διερεύνηση νέων θεωριών οι οποίες είναι ικανές να γίνουν αποδεκτές από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί μία εργασία ως ερευνητική είναι η πρωτοτυπία αυτής.

Η επιστημονική έρευνα βασίζεται σε στοιχεία που συλλέγονται από τα φαινόμενα – αντικείμενα που εξετάζονται για να δώσουν απάντηση σε ένα ερώτημα. Με λίγα λόγια η έρευνα ασχολείται με την ανακάλυψη νέας γνώσης και βασίζεται στην αντικειμενικότητα. Τα αποτελέσματα της έρευνας για να είναι έγκυρα απαιτείται να μην λαμβάνονται υπόψη υποκειμενικά στοιχεία.

Θα μπορούσαμε να διακρίνουμε τις φάσεις της έρευνας σε τρεις (Creswell, 2002; Cohen & Manion, 1997):

Προπαρασκευαστικό στάδιο: Στην αρχή γίνεται η επιλογή του θέματος, η διατύπωση του προβλήματος που απαιτείται να διερευνηθεί καθώς και διερευνητική διαδικασία.

Εκτελεστικό στάδιο: Το στάδιο αυτό περιλαμβάνει τη συλλογή των δεδομένων-βιβλιογραφική ανασκόπηση.

Πειραματικό στάδιο: Το οποίο περιλαμβάνει την ανάλυση και ερμηνεία των συλλεγμένων στοιχείων, την συγγραφή της ερευνητικής εργασίας-μελέτης καθώς και την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν.

10.2 Είδη έρευνας

Ο ορισμός του πληθυσμού-δείγματος που διερευνάται σε κάθε έρευνα είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Σε πολλές περιπτώσεις το μέγεθος του πληθυσμού του δείγματος δεν είναι ξεκάθαρα ορισμένο. Ωστόσο στην παρούσα εργασία, τα δεδομένα που παρουσιάστηκαν, έχουν σαφέστατο πληθυσμό και θεωρούνται ακριβή, καθώς οι πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν μας δίνουν τη δυνατότητα να μπορούμε να είμαστε όσο το δυνατόν πιο ακριβής στα συμπεράσματα μας.

Απαραίτητες πρέπει να είναι οι μεταβλητές, οι οποίες βοηθούν στην απόδοση κάποιου χαρακτηριστικού ή ιδιότητας σε ένα πρόσωπο, κατάσταση ή αντικείμενο. Υπάρχουν δύο βασικές μεταβλητές για τη διεξαγωγή κάποιας έρευνας. Αυτές οι μεταβλητές θα μπορούν να είναι είτε ποιοτικές είτε ποσοτικές. Με αυτό τον τρόπο ορίζεται τελικώς και το είδος της κάθε έρευνας στις δύο μεγάλες κατηγορίες: τις ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες. Οι ποιοτικές έρευνες έχουν μεταβλητές που μπορεί να είναι είτε μη διατάξιμες είτε διατάξιμες. Αντίθετα στις ποσοτικές έρευνες οι μεταβλητές είναι μετρήσιμες, συνεχείς ή διακριτές.

Ένα ακόμα είδος έρευνας είναι η δειγματοληπτική στην οποία ο ερευνητής έχει ως κύριο σκοπό τη διερεύνηση, την περιγραφή και την ερμηνεία διαφόρων ζητημάτων κατά την οποία ο εκάστοτε ερευνητής προβαίνει σε συλλογή δεδομένων με δειγματοληπτικό τρόπο. Στον συγκεκριμένο τρόπο έρευνας υπάρχει ιδιαίτερα συγκεκριμένη δομή και τεχνικά στοιχεία που χρειάζεται να ακολουθηθούν. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το μέγεθος του πληθυσμού και η δυνατότητα προσέγγισης ενός δείγματος για να μελετηθεί. Στην παρούσα μελέτη το μέγεθος του πληθυσμού ήταν ιδιαίτερα μεγάλο, (τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα που έχουν είτε ληξιπρόθεσμες οφειλές είτε ενήμερες) για να προσεγγισθεί ένα δείγμα ικανό να απαντήσει πιθανώς σε ορισμένες ερωτήσεις, μέσα από ένα δομημένο ερωτηματολόγιο. Άλλωστε παρόμοιες έρευνες διενεργούν αρκετά συχνά η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), η Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και το Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), κάποιες εκ των οποίων περιλαμβάνονται στην παρούσα. Έτσι κρίθηκε ως μη δυνατή η διεξαγωγή μίας δειγματοληπτικής έρευνας, αφού το δείγμα δεν θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να ήταν ικανοποιητικό.

Στην έρευνα πεδίου ο ερευνητής παρατηρεί το αντικείμενο που θα διερευνήσει στο πραγματικό του περιβάλλον. Συχνά, αυτό το είδος έρευνας σχετίζεται περισσότερο με

την ποιοτική και όχι με την ποσοτική έρευνα, χωρίς φυσικά αυτό να ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις. Υπάρχουν έρευνες πεδίου που χρησιμοποίησαν ποσοτικές μεταβλητές . Σκοπός αυτού του είδους έρευνας είναι η κατανόηση σε βάθος θεμάτων που σχετίζονται με τον χαρακτήρα και την ανθρώπινη συμπεριφορά.

Ένας επιπλέον τρόπος εξέτασης ενός θέματος για έρευνα είναι τα πειράματα . Η επιστημονική γνώση πολύ συχνά προέρχεται μέσα από οργανωμένα πειράματα που είναι ατομικά είτε συμμετέχουν ομάδες ατόμων. Οι πηγές που θα χρησιμοποιήσει ένας ερευνητής ή ομάδα ερευνητών καταδεικνύει και επηρεάζει την εγκυρότητα της έρευνας. Ωστόσο στην παρούσα μελέτη όπως είναι αντιληπτό δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μία τέτοια είδους μέθοδος έρευνας.

Επιπροσθέτως, ένα ακόμα είδος έρευνας που εντοπίζεται είναι η δευτερογενής έρευνα, η οποία συλλέγει καταγεγραμμένα στοιχεία και γνώσεις, από φορείς που μπορεί να έχουν αποκλειστικά αυτή τη ιδιότητα , όπως για παράδειγμα η ΑΑΔΕ και το Υπουργείο Οικονομικών. Οι ανωτέρω φορείς είναι οι μοναδικοί που έχουν τη δυνατότητα να αναλύουν δεδομένα από τα φορολογικά στοιχεία των φυσικών προσώπων και των επιχειρήσεων (φορολογικές δηλώσεις, κύκλος εργασιών και τα λοιπά) .Τα δεδομένα που συλλέγονται και αναλύονται δίνουν αξιόπιστες προβλέψεις και συμπεράσματα για την πορεία την πορεία της ελληνικής οικονομίας και γενικότερα για την πορεία του ιδιωτικού χρέους. Τα δεδομένα αυτά λαμβάνονται υπόψη για μελλοντικές δράσεις ώστε να αντιμετωπίζονται σοβαρά προβλήματα τα οποία εμποδίζουν τη συνολική ανάπτυξη της χώρας καθώς και την ρύθμιση-αποπληρωμή των χρεών των φυσικών και νομικών προσώπων που τα τελευταία χρόνια απασχολούν την γενικότερη οικονομία.

10.3 Επιλογή ερευνητικής μεθόδου για την παρούσα έρευνα

Ο βασικός προβληματισμός σε όλες τις έρευνες για τον ερευνητή είναι η μέθοδος που θα πρέπει να ακολουθήσει καθώς και τα δεδομένα να είναι έγκυρα. Στην παρούσα εργασία το θέμα που εξετάστηκε είναι οι δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών της Ελλάδος για την μείωση του ιδιωτικού χρέους την τελευταία πενταετία. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν ελήφθησαν από φορείς του Ελληνικού Δημοσίου και έγκυρους ιδιωτικούς φορείς. Το θέμα που μελετάται είναι σχετικά πρόσφατο και υπάρχει ελάχιστη βιβλιογραφία. Τα περισσότερα στοιχεία-δεδομένα αντλήθηκαν κατά κύριο λόγο από τον ιστότοπο του υπουργείου Οικονομικών και της Ειδικής Γραμματείας

Διαχείρισης Ιδιωτικού χρέους. Με στόχο πάντα την εγκυρότητα των στοιχείων που αντλούνται και την αντικειμενικότητα των αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων, θεωρήθηκε ορθό να χρησιμοποιηθεί σαν μέθοδος έρευνας της παρούσας έρευνας η δευτερογενής έρευνα καταγεγραμμένων στοιχείων από αναγνωρισμένους, εθνικούς και διεθνείς φορείς. Η παρούσα έρευνα αποτελεί μία διερευνητική δευτερογενή ανάλυση (συγκέντρωση δεδομένων από έγκυρες πηγές) που εξετάζει ένα καινούργιο σχετικά θέμα, το οποίο επιπλέον βρίσκεται σε εξέλιξη και αφορά τις ενέργειες του αρμόδιου υπουργείου για την μείωση του ιδιωτικού χρέους.

Η έρευνα θα οδηγηθεί με στοχευμένα βήματα, στην περιγραφή των δράσεων του Υπουργείου Οικονομικών για την μείωση του ιδιωτικού χρέους στην Ελλάδα την τελευταία 5ετία. Η Ελληνική πολιτεία δεν έχει ακόμα ξεπεράσει τα σημαντικά προβλήματα της δημοσιονομικής και τραπεζικής κρίσης που ταλαιπωρεί την χώρα.

Κεφάλαιο 11: Συμπεράσματα, αδυναμίες της έρευνας, προτάσεις για την μείωση του ιδιωτικού χρέους και μελλοντική έρευνα.

11.1 Εισαγωγή

Η μείωση τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου χρέους αποτελεί αναγκαιότητα για την ελληνική πολιτεία. Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε αρκετά κατά τα τελευταία χρόνια και με την εφαρμογή των μνημονίων η Ελλάδα έχασε μεγάλο ποσοστό του ΑΕΠ με αποτέλεσμα να αυξηθεί και το ιδιωτικό χρέος. Οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά έχασαν μεγάλο μέρος των εισοδημάτων τους. Επιπλέον με την πανδημία του κορονοϊού το ιδιωτικό χρέος αυξήθηκε ακόμη περισσότερο.

Από την παρούσα εργασία με τη συγκέντρωση των δεδομένων για το ιδιωτικό χρέος στην Ελλάδα και τις δράσεις του υπουργείου Οικονομικών προκύπτει ότι υπάρχει μία πρόοδος σχετικά με την μείωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών τόσο των επιχειρήσεων όσο και των νοικοκυριών όπως αναφέρεται και στην εισαγωγή του κεφαλαίου εννέα. Όμως παρόλα αυτά θα πρέπει να συνεχιστούν οι δράσεις των αρμόδιων υπουργείων, διότι ενώ ρυθμίζονται τα χρέη δημιουργούνται νέα. Οι σημαντικότεροι παράγοντες που δημιουργούνται νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές είναι οι κάτωθι:

- η αυξημένη φορολογία
- οι αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας η οποία συνεχίζεται
- η αύξηση της ανεργίας
- ο πόλεμος στην Ουκρανία
- η αύξηση των τιμών των προϊόντων βασικών αναγκών
- οι χαμηλοί μισθοί στην Ελλάδα
- η κατακόρυφη αύξηση των ενοικίων
- οι αυξημένες τιμές των καυσίμων
- οι αυξημένες τιμές της ενέργειας
- αυξημένες ασφαλιστικές εισφορές

Με βάση τους ανωτέρω παράγοντες και του γεγονότος ότι το ιδιωτικό χρέος (κόκκινα δάνεια-οφειλές σε φορολογική διοίκηση, ασφαλιστικά ταμεία, παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας κτλ) τα τελευταία χρόνια αυξάνεται συνεχώς, η Ελληνική πολιτεία θα οφείλει να παρέμβει με επιπλέον μέτρα στήριξης προς όφελος των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων και γενικότερα της οικονομίας. Τα μεγαλύτερα ποσά χρεών οφείλονται στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στα ασφαλιστικά ταμεία και στην φορολογική διοίκηση. Οι δράσεις-παρεμβάσεις της πολιτείας απαιτείται να έχουν ως γνώμονα ότι τα χρέη που δεν μπορούν να αποδοθούν δεν θα μπορέσουν και να αποπληρωθούν με τις υπάρχουσες συνθήκες που επικρατούν στην ελληνική κοινωνία.

11.2 Προτάσεις πολιτικής για την μείωση του ιδιωτικού χρέους

1. Μείωση ασφαλιστικών εισφορών – αύξηση χρονικού ορίζοντα αποπληρωμής.

Το υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία να παρέμβουν για την μείωση των οφειλών προς τον Ενιαίο Φορέα Κοινωνική Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α).

Στους παρακάτω πίνακες αναγράφονται αντίστοιχα το τρέχον υπόλοιπο οφειλών ανά ταμείο και το πλήθος των οφειλετών ανά εύρος οφειλής, όπως τα στοιχεία αυτά έχουν διαμορφωθεί στο τέλος Δεκεμβρίου 2021 από το Κέντρο Είσπραξης Ανεξόφλητων Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο).

Πίνακας 3 Οφειλέτες / Υπόλοιπο οφειλών ανά ΦΚΑ (Τρέχον υπόλοιπο στις 31/12/2021)		
ΦΚΑ	Πλήθος Μητρώων Οφειλετών	Τρέχον Υπόλοιπο Οφειλών
τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ / e-ΕΦΚΑ Μισθωτών	474.610	20.805.443.037 €
Μη μισθωτοί e-ΕΦΚΑ	926.092	4.070.956.332 €
τ. ΟΑΕΕ	541.497	12.820.295.299 €
τ. ΟΓΑ	314.176	1.778.520.084 €
τ. ΕΤΑΑ	63.145	1.138.254.063 €
τ. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ	448	45.433.775 €
τ. ΕΤΕΑΕΠ	43.915	321.157.955 €
Φορείς εκτός e-ΕΦΚΑ	635	40.610.037 €
ΣΥΝΟΛΟ		41.020.670.581 €

45. 4η έκθεση προόδου ΚΕΑΟ

<https://www.efka.gov.gr/el/ektheseis-proodoy-ton-ergasion-toy-keao>

Πίνακας 4 Πλήθος οφειλετών ανά εύρος οφειλής (Τρέχον υπόλοιπο στις 31/12/2021)				
Εύρος Οφειλής (€)	Πλήθος Μητρώων Οφειλετών	Κύρια Οφειλή (€)	Πρόσθετα Τέλη (€)	Συνολικές Οφειλές (€)
0 - 15.000	1.948.020	6.196.169.302	1.456.691.735	7.652.861.037
15.000 - 30.000	193.090	3.022.666.834	984.637.113	4.007.303.948
30.000 - 50.000	86.017	2.481.067.891	841.310.266	3.322.378.158
50.000 - 100.000	83.436	4.168.221.153	1.683.566.228	5.851.787.381
100.000 - 150.000	26.571	2.198.052.178	1.029.272.891	3.227.325.069
150.000 - 200.000	10.422	1.170.588.881	627.606.098	1.798.194.978
200.000 - 500.000	11.576	1.857.990.733	1.551.341.181	3.409.331.914
500.000 - 1.000.000	3.208	1.126.654.346	1.091.718.080	2.218.372.426
1.000.000 -	2.178	4.620.164.817	4.912.950.854	9.533.115.671
ΣΥΝΟΛΟ		26.841.576.135	14.179.094.446	41.020.670.581

46. 4η έκθεση προόδου ΚΕΑΟ

<https://www.efka.gov.gr/el/ektheseis-proodoy-ton-ergasion-toy-keao>

2. Παρεμβάσεις της πολιτείας ως προς την φορολογική διοίκηση

- Αύξηση του χρόνου αποπληρωμής των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς την φορολογική διοίκηση.
- Μείωση του φόρου προστιθέμενης αξίας σε βασικά είδη πρώτης ανάγκης.
- Μείωση του φόρου προστιθέμενης αξίας στα καύσιμα και στην ενέργεια.
- Τροποποίηση του φορολογικού μοντέλου προκειμένου η Ελλάδα να προσελκύσει επενδυτές.
- Μείωση του φόρου προστιθέμενης αξίας των επιχειρήσεων.

3. Συνέχιση των προγραμμάτων Επιδότησης Γέφυρα και Γέφυρα II

Με βάση το γεγονός ότι η πανδημία εξακολουθεί να υφίσταται το αρμόδιο υπουργείο απαιτείται να προβεί στην ψήφιση σχετικών νομοθετημάτων για τη συνέχιση των προγραμμάτων Γέφυρα και Γέφυρα II για την ενίσχυση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων.

4. Μείωση επιτοκίων και μακροχρόνια ρύθμιση στεγαστικών δανείων.

- Λόγω των παραγόντων που αναφέρθηκαν στην παρούσα εργασία οι οποίοι επηρεάζουν τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης, υπάρχουν πολλοί δανειολήπτες με στεγαστικά δάνεια πρώτης κατοικίας που δεν πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης σε κάποιο πρόγραμμα επιδότησης (Ν. 3869/2010, Ν.4605/2019, 4714/2020) με αποτέλεσμα τα δάνειά τους να καθίσταται ληξιπρόθεσμα.
  - Για αυτές τις περιπτώσεις θα μπορούσε να υπάρξει νομοθετική πρόβλεψη επιδότησης ώστε οι δανειολήπτες να μην απολέσουν την κύρια κατοικία τους και να μην καθίστανται ευάλωτοι οφειλέτες (Ν.4738/2020).
5. Συνέχιση της επιδότησης και αύξηση των ποσών τόσο για τα καύσιμα όσο και για την ενέργεια.

Το κράτος θα χρειαστεί να αυξήσει τα ποσά που δίνονται για την ενέργεια και τα καύσιμα είτε άμεσα είτε με έμμεσους τρόπους όπως για παράδειγμα γίνεται με το fuel pass.

6. Ευνοϊκή συμφωνία της πολιτείας με τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς (ΔΕΚΟ) που να ευνοούν τις επιχειρήσεων και τα νοικοκυριά.

Ένα από τα μεγαλύτερα αν όχι το μεγαλύτερο κόστος των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών που αφορούν τις ΔΕΚΟ είναι η ΔΕΗ και η κατανάλωση ρεύματος. Οι κρατικοί φορείς θα μπορούσαν να βάλουν κάποιου είδους πλαφόν στην τιμή ρεύματος για την κάθε επιχείρηση και το κάθε νοικοκυριό προφανώς ανάλογα τους τζίρους του προηγούμενου έτους για τις εταιρείες και τις φορολογικές δηλώσεις της προηγούμενης χρονιάς των ατόμων που μένουν στην κάθε οικία για τα νοικοκυριά. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να είναι πιο δίκαιο καταμερισμένο το κόστος για φυσικά και τα νομικά πρόσωπα.

7. Αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και λήψη μέτρων ανάπτυξης της οικονομίας.

Σε μια τόσο δύσκολη συγκυρία για την ελληνική οικονομία οι κρατικοί φορείς πρέπει να τονώσουν την οικονομία δίνοντας της ουσιαστικά την μεγαλύτερη δυνατή στήριξη έτσι ώστε να καταφέρει η οικονομία της χώρας να ανταπεξέλθει στην πολύ δύσκολη αυτή οικονομικά περίοδο.

8. Αξιοποίηση του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών του Ν.4738/2020

Επιπλέον απαραίτητη προϋπόθεση για την μείωση του ιδιωτικού χρέους αποτελεί η αξιοποίηση του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών του Ν.4738/2020 περί ρύθμισης οφειλών από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη (χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, επιχειρήσεις, ΑΑΔΕ κτλ), προκειμένου να μην πτωχεύουν οι επιχειρήσεις, διότι η πτώχευση έχει ως αντίκτυπο και την αύξηση της ανεργίας (απολύσεις εργαζομένων) και στην διόγκωση των χρεών προς την φορολογική διοίκηση και στα ασφαλιστικά ταμεία.

9. Στήριξη των επιχειρήσεων που δεν έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές με παροχή ρευστότητας.

Ένα ακόμα μέτρο που θα μπορούσε να λάβει το υπουργείο οικονομικών σε συνεννόηση με τις τράπεζες είναι να δώσει δάνεια με πολύ μικρά έως μηδενικά επιτόκια στις επιχειρήσεις με την πρώτη δόση να ξεκινά μετά από δύο ημερολογιακά έτη, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές δεν έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους κρατικούς φορείς. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να λάβουν αυτή την ανάσα ρευστότητας που τόσο έντονα χρειάζονται.

10. Αξιοποίηση των ακινήτων του δημοσίου τομέα

Η αξιοποίηση των ακινήτων του δημοσίου τομέα ως πρώτη κατοικία σε νέους χαμηλόμισθους και άνεργους θα μπορούσε να μειώσει το ιδιωτικό χρέος. Οι μισθοί των νέων εργαζομένων δεν επαρκούν για τις εύλογες ανάγκες διαβίωσης, με αποτέλεσμα όλο και περισσότεροι χαμηλόμισθοι να αναγκάζονται να λαμβάνουν προσωπικά δάνεια και να βγάζουν πιστωτικές κάρτες και στο τέλος να μην μπορούν να τα αποπληρώσουν.

11. Λήψη δραστικών μέτρων για μείωση της ανεργίας

Απαιτείται να ληφθούν δραστικά και μόνιμα μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Η μείωση της ανεργίας μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω νέων επενδύσεων, οι οποίες θα επιφέρουν νέες θέσεις εργασίας. Τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια μείωσης της ανεργίας μέσω προγραμμάτων voucher. Το μέτρο αυτό μειώνει προσωρινά την ανεργία. Επίσης θα μπορούσε για το σκοπό αυτό να ψηφιστεί νομοθετική διάταξη έτσι ώστε οι συνταξιούχοι να μην εργάζονται με μείωση αντίστοιχη μείωση της σύνταξής τους, έτσι ώστε να υπάρχουν επιπλέον θέσεις εργασίας για τους άνεργους.

12. Προστασία κύριας κατοικίας από πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά δάνεια.

Σύμφωνα με το Ν.3714/2008 και συγκεκριμένα με το άρθρο 5 «Δεν επιτρέπεται επιβολή κατάσχεσης για ικανοποίηση απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων και εταιριών παροχής πιστώσεων από καταναλωτικά δάνεια και πιστωτικές κάρτες, επί ακινήτου του οφειλέτη, το οποίο αποδεδειγμένα αποτελεί τη μοναδική κατοικία του ... εφόσον η απαίτηση της τράπεζας δεν υπερβαίνει το ποσό των 20.000 ευρώ ...». Προτείνεται η τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου ώστε ο οφειλέτης να μην χάνει την πρώτη-κύρια κατοικία λόγω ληξιπρόθεσμων οφειλών από πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά δάνεια. Επίσης στις ανωτέρω περιπτώσεις θα μπορούσε να μειώνεται το επιτόκιο (αυξημένα επιτόκια) των εν λόγω τραπεζικών προϊόντων όταν αλλάζουν αποδεδειγμένα τα οικονομικά δεδομένα του δανειολήπτη.

13. Συνέχιση των κύκλων Επιστρεπτέας προκαταβολής

Η δράση της επιστρεπτέας προκαταβολής (επτά κύκλοι) ενίσχυσε οικονομικά τις επιχειρήσεις που επλήγησαν από την πανδημία του κορονοϊού. Με βάση ότι η πανδημία συνεχίζεται θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα και επιπλέον κύκλων επιστρεπτέων προκαταβολών με ευνοϊκότερους όρους για τις επιχειρήσεις.

14. Εισαγωγή μαθήματος χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.

Για να έχει η ελληνική οικονομία μια βιώσιμη ανάπτυξη στο μέλλον θα πρέπει τα μέλη που θα ανήκουν σε αυτή να έχουν χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό. Πιο συγκεκριμένα, οι νέες γενιές θα μπορούσαν να ενημερώνονται μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας σε όλες του τύπου τις βαθμίδες για τον συγκεκριμένο τύπο αλφαριθμητισμού που ουσιαστικά αναφέρεται στον συνδυασμό συνειδητότητας, γνώσης, δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για τη λήψη σωστών χρηματοοικονομικών αποφάσεων, με απώτερο στόχο την επίτευξη της ατομικής χρηματοοικονομικής ευημερίας και κατά επέκταση του συνόλου της ελληνικής οικονομίας έτσι ώστε να μειωθεί το ιδιωτικό χρέος από τις μελλοντικές γενιές.

11.3 Αδυναμίες έρευνας

Η παρούσα έρευνα διεξάγεται ενώ οι δράσεις του υπουργείου οικονομικών βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη. Επίσης, στην παρούσα έρευνα η οποία είναι ουσιαστικά μια δευτερογενής ανάλυση, δεν χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια - συνεντεύξεις και επομένως δεν λήφθηκαν υπόψη, οι απόψεις των ενδιαφερομένων για τις παραπάνω δράσεις του υπουργείου οικονομικών.

Συγκεκριμένα δεν μελετήθηκε η ικανοποίηση των ωφελομένων των εν λόγω δράσεων δηλαδή, κατά πόσο πολίτες και επιχειρήσεις επωφελήθηκαν στην αποπληρωμή των χρεών- οφειλών τους.

11.4 Μελλοντική έρευνα

Η αύξηση των τιμών της ενέργειας, η αύξηση των επιτοκίων των δανείων, η συνέχιση της πανδημίας και άλλοι παράγοντες συμβάλουν στην συνεχή αύξηση του ιδιωτικού χρέους σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Θα μπορούσε λοιπόν να γίνει μια νέα μελέτη για τη λήψη νέων ενεργειών και δράσεων για την στήριξη της οικονομίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης την δύσκολη περίοδο που διανύουμε (πόλεμος και ιδιαίτερα υψηλός πληθωρισμός).

Βιβλιογραφία και Πηγές Διαδικτύου

Ελληνόγλωσσες

Antagonistikotita.gr (2020) *Επιστρεπτέα η προκαταβολή προκήρυξη χορήγησης ενίσχυσης σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της πανδημίας του COVID19(A&B κύκλος)*

<http://www.antagonistikotita.gr/epanek/prokirixeis.asp?id=62&cs>

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].

ARTION, *Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων - Ν. 4469/2017-εταιρεία ARTION*

<https://www.artion.gr/eksodikastikos-symvivasmos/pliris-odigos.html>

[Πρόσβαση, 18 Αυγούστου 2022].

Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων *Επιστρεπτέα προκαταβολή -Σύντομη περιγραφή της δράσης*

<https://www.aade.gr/epiheiriseis/mybusinesssupport/epistreptea-prokataboli-syntomi-perigrifi-tis-drasis>

[Πρόσβαση, 13 Οκτωβρίου 2022].

Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (2021) *«Επιστρεπτέα Προκαταβολή 7 Αίτηση Χορήγησης» Οδηγίες για τη χρήση της εφαρμογής Ανεξάρτητη Αρχή δημοσίων εσόδων-*

https://www.aade.gr/sites/default/files/2021-04/odigiesepistrepteprokatavoli7_aitisi%20xorigisis.pdf

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].

Αθανασίου, Λ., (2007). Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της αγωγής: ποσοτικές και ποιοτικές προσεγγίσεις. Ιωάννινα : Εφύρα.

Βικιπαίδεια (2017) Χρέος

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A7%CF%81%CE%AD%CE%BF%CF%82>

[Πρόσβαση, 6 Αυγούστου 2022].

Β. Καραγιάννη (2015) Μεθοδολογία της έρευνας

<http://www.teiath.gr/userfiles/kodelez/karag117215.pdf>

[Πρόσβαση, 8 Οκτωβρίου 2022].

Γιώργου Κούρου (2022) *Επιστρεπτές προκαταβολές: Γιατί το ΥΠΟΙΚ λέει «όχι» σε νέο κούρεμα-Ανησυχία για άλλη μια «γενιά οφειλετών» σε Δημόσιο και τράπεζες*

<https://m.naftemporiki.gr/story/1833900>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Δημητρόπουλος, Ε., (2004). Εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας: προς ένα συστηματικό δυναμικό μοντέλο μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας. Αθήνα: Έλλην.

Dsanet.gr *Λειτουργικές Προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ν. 4605/2019 (Α' 52) «Πρόγραμμα επιδότησης αποπληρωμής στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων με υποθήκη σε κύρια κατοικία.*

https://www.dsanet.gr/Epikairothta/Nomothesia/ya%2047158_2019.htm

[Πρόσβαση, 7 Αυγούστου 2022].

Enikonomia.gr(2022): *Επιστρεπτά προκαταβολή: Νέα απόφαση για τις ενισχύσεις όλων των κύκλων*

<https://www.enikonomia.gr/my-money/epistreptea-prokatavoli-nea-apofasi/398045/>

[Πρόσβαση, 5 Αυγούστου 2022].

Eurobank *Ο Κώδικας Δεοντολογίας του Ν.4224/2013*

<https://www.eurobank.gr/el/retail/anagkes/eimaste-edo-gia-na-sas-voithisoume/kodikas-deontologias>

[Πρόσβαση, 19 Αυγούστου 2022].

Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

<http://www.keyd.gov.gr/epanaprosdiorismos/>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους(2021) *Private Debt in Greece Challenges and Solutions*

<http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/PRIVATE-DEBT-IN-GREECE.pdf>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους(2020)*Ροή Διαδικασιών στον Κώδικα Διευθέτησης Οφειλών & Παροχής 2ης Ευκαιρίας*

http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2020/08/%CE%A1%CE%BF%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83%CE%B9%CF%8E%CE%BD_%CE%BA%CF%89%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%82-%CE%B4%CE%B9%CE%B5%CF%85%CE%B8%CE%B5%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%BF%CF%86%CE%B5%CE%B9%CE%BB%CF%89%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%87%CE%B7%CF%82-2%CE%B7%CF%82-%CE%B5%CF%85%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%AF%CE%B1%CF%82_final.pdf

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

<http://www.keyd.gov.gr/>[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

http://www.keyd.gov.gr/gefyra_statistics/[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

http://www.keyd.gov.gr/covid19_gefyra2/[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Έκθεση Πισσαρίδη, (2020), *Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία*,

<https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/>,

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Ελευθερία Κούρταλη(2021) *Τρίτη η Ελλάδα στην αύξηση χρέους παγκοσμίως*

<https://www.kathimerini.gr/economy/561268303/triti-i-ellada-stin-ayxisi-chreoyso-pagkosmios>

[Πρόσβαση, 15 Αυγούστου 2022].

Ένωση Εργαζομένων Καταναλωτών Ελλάδος(2019) *Η Διαχείριση της Υπερχρέωσης Φυσικών Προσώπων Μελέτη Στατιστικών Αποτελεσμάτων 2009-2019*

<https://eeke.gr/wp-content/uploads/2014/12/meleti-uperxrewsis.pdf>

[Πρόσβαση, 12 Σεπτεμβρίου 2022].

Επαγγελματικό επιμελητήριο Αθηνών (2022) *Άρθρο: Αναρτώνται τα εκκαθαριστικά για την επιστρεπτέα προκαταβολή*

<https://www.eea.gr/arthra-eea/anartontai-ta-ekkatharistika-gia-tin-epistreptea-prokatavoli/>

[Πρόσβαση, 19 Αυγούστου 2022].

Ευγενία Τζώρτζη (2022) *Άρθρο «Μεγάλος Αδελφός» για το ιδιωτικό χρέος. Καταγραφή ιστορικού πληρωμών όλων των δανείων προς ιδιώτες και εταιρείες*

<https://www.kathimerini.gr/economy/561732307/megalos-adelfos-gia-to-idiotiko-chreos/>

[Πρόσβαση, 15 Αυγούστου 2022].

Εφημερίδα Capital :Grant Thornton(2021) - *Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης: Χρηματοδοτικές δυνατότητες και ευκαιρίες των Ταμείων Συμμετοχών*

<https://www.capital.gr/oikonomia/3593513/grant-thornton-ethniko-sxedio-anakamphis-xrimatodotikes-dunatotites-kai-eukairies-ton-tameion-summetoxon>

[Πρόσβαση, 20 Αυγούστου 2022].

Grant-Thornton *Μελέτη επίδρασης του Covid-19 στις Ελληνικές Επιχειρήσεις & την Ελληνική Οικονομία*

<https://www.grant-thornton.gr/insights/article/survey-coronavirus-greek-economy-gr/>

[Πρόσβαση, 8 Οκτωβρίου 2022].

HBA.GR.Εξωδικαστικός Μηχανισμός Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων(Ν. 4469/2017, ΦΕΚ Α' 62/3.5.2017)

<https://www.hba.gr/info/outofcourtworkout>

[Πρόσβαση, 28 Αυγούστου 2022].

Θανόπουλος, Γ. & Γιακούλας, Δ. (2021). *Έρευνα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ για την πανδημία του κορονοϊού: Στάσεις και αντιλήψεις για τις επιπτώσεις στην οικονομία και την κοινωνία. Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ.*

<https://imegsevee.gr/%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%B5%CF%8D%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/erevna-ime-gsevee-gia-tin-pandimia-tou-koronoiou-staseis-kai-antilipseis-gia-tis-epiptoseis-stin-oikonomia-kai-tin-koinonia/>

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].

Θεοφανίδης, Σ.(2002). *Μεθοδολογία της επιστημονικής σκέψης και έρευνας: πώς γίνεται η επιστημονική έρευνα και πώς γράφεται μια επιστημονική εργασία.* Αθήνα: Γ. Μπένου.

Θεοφιλίδης, Χ.(2002). *Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας: από τη θεωρία στην πράξη.* Αθήνα: Γ. Δαρδανός.

I.NE.MY - ΕΣΣΕ (Ινστιτούτο εμπορίου και υπηρεσιών)(2022) *«Ιδιωτικό χρέος και Πανδημική κρίση COVID-19» 3 ο WEBINAR*

https://esee.gr/wp-content/uploads/2022/04/3_WEBINAR_IDIOTIKO_CHREOS.pdf

[Πρόσβαση, 14 Αυγούστου 2022].

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε(2021) - *Η ελληνική οικονομία και η απασχόληση- Ενδιάμεση Έκθεση Νοέμβριος*

https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/11/ENDIAMESI_EKTHESI_INE_GSEE_2021.pdf

[Πρόσβαση, 5 Αυγούστου 2022].

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε(2021) *Η ελληνική οικονομία και η απασχόληση Ετήσια Έκθεση 2021-11 Ιουνίου 2021*

https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/09/Ethsia_Ekthesi_2021_INEGSEE.pdf

[Πρόσβαση, 5 Αυγούστου 2022].

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε ετήσια έκθεση 2022 ΙΝΕ ΓΣΕΕ – *Η Ελληνική οικονομία και η απασχόληση*

https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2022/07/Ethsia_Ekthesi_2022.pdf

[Πρόσβαση, 5 Αυγούστου 2022].

Ιουστίνα Μιχελάρáκη (2020) *Επιδότηση Δανείου Α κατοικίας -Σύγχρονες λογιστικές υπηρεσίες*

<https://www.taxbrain.gr/2020/08/06/%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CE%B3%CE%B5%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%B4%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%BF%CF%85-%CE%B1/>

[Πρόσβαση, 19 Σεπτεμβρίου 2022].

Ιωσηφίδης, Θ., (2008). Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική.

KPMG (2020) *Φορολογικά και Λοιπά Μέτρα και Ελαφρύνσεις, “COVID-19. Ελλάδα*

<https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/gr/pdf/2020/04/gr-COVID-19-tax-and-other-relief-measures-16042020-el.pdf>

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].

Καρβούνης, Σ. Τ., (2006). Μεθοδολογία, τεχνικές και θεωρία για οικονομοτεχνικές μελέτες. Αθήνα: Αθ. Σταμούλης

Λένου Δήμητρα 2021 Μελέτη επίδρασης της covid-19 στην Ελληνική Οικονομία και στις Ελληνικές Επιχειρήσεις

Λεωνίδα Στεργίου Εφημερίδα Capital (2021):*Η πανδημία φούσκωσε το ιδιωτικό χρέος*

<https://www.capital.gr/oikonomia/3593423/i-pandimia-fouskose-to-idiotiko-xreos>

[Πρόσβαση, 3 Αυγούστου 2022].

Ναυτεμπορική,(2021), *Επίμονο «αγκάθι» το ιδιωτικό χρέος*

<https://m.naftemporiki.gr/story/1814962/epimono-agkathi-to-idiotiko-xreos>

[Πρόσβαση, 2 Αυγούστου 2022].

Νομικός Οδηγός, Ν. 3869/2010, ΦΕΚ Α 130/3-8-2010: *Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις*

<https://www.nomikosodigos.info/guide/legislation/486-n-3869-2010-rythmisi-ton-ofeilon-yperhremenon-fysikon-prosopon-kai-alles-diataxeis>

[Πρόσβαση, 9 Αυγούστου 2022].

Οργανισμός Έρευνας και Ανάλυσης Έρευνες, *αρθρογραφία και αναλύσεις για τις συνέπειες της πανδημίας του νέου κορονοϊού στην ελληνική οικονομία και κοινωνία- Covid-19: Η Ελλάδα Μετά Την Πανδημία*

<https://www.dianeosis.org/research/covid-19/>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Σταματίνα Παντελαίου (2020) *Αποτελέσματα Έρευνας για τις Επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στις Επιχειρήσεις και στους Κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας*

https://dir.icap.gr/mailimages/icap.gr/Conference/13th_GR_CRC_2020_presentation_PANTELAIU.pdf

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].

Στρατόπουλος, Γιώργος(2018) *Παρεμβάσεις για την ελάφρυνση του ιδιωτικού χρέους*

<https://ekyklos.gr/sb/586-paremvaseis-gia-tin-elafrynsi-tou-idiotikoy-xreous.html>

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].

Ταμείο Ανάκαμψης(2022) *20 ερωτήσεις και απαντήσεις σε κομβικά ζητήματα*

<https://www.cnn.gr/oikonomia/story/305886/tameio-anakampsis-20-erotiseis-kai-apantiseis-se-komvika-zitimata>

[Πρόσβαση, 25 Αυγούστου 2022].

Τράπεζα της Ελλάδος(2016) Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών θεμάτων

https://www.bankofgreece.gr/RelatedDocuments/%CE%95%CE%A0%CE%91%CE%98%20195_1.pdf

[Πρόσβαση, 25 Αυγούστου 2022].

Τράπεζα της Ελλάδος (2021) *Εκθεση του Διοικητή της Τράπεζας Ελλάδος, Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2020*

<https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-dioikhth>,

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].

Τράπεζα της Ελλάδος(2021) *Νομισματική Πολιτική Ενδιάμεση Έκθεση του 2021*

<https://www.ot.gr/wp-content/uploads/2021/12/%CE%94%CE%B5%CE%AF%CF%84%CE%B5-%CE%B5%CE%B4%CF%8E-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%A4%CF%84%CE%95.pdf>

[Πρόσβαση, 15 Αυγούστου 2022].

Τράπεζα Πειραιώς *Επιδότησης Δόσεων Δανείων Πρόγραμμα "Γέφυρα"*

<https://www.piraeusbank.gr/el/idiwtes/lp/programma-epidotisis-doseon-daneion-gefyra>

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2022) *Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Φεβρουαρίου 2022*

https://www.minfin.gr/documents/20182/17938619/%CE%94%CE%A4_%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_1_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_2_%CE%99%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%85%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF

[%85_150222.pdf/65ddf70f-9dd6-43dc-9e29-790cb312c78c](#)

[Πρόσβαση, 7 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2022)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Ιανουαρίου 2022*

https://www.minfin.gr/documents/20182/17938619/%CE%94%CE%A4_%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_1_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_2_%CE%94%CE%B5%CE%BA%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85_121221.pdf/cd187c6c-8d40-4621-9995-27c344e37607

[Πρόσβαση, 7 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης*

https://www.minfin.gr/web/guest/deltia-typou/-/asset_publisher/4kjjvD0lBldee/content/d-t-kratike-epidotese-yposous-48-7-ekat-euro-katabletheke-se-83-141-dikaiouchous-ton-dyo-programmaton-gephyra-gia-ton-mena-noembrio?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fdeltia-typou%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_4kjjvD0lBldee%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1%26_101_INSTANCE_4kjjvD0lBldee_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_4kjjvD0lBldee_keywords%3D%26_101_INSTANCE_4kjjvD0lBldee_delta%3D20%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_4kjjvD0lBldee_cur%3D12%26_101_INSTANCE_4kjjvD0lBldee_andOperator%3Dtrue

[Πρόσβαση, 7 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Οκτωβρίου 2021*

https://www.minfin.gr/web/guest/deltia-typou/-/asset_publisher/4kqvD0IBldee/content/-kratike-epidotese-ypsous-46-3-ekat-euro-katabletheke-se-60-566-dikaiouchous-ton-dyo-programmaton-gephyra-gia-ton-mena-oktobrio-synolike-sterixe-400-e?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fdeltia-typou%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_4kqvD0IBldee%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1%26_101_INSTANCE_4kqvD0IBldee_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_4kqvD0IBldee_keywords%3D%26_101_INSTANCE_4kqvD0IBldee_delta%3D20%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_4kqvD0IBldee_cur%3D15%26_101_INSTANCE_4kqvD0IBldee_andOperator%3Dtrue

[Πρόσβαση, 7 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Ιουλίου 2021*

http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2021/08/%CE%94%CE%A4_%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_1_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_2_260821.pdf

[Πρόσβαση, 7 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Απριλίου 2021*

http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2021/05/%CE%94%CE%A4_%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7_%CE%B1%CE%B9%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B5%CF%89%CE%BD_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_2_%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%

[ΑΕ%CF%82_%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_1_%CE%91%CF%80%CF%81%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%BF%CF%85_2021_100521.pdf](#)

[Πρόσβαση, 7 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Μαρτίου 2021*

http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/%CE%94%CE%A4_%CE%94%CE%AE%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7_%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%99%CE%9A_%CE%A0%CF%81%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1-%CE%93%CE%95%CE%A6%CE%A5%CE%A1%CE%91-1-2.pdf

[Πρόσβαση, 7 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Φεβρουαρίου 2021*

http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/%CE%94%CE%A4_%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_%CE%A6%CE%B5%CE%B2%CF%81%CE%BF%CF%85_2021_270221.docx

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Ιανουαρίου 2021*

http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2021/02/%CE%94%CE%A4_%CE%94%CE%AE%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7_%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%99%CE%9A_%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE

[%B7%CF%82_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_%CE%99%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%85%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85_2021_020221.pdf](#)

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Δεκεμβρίου 2020*

http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2021/01/%CE%94%CE%A4_%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%94%CE%B5%CE%BA%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_080121.pdf

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2020)*Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών για πληρωμές επιδότησης Νοεμβρίου 2020*

http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2020/12/%CE%94%CE%A4_%CE%94%CE%AE%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7_%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%99%CE%9A_%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CF%82_%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%93%CE%AD%CF%86%CF%85%CF%81%CE%B1_301120.pdf

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021)*Δελτίο τύπου Υπουργείου Οικονομικών: Τροποποίηση των όρων επιστροφής της Επιστρεπτέας Προκαταβολής και παράταση της προθεσμίας υποβολής δικαιολογητικών για τους δικαιούχους όλων των κύκλων της Επιστρεπτέας Προκαταβολής, της Αυξημένης Αποζημίωσης Ειδικού Σκοπού και της Επιδότησης Παγίων Δαπανών*

<https://www.minfin.gr/web/guest/-/d-t-tropopoiese-ton-oron-epistrophes-tes-epistreptas-prokataboles-kai-paratase-tes-prothesmias-ypoboles-dikaiologetikon-gia-tous-dikaiouchous-olon-to>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών *Διευκρίνιση του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με την Επιστρεπτέα Προκαταβολή*

<https://www.minfin.gr/-/dieukrinise-gia-ten-epistreptea-prokatabole>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2022)*Διαδικασία και προϋποθέσεις χορήγησης ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορονοϊού SARS-CoV-2*

<https://covid19.gov.gr/diadikasia-kai-proypotheseis-chorigisis-enischysis-me-ti-morfi-epistreptas-prokatavolis-se-epicheiriseis-pou-epligisan-oikonomika-logo-tis-emfanisis-kai-diadosis-tou-koronoiou-sars-cov-2/>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2020)*3η Έκθεση Προόδου του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με το ζήτημα του ιδιωτικού χρέους*

<http://www.keyd.gov.gr/2020/06/29/3%ce%b7-%ce%b5%ce%ba%ce%b8%ce%b5%cf%83%ce%b7-%cf%80%cf%81%ce%bf%ce%bf%ce%b4%ce%bf%cf%85/>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών *4η Έκθεση Προόδου του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με το ζήτημα του ιδιωτικού χρέους*

<https://www.minfin.gr/documents/20182/9976964/2-2-2021+++4%CE%B7+%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97+%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%A5+.pdf/caa343ba-3391-4fb7-b5e8-611fb0f76f4b>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών *Έκθεση Προόδου του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με το ζήτημα του ιδιωτικού χρέους*

<https://www.minfin.gr/documents/20182/15388601/5%CE%B7+%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97+%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%A5+081121.pdf/748fc085-a39e-491c-a350-786ed632fc66>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών *δη Έκθεση Προόδου του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με το ζήτημα του ιδιωτικού χρέους*

<http://www.keyd.gov.gr/wp-content/uploads/2022/03/6%CE%B7-%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97-%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%9F%CE%94%CE%9F%CE%A5-240322.pdf>

[Πρόσβαση, 18 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021,2022) *Εκθέσεις προόδου των εργασιών Κ.Ε.Α.Ο*

<https://www.efka.gov.gr/el/ektheseis-proodoy-ton-ergasion-toy-keao>

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2022)*Έκθεση Προόδου Εξωδικαστικού Μηχανισμού Συνέντευξη Τύπου 20.07.2022 Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους Υπουργείο Οικονομικών Ελληνική Δημοκρατία*

https://www.minfin.gr/documents/20182/17982418/20-7-2022+++%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%83%CE%B7_%CE%A0%CE%BF%CF%81%CE%B5%CE%AF%CE%B1_%CE%95%CE%BE%CF%89%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D_%CE%9C%CE%B7%CF%87%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%8D_200722.pdf/eea9a539-2055-4766-9a95-68452842dccc

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών *Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας*

<https://www.minfin.gr/web/guest/tameio-anakampses/>

[Πρόσβαση, 12 Ιουλίου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών *Ελλάδα 2.0- Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας*

<https://greece20.gov.gr/>

[Πρόσβαση, 13 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών (2021) *Ετήσιο Σχέδιο Δράσης 2022 (επιτελική σύνοψη)*

https://government.gov.gr/wp-content/uploads/2021/12/%CE%A3%CE%A5%CE%9D%CE%9F%CE%A0%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F-%CE%95%CE%A3%CE%94_%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%99%CE%9A-2022-1.pdf

[Πρόσβαση, 12 Σεπτεμβρίου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών(2021) *Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Συμβουλίας της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας*

https://www.minfin.gr/documents/20182/15898696/%CE%9A%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82+2021_241+RRF+EL.pdf/cd568282-054b-4fc9-9a0c-9f7074ef855a

[Πρόσβαση, 5 Αυγούστου 2022].

Υπουργείο Οικονομικών, *Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων*

https://www.minfin.gr/web/guest/deltia-typou/-/asset_publisher/4kfvD0lB1dee/content/omilia-tou-ypourgou-oikonomikon-k-chrestou-staikoura-ste-diarke-epitrope-oikonomikon-ypotheseon-tes-boul-9?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.minfin.gr%2Fweb%2Fguest%2Fdeltia-typou%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_4kfvD0lB1dee%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1

[Πρόσβαση, 5 Αυγούστου 2022].

Ξενόγλωσσες

Evgenia Tzortzi (2021) *Debt restructuring only for viable firms*

<https://www.ekathimerini.com/economy/1163276/debt-restructuring-only-for-viable-firms>

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].

European Union, (2020), *Restructuring, insolvency and discharge of debt*

<https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/restructuring-insolvency-and-discharge-of-debt.html>

[Πρόσβαση, 13 Αυγούστου 2022].

European Union, *Restructuring, insolvency, and discharge of debt*

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en

[Πρόσβαση, 29 Αυγούστου 2022].

University of Oxford (2020), *The economic impact of COVID-19*

<https://www.research.ox.ac.uk/article/2020-04-07-the-economic-impact-of-covid-19>

[Πρόσβαση, 12 Αυγούστου 2022].